

DIAK

Vanessa Hietala

Heli Kuisma Turtinen

Noora Lundén

Tulkki YAMK

Diakonia-ammattikorkeakoulu

Opinnäytetyö, 2024

”TURVALLISUUSHAN ON VAIN TUNNE”

**- Viittomakielen tulkkausalan
työturvallisuuskontrollit**

TIIVISTELMÄ

Vanessa Hietala

Heli Kuisma Turtinen

Noora Lundén

”TURVALLISUUSHAN ON VAIN TUNNE” – Viittomakielen tulkkausalan työturvallisuuskontrollit

96 sivua ja 1 liite

Syksy 2024

Diakonia-ammattikorkeakoulu

Tulkki (ylempi AMK)

Tulkkaustoiminnan kehittäminen

Tässä opinnäytetyössä käsitellään viittomakielen tulkkausalan työturvallisuutta, painottaen erityisesti alan nykyisiä haasteita ja riskitekijöitä, joille tulkit altistuvat työssään. Tällä hetkellä tulkkausalalla ei ole yhtenäisiä, alakohtaisia työturvallisuusohjeita, minkä vuoksi viittomakielen tulkit joutuvat tekemään nopeita päätöksiä uhkaavissa tilanteissa ilman yleisiä ohjeita taustatukena. Näihin ukiin kuuluvat muun muassa erilaiset häirintätilanteet, terveydelliset vaarat, kuten tartuntataudit, sekä työtaturmat, joita saattaa ilmetä erilaisissa ympäristöissä aina yksityishenkilön kodeista suuriin julkisiin tapahtumiin. Työskentely epävakaisissa olosuhteissa nostaa uhkaavien tilanteiden riskiä.

Tutkimuksen tavoitteena oli kerätä tietoa viittomakielen tulkeilta, millaisia uhkia työssä todellisuudessa koetaan, ja saatujen vastausten perusteella kehittää työturvallisuuskontrollit. Kyselytutkimus tulkeille toteutettiin Webropol-kyselyllä, jolla saatiin vastauksia ympäri Suomen yhteensä 45 kpl. Vastaukset tutkittiin ja analysoitiin ja niiden pohjalta kehitettiin perusluonteiset työturvallisuuskontrollit viittomakielen tulkkausalalle. Nämä kontrollit on tarkoitettu sekä viittomakielen tulkkien itsensä että palveluntuottajien käyttöön parantamaan alan turvallisuutta. Kontrollien lähtökohtana käytettiin riskianalyseja, jotka pohjautuvat kyselytutkimuksessa kerättyihin kokemuksiin. Tulkit antoivat kyselyssä arvokasta tietoa työssä kohtaamistaan uhista, joita analysoimalla voitiin muodostaa ohjeistuksia erilaisten riskien hallintaan.

Tuloksena syntyi käytännönläheinen ohjeistus, joka auttaa sekä palveluntuottajia että tulkkeja ennakoimaan ja hallitsemaan työssä esiintyviä riskejä. Näiden kontrollien avulla voidaan esimerkiksi valmistautua tilanteisiin, joissa viittomakielen tulkki työskentelee yksin tai joissa ympäristö tuo lisäriskejä, kuten asiakastilanteet kodeissa tai työpaikoilla. Ohjeistusten avulla voidaan parantaa työskentelyolosuhteita, vähentää riskejä ja lisätä turvallisuudentunnetta tulkkausalalla, joka on aiemmin jäänyt ehkä vähälle huomiolle työturvallisuuskäytännöissä.

Asiasanat: turvallisuus, työturvallisuus, kontrolli, työturvallisuuskontrolli, viittomakielen tulkkaus, viittomakielen tulkki, uhka, riskianalyysi

ABSTRACT

Vanessa Hietala

Heli Kuisma Turtinen

Noora Lundén

"SECURITY IS JUST A FEELING" – Occupational Safety Controls in Sign Language Interpretation

96 pages and 1 appendix

Autumn 2024

Diaconia University of Applied Sciences

Master of Humanities

This thesis addresses the occupational safety in the field of sign language interpreting, with a particular emphasis on the current challenges and risk factors that interpreters are exposed to in their work. Currently, there are no unified, sector-specific safety guidelines in the interpreting field, which forces sign language interpreters to make quick decisions in threatening situations without general guidelines to support them. These situations include situations of violence, health risks such as infectious diseases, and workplace accidents. These may occur, for instance, when entering people's private homes, or while working in unpredictable environments such as big events.

The aim of this thesis was to get information from sign language interpreters about the threats they might face while working in the field. This information was gathered using a Webropol-survey that concluded 45 responses from around Finland. These results were analyzed and then tailored to be the occupational safety controls for the sign language interpretation industry. These controls are designed for use by both interpreters and service providers to enhance safety within the profession. The foundation of these controls lies in risk assessments, informed by the results of a survey conducted among interpreters. The survey collected valuable insights regarding the threats interpreters face in their daily work, allowing the creation of practical guidelines for managing these risks.

The outcome is a set of practical recommendations that help both service providers and interpreters anticipate and mitigate workplace hazards. The guidelines offer strategies for preparing for situations where interpreters work alone or in environments that pose additional risks, such as client visits in private homes or workplaces. By implementing these controls, the working conditions for interpreters can be improved, risks reduced, and the overall sense of safety enhanced in a field that has not traditionally prioritized occupational safety measures.

Keywords: safety, occupational safety, control, occupational safety control, sign language interpreting, sign language interpreter, threat, risk assessment

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	4
2 OPINNÄYTETYÖN LÄHTÖKOHDAT	4
3 TEOREETTISET LÄHTÖKOHDAT JA KESKEISET KÄSITTEET	6
3.1 Kontrollihierarkia	6
3.2 Työturvallisuuslaki.....	9
3.3 Työsuojelu ja työturvallisuus	10
3.4 Työturvallisuus ja työsuojelutoiminta tulkkausalalla	10
3.5 Kontrollit.....	11
3.6 Standardi.....	11
3.7 Uhka, riski ja uhkakategoriat	12
3.7.1 Väkivalta	12
3.7.2 Terveystieteellinen uhka	13
3.7.3 Työtapaturma.....	14
3.8 Turvallisuuden ja turvattomuuden tunne	14
4 TUTKIMUSPROSESSI	15
4.1 Tutkimusmenetelmä.....	16
4.2 Tutkimusasetelma ja tutkimuksen kulku.....	16
5 TYÖTURVALLISUUSKONTROLLEIEN LUOMINEN	20
5.1 Tutkimusaineiston analysointi ja luokittelu	21
5.2 Tutkimusaineiston otos	24
5.3 Tutkimusaineistossa korostuneet uhat ja niiden analysointi.....	26
5.4 Tutkimusaineistosta työturvallisuuskontrolleiksi	48
5.5 Tutkimusaineistosta luokitellut uhat teemoittain	49
6 TYÖTURVALLISUUSKONTROLLIT RISKIANALYYSIN KAUPPIKKA.....	51
6.1 Tilanteet, joissa on tartuntavaara	53
6.2 Tilanteet, joissa on päihteiden käyttöä	55
6.3 Tilanteet, joissa mennään yksityishenkilön kotiin, tai vastaavaan paikkaan	58
6.4 Tilanteet, joissa mennään asiakkaan kyytiin	60

6.5 Tilanteet, joissa asiakas on riskitekijä	63
6.6 Tilanteet, joissa sääolosuhde on riskitekijä	66
6.7 Tilanteet, joissa työympäristö on riskitekijä	68
6.8 Tilanteet, joissa on läsnä paljon ihmisiä	71
7 TYÖTURVALLISUUSKONTROLLIT	73
8 EETTISYYS JA LUOTETTAVUUTEEN LIITTYVÄT KYSYMYKSET	78
9 JATKOTUTKIMUSAIHE.....	79
10 POHDINTA	80
LÄHTEET.....	83
LIITE 1. Webropol-kysely	86

1 JOHDANTO

Viittomakielen tulkkausalaalta puuttuu tällä hetkellä yhteiset yleiset työturvallisuusohjeet. Opinnäytetyön tarkoituksena oli luoda viittomakielen tulkkausalan palveluntuottajille ja viittomakielen tulkeille tulkkien työskentelyn turvaamiseksi perustason työturvallisuuskontrollit. Niiden avulla palveluntuottajan on mahdollista käydä läpi yrityksen työturvallisuuteen liittyvät ohjeistukset ja korjata niissä olevia mahdollisia puutteita tai luoda uusia, turvallisempia toimintatapoja ja käytänteitä. Kun työnantajalla on selkeä ohjeistus esimerkiksi uhkaavien tilanteiden varalle, saattaa päätösten tekeminen tilanteen aktualisoituessa olla helpompaa.

Kiinnostus työturvallisuusohjeiden luomiseen ja yhtenäistämiseen alkoi kytemään keskusteluissa kollegoiden kanssa alalla vallitsevista oloista sekä yleisesti vellovasta epävarmuuden tunteesta. Keskustelua käytiin korona-ajan ja Venäjän aloittaman sodan vaikutuksista tulkkaukseen ja asiakkaisiin. Pahoinvointi yhteiskunnassamme on selvästi lisääntynyt ja se näyttäytyy myös tulkeille. Tulkit kohtaavat työssään paljon erilaisia ihmisiä erilaisissa elämäntilanteissa. Tulkkauksissa tulkki on usein yksin. Asiakkaiden pahoinvointi ja oireilu saattaa kohdistua tilanteessa olevaan tulkkiin, sillä tulkki on tilanteessa usein ainoa, joka jakaa yhteisen kielen asiakkaan kanssa.

Työturvallisuuskontrollit tehtiin kaikille palveluntuottajille sopiviksi. Kontrollit ovat kaikille saatavilla opinnäytetyön tilaajan kautta. Käyttöön otetut työturvallisuuskontrollit tulevat hyödyttämään ammattikuntaa laajasti.

2 OPINNÄYTETYÖN LÄHTÖKOHDAT

Tulkit kohtaavat työssään tilanteita, joissa he joutuvat käyttämään harkintaa omaan turvallisuuteensa liittyen. Tilanteet voivat tulla äkisti, jolloin tulkin tulee tehdä päätös nopeasti. Tällaisessa tilanteessa tulkki saattaa jättää huomioimatta sisällään kytevän tunteen tilanteen uhkaavuudesta, eikä täten esimerkiksi poistu tilanteesta. Tulkkaus tilanteessa saatetaan ajatella vain tulkkaamista tarvitsevaa asiakasta ja jäädä tämän takia epämiellyttävään ja tulkkille jopa vaaralliseen tilanteeseen.

Opinnäytetyön tarkoituksena oli luoda viittomakielen tulkkausalan palveluntuottajille työturvallisuuskontrollit viittomakielen tulkkien asiakastilanteiden turvaamiseksi. Tarkoituksena oli luoda kontrollit, jotka ohjaavat palveluntuottajaa käymään läpi yrityksen mahdollisesti jo olemassa olevaa työturvallisuussuunnitelmaa tai luomaan sellaisen, mikäli työturvallisuussuunnitelmaa ei yrityksessä vielä ole. Palveluntuottajan ottaessa käyttöön luodut työturvallisuuskontrollit, ne toimivat yrityksen työturvallisuussuunnitelmana. Jotta kontrollien luominen oli mahdollista, piti ensin tutkia, mistä tulkkien työturvallisuus kokonaisuudessaan koostuu ja millaisia uhkatilanteita työssä tulee eteen. Viittomakielen tulkeille lähetettiin Webropol-kysely, jonka kautta saatiin tietoa mahdollisista uhkatilanteista erilaisissa työtilanteissa.

Tällä hetkellä Suomessa viittomakielen tulkkausalalla ei ole yleisiä alalle spesifioituja turvallisuusohjeita, joten nyt luotavien kontrollien avulla viittomakielen tulkkien työturvallisuus ja turvallisuuden tunne tulee kasvamaan. Kontrollien avulla mahdolliset tulkkaustyön aikana ilmenevät uhkatilanteet pystytään myös ennakoimaan ja parhaimmassa tapauksessa välttämään kokonaan. Oletuksena on, että suurimmalla osalla alalla toimivista palveluntuottajista työturvallisuusasioita on mietitty, muttei välttämättä kirjattu ylös johtuen esimerkiksi palveluntuottajan resursseista.

Viittomakielen tulkkausalalla työn aiheeseen liittyen löytyy kansainvälistä tutkimusta, mutta Suomessa aihe on vielä tutkimaton. Esimerkiksi Kanadassa, Torontossa on tehty tutkimus, ja luotu ohjeita viittomakielen tulkeille työterveyteen ja -turvallisuuteen liittyen. Tutkimuksessa käydään läpi erilaisia

ulkopuolisia uhkatekijöitä, kuten kemikaalialtistukset, tartuntataudit, väkivalta ja meluhaitta. Tutkimus keskittyy myös tulkin kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin huomioimalla työergonomian sekä henkisen kuormituksen. (Woodcock, K & Fischer, S.L., 2008, s. 7-11.) Kansainväliset lähteet keskittyivät enemmän tulkin kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin. Kansainvälisiä tutkimuksia pystyttiin hyödyntämään vain soveltuvien osien, sillä tämä opinnäytetyö keskittyi ainoastaan asiakastilanteissa koettuihin uhkatilanteisiin eikä tulkin hyvinvointiin.

Opinnäytetyön tilaajana toimii Kieliasiantuntijat ry. Kieliasiantuntijat ry koostuu lähes 3000 kieliasiantuntijasta kuten tulkeista, kääntäjistä, teknisistä viestijöistä, terminologeista, kielenhuoltajista, käännöskoordinoijista ja projektipäälliköistä (Kieliasiantuntijat, i.a.). Valtakunnallisesti toimiva järjestö kuuluu myös Akavan erityisaloihin, ja on osana edistämässä kielipalvelualan kehitystä (Kieliasiantuntijat, i.a.).

Opinnäytetyössä luodut kontrollit olisivat toiveissa saada osaksi tulevaisuuden tulkkauspalveluiden kilpailutuksia ja tavoite olisi sitä kautta saada vakautettua viittomakielen tulkkien työturvallisuutta. Kontrollien perusteella on mahdollista laatia kansallinen standardi, joka ohjaa kilpailuttajat ja työnantajat ottamaan työturvallisuusasiat paremmin huomioon.

3 TEOREETTISET LÄHTÖKOHDAT JA KESKEISET KÄSITTEET

3.1 Kontrollihierarkia

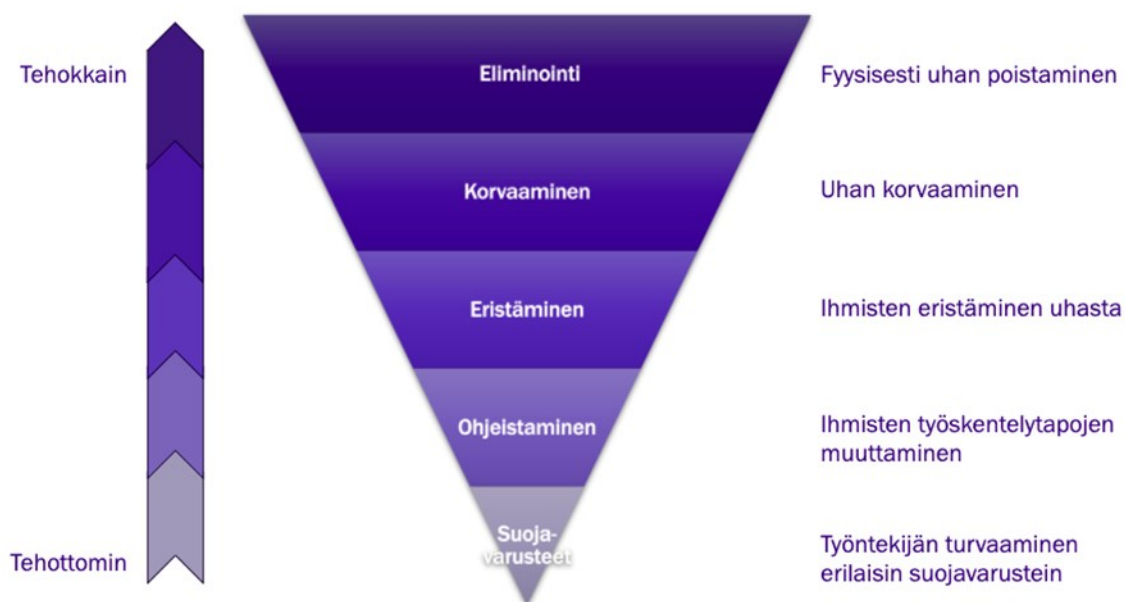
Työturvallisuuskontrollien luomisen pohjana käytettiin United States Department of Labour (i.a.) luomaa kontrollihierarkiaa, joka keskittyi nimenomaan työn uhkatekijöiden tunnistamiseen. United States Department of Labor (US-DOL) luoma kontrollihierarkia, joka tunnetaan erityisesti (European) Occupational Safety and Health Administrationin (OSHA ja EU-OSHA) kautta, tarjoaa monia

vahvuuksia verrattuna vastaaviin eurooppalaisiin malleihin, erityisesti työturvallisuuden hallinnassa.

Käytimme opinnäytetyön pohjana United States Department of Labor luomaa kontrollihierarkiaa, koska USDOL:n hierarkia on rakennettu yksinkertaiseksi ja selkeästi priorisoiduksi, jonka ensisijainen tavoite on työssä koettavien vaarojen ja uhkien eliminointi. Hierarkiassa vaarojen hallinta lähtee liikkeelle vaaran poistamisesta ja vasta viimeisenä keinona käytetään henkilökohtaisia suojavarusteita. Tämä on tärkeää, koska se asettaa etusijalle sellaiset toimenpiteet, jotka todella poistavat riskit, ennen kuin siirrytään esim. suojavälineisiin, jotka vain vähentävät niitä. Monissa eurooppalaisissa malleissa, kuten EU:n työterveyttä ja -turvallisuutta koskevissa direktiiveissä (EU-OSHA, 2021.), korostetaan usein kollektiivisten ja yksilöllisten suojauskeinojen tasavertaista painotusta, jolloin selkeä priorisointi voi jäädä hämärämmäksi. USDOL:n kontrollihierarkia on käyttäjäystävällinen ja helposti ymmärrettävissä ilman liiallista byrokratiaa. Se kannustaa käytännönläheisiin ratkaisuihin, joita voidaan soveltaa erilaisilla toimialoilla ja työpaikoilla. Eurooppalaisissa työturvallisuuskäytännöissä voi joskus olla monimutkaisempi byrokraattinen rakenne ja pitempi prosessi, joka saattaa hämmentää pienempiä yrityksiä ja johtaa siihen, että työturvallisuustoimia ei toteuteta tehokkaasti tai jätetään kokonaan toteuttamatta.

USDOL:n kontrollihierarkiamalli on keskittynyt konkreettisiin, mitattavissa oleviin toimenpiteisiin. Tällainen käytännönläheisyys tekee riskienhallinnasta tehokasta ja mahdollistaa nopean reagoinnin vaaratilanteisiin.

Kontrollihierarkia on menetelmä, jonka avulla tunnistetaan ja luokitellaan erilaisia turvallisuustoimenpiteitä työntekijöiden suojelemiseksi erilaisilta vaaroilta ja uhilta. Kontrollihierarkia toteutetaan riskianalyysin kautta. Kontrollihierarkiassa esitetyt toimenpiteet on järjestetty tehokkaimmasta vähiten tehokkaaseen ja ne sisältävät mm. uhan eliminoinnin, korvaamisen ja henkilökohtaiset suojavarusteet. Työntekijöiden työskentelyn turvaamiseksi on usein yhdisteltävä kontrollihierarkiassa esitettyjä toimenpiteitä. (United States Department of Labour, i.a.)

Kuvio 1: Kontrollihierarkia (mukaeltuna ja suomennettuna USDOL:n käyttämästä kontrollihierarkiasta)

Kontrollihierarkiassa on kuvattuna viisi toimenpidettä:

1. Eliminointi (*engl. elimination*), joka varmistaa, ettei vaaraa enää ole olemassa.
2. Korvaaminen (*engl. substitution*), joka tarkoittaa jonkin materiaalin tai prosessin vaihtamista toiseen vaaran vähentämiseksi.
3. Eristäminen (*engl. engineering controls*), jotka vähentävät altistumista estämällä riskitekijöiden joutumista kosketuksiin työntekijöiden kanssa, mahdollistaen silti tehtävien suorittamisen.
4. Ohjeistaminen (*engl. administrative controls*), jotka muuttavat työn tekemisen tapaa tai antavat työntekijöille enemmän tietoa tarjoamalla uusia toimintatapoja, koulutusta tai varoituksia ja ohjeistuksia. Niitä käytetään usein yhdessä korkeamman tason kontrollien kanssa.
5. Henkilökohtaiset suojavarusteet (*engl. Personal protective equipment, PPE*) sisältävät vaatteita ja laitteita työntekijöiden suojaamiseksi. PPE vaatii jatkuvaa panostusta ja huomiota (mukaan lukien suojavarusteiden oikea käyttö ja niihin liittyvä koulutus) työntekijöiltä.

Toteuttamiskelpoisen kontrollin määrittämiseksi on tiedettävä, kuinka hyvin se todellisuudessa voi suojella työntekijää ja voiko sen toteuttaa onnistuneesti. Riskianalyyseissä on tultava mm. ilmi, onko kyseinen kontrolli oikea määritellylle riskille, onko se sopiva ottaen huomioon vammojen/sairauksien potentiaalin, onko se yhteensopiva työnantajan toimintatapojen sekä maan lakien ja asetusten kanssa, aiheutuuko kontrollista kohtuutonta vaivaa työntekijälle, onko kontrolli tehokas, luotettava ja kestävä, ja onko se helposti saatavilla. Työnantajia saattaa kiinnostaa myös, onko kontrolli kustannustehokas. (United States Department of Labour, i.a.)

3.2 Työturvallisuuslaki

Työturvallisuuslain tavoitteena on parantaa työympäristöä ja työoloja, jotta voidaan varmistaa ja ylläpitää työntekijöiden työkykyä, sekä ennaltaehkäistä ja torjua työtapaturmia, mahdollisia ammattitauteja ja muita työolosuhteista ja -ympäristöstä johtuvia fyysisiä ja henkisiä terveystarpeita. Työturvallisuuslain §8 määriteltyjen työnantajaa koskevien huolehtimisvelvoitteiden mukaisesti työnantaja on velvollinen toteuttamaan tarpeelliset toimenpiteet työntekijöiden turvallisuuden ja terveyden takaamiseksi työssä. Työnantajan on huomioitava työhön, työolosuhteisiin, työympäristöön sekä työntekijään liittyvät henkilökohtaiset tekijät. Lain mukaan työnantajan on kiinnitettävä erityistä huomiota työntekijän turvallisuuden ja terveyden varmistamiseksi. (L 738/2002 8§.)

Työnantajan on suunniteltava, valittava ja toteutettava tarvittavat toimenpiteet työolosuhteiden parantamiseksi ja työntekijöiden työnteon turvaamiseksi. Tässä tulee huomioida mahdollisuuksien mukaan vaaratekijöiden syntymisen estäminen, niiden poistaminen kokonaan tai korvaaminen vähemmän vaarallisilla vaihtoehdoilla. Työnantajalla on myös velvollisuus seurata jatkuvasti työympäristöä, työyhteisön tilaa ja työtapojen turvallisuutta, sekä työntekijöiden turvallisuutta ja terveyttä työssä. Lisäksi on seurattava toteutettujen

toimenpiteiden vaikutusta työn turvallisuuteen ja terveellisyteen. (L 738/2002 8§.)

3.3 Työsuojelu ja työturvallisuus

Työsuojelu on yhteistoimintaa työnantajan ja työntekijän välillä. Työsuojelulla on tarkoitus huolehtia turvallisesta ja terveellisestä työnteosta. Sekä työnantajalla että työntekijällä on velvollisuus arvioida vaaroja, ja tarvittaessa kehittää työtä turvallisemmaksi. (Työturvallisuuskeskus TTK, i.a.-a.) Työturvallisuus tarkoittaa, että työpaikalla on turvallista jokaisen liikkua ja tehdä töitä. Työtilat, toimintatavat, laitteet ja koneet on kaikki toteutettu niin, ettei vaaratilanteita synny tai ne on minimoitu. Fyysisten vaarojen lisäksi on olemassa myös henkiset riskit, kuten stressi ja työkuormitus. (TTK, i.a.-b.) Työturvallisuusasioista säädetään jopa lailla, joka edellyttää työpaikan turvallisuuden ja terveellisuuden ylläpitoa työntekijöiltä ja työnantajalta (L738/2002).

3.4 Työturvallisuus ja työsuojelutoiminta tulkkausalalla

Tulkkausalalta puuttuvat yleiset työturvallisuuteen liittyvät ohjeistukset. Tulkit noudattavat kuitenkin työssään asioimistulkin ammattisäännöstöä, joka koskee niin puhuttujen ja viitottujen kielten tulkkeja, kirjoitustulkkeja, sekä puhevammaisten tulkkeja (Kieliasiantuntijat, 2021).

Mikäli yrityksessä työskentelee säännöllisesti vähintään 10 työntekijää, tulee yritykseen valita työsuojeluvaltuutettu sekä varavaltuutetut. Työsuojeluvaltuutettujen tehtävinä on perehtyä oman työpaikan työympäristöön ja työyhteisöön vaikuttaviin terveydellisiin ja turvallisuuteen liittyviin asioihin. Työsuojeluvaltuutetun tehtävänä on myös kannustaa muita työntekijöitä huomioimaan työn turvallinen tekeminen. (TTK, i.a.-c.) Tulkkausalalla tämä tarkoittaa, että kaikissa tulkkausyrityksissä ei välttämättä ole työsuojeluvaltuutettuja, mikäli yritys on alle 10 työntekijän yritys.

Kelan verkkosivuilta löytyvät vammaisten tulkkauspalvelun palveluntuottajat. Esimerkiksi kuulo- ja kuulonäkövammaisten tulkkausta tuottavia palveluntuottajia

on valittu Uudellamaalla kaudella 2022–2024 yhteensä 28kpl, joista vain kahdeksan on yli 10 työntekijän tulkkausalalan yrityksiä. Verkkosivuilta löytyy listaus palveluntuottajista, joiden verkkosivuja tutkimalla voidaan todeta, että esimerkiksi suurin osa Uudellamaalla toimivista yrityksistä on siis alle 10 henkilön yrityksiä. (Kela, 2024.) Suurin osa yrityksistä ei siis välttämättä valitse työntekijöiden keskuudesta työsuojeluvaltuutettua, joka valvoisi ja perehtyisi työolojen turvallisuuteen.

3.5 Kontrollit

Tässä työssä kontrollilla tarkoitetaan kuitenkin toimintoa, joka auttaa tarkistamaan mahdolliset virheet ja puutteet, ja ohjaa kohti korjaaviin toimenpiteisiin ryhtymistä. Kontrollilla pyritään minimoimaan standardeista poikkeaminen ja varmistamaan, että organisaation asetetut tavoitteet saavutetaan halutulla tavalla. (Deloitte, i.a. ja 26.1.2022, The institute of Internal Auditors, i.a.)

Kontrollit muodostuvat muutamasta tarkoin määritellystä ja esimerkiksi kartoituksen tai tutkimuksen kautta korostuneista uhista. Työturvallisuuskontrollit ovat nimensä mukaisesti työturvallisuuteen liittyvien asioiden ympärille luotu kontrollilista.

3.6 Standardi

Standardi voidaan nähdä vaatimuksena tai keskimääräisenä, normaalina asiana. Standardit ovat julkaisuja, jotka sisältävät yhteisesti sovittuja vaatimuksia, suosituksia tai ominaisuuksia tuotteille, niiden valmistukselle tai testaukselle, sekä järjestelmille tai palveluille. (Suomen Standardoimisliitto, i.a.-a.)

Kielitoimiston sanakirja (Kotimaisten kielten keskus, i.a.) määrittelee standardin normiksi, vakiotyypiksi tai määrämenettelyllä laadituksi ja vahvistetuksi normatiiviseksi asiakirjaksi. Suomen Standardisoimisliitto SFS:n (2024) mukaan standardi on kirjallinen julkaisu, jossa määritellään esimerkiksi tuotteiden ja palvelujen ominaisuuksia ja vaatimuksia tai joidenkin järjestelmien toimintaa.

Standardoinnilla pyritään luomaan yhteisiä toimintatapoja, hyviä käytäntöjä sekä vaatimuksia. Standardin käyttö helpottaa elämää monin tavoin ja tuo turvallisuutta arkeemme. (Suomen Standardoimisliitto, i.a.-a.)

3.7 Uhka, riski ja uhkakategoriat

Kielitoimiston sanakirjan mukaan uhka on jokin paha, joka uhkaa tai sen voi kuvitella uhkaavan sekä jokin mahdollisesti toteutuva pelottava tai epämiellyttävä seikka (Kotimaisten kielten keskus, i.a.). Riski määritellään olevan jonkin epäedullisen tapahtuman uhka tai vaara (Kotimaisten kielten keskus, i.a.).

Niemelän ym. (1997) tutkimuksessa oli määritelty kolme työelämän turvattomuuden ulottuvuutta; fyysinen, sosiaalinen ja psyykinen turvattomuus. Fyysinen turvattomuus katsotaan työn ja työympäristön fyysisiin rasitustekijöihin. Sosiaaliseen turvattomuuteen mainitaan työpaikan sisäiset ristiriidat ja työn henkinen rasittavuus ja psyykkisen turvattomuuden katsotaan olevan työpaikan ulkoiset ja työyhteisön sisäiset muutospainet. (Honkala, 2006, s. 77.) Opinnäytetyössä jaoteltiin uhkakategoriat kolmeen pääkategoriaan; väkivalta, jonka alta löytyy alakategoriat fyysisen väkivallan uhka, psyykkisen väkivallan uhka ja seksuaalisen väkivallan uhka, työtapaturmat ja terveydellinen uhka.

3.7.1 Väkivalta

Krug ym. (2005, s. 21–22) määrittelevät väkivallan olevan vallan tai fyysisen voiman tahallista käyttöä tai sillä uhkaamista. Väkivalta tai sillä uhkaaminen voi kohdistua joko toiseen ihmiseen, ihmisryhmään, yhteisöön tai ihmiseen itseensä. Väkivallan määritelmässä keskitytään itse väkivallan tekoon eikä sen seurauksiin. Fyysisen voimankäytön lisäksi väkivaltaa on valtasuhteesta johtuvat pelottelu ja uhkaukset. (Krug ym., 2005, s. 21–22.)

Fyysisen väkivallan uhka työpaikalla määritellään työpaikkaväkivallaksi. Työpaikkaväkivalta voi tapahtua työntekijän ja asiakkaan välillä. Työpaikkaväkivallalla ei tarkoiteta epäsopivaa ja asiatonta kohtelua, vaan esimerkiksi joutumista fyysisen väkivallan tai kiusaamisen tai niiden uhan kohteeksi. Väkivalta tai sen uhka ei välttämättä aiheuta työntekijälle fyysisiä vammoja, mutta ne vaikuttavat työntekijän työhyvinvointiin. Väkivallan uhka itsessään aiheuttaa työntekijälle kuormitusta. Väkivallan uhkaa voi esiintyä alasta riippumatta muun muassa sellaisissa töissä, joissa työskennellään yksin, käydään asiakkaan kotona, työskennellään ilta- ja yöaikaan sekä päihtyneen asiakkaan kanssa työskennellessä. (Työsuojelu.fi, i.a.)

Psyykinen eli henkinen väkivalta on yleisin väkivallan muoto ja sitä esiintyy erilaisissa ympäristöissä ja ihmisten välisissä suhteissa. Henkistä väkivaltaa voi olla hankala tunnistaa, mutta sen tunnusomaisimmat piirteet ovat tarkoituksellisuus ja toistuvuus. Tekijän tarkoituksena on yrittää esimerkiksi hallita kohteen sanomisia ja tekemisiä. Henkisellä väkivallalla pyritään toisen ihmisen psyykkisen hyvinvoinnin tahalliseen vahingoittamiseen ja se voi olla joko sanallista tai sanatonta. Henkisen väkivallan muotoihin kuuluu muun muassa haukkuminen, nimittely, vähättely, kontrollointi, häirintä ja pelottelu. (Klemi, 2006, s. 4–8.)

Seksuaalinen väkivalta kattaa alleen kaikki seksuaaliset teot ilman toisen osapuolen suostumusta. Siihen luetaan esimerkiksi epätoivotut seksuaalissävyytteiset kommentit, epätoivottu lähestyminen ja fyysiset seksuaaliset teot pakottamalla sekä ei-toivotut seksuaaliset lähestymisyritykset ja seksuaalinen häirintä. Pakottamiseen kuuluu niin ikään fyysinen pakottaminen kuin myös psykologinen pakottaminen ja uhkailu. Seksuaalisella väkivallalla on erilaisia muotoja ja ne eivät ole aikaan tai paikkaan sidonnaisia. (Terveyskylä.fi, i.a.)

3.7.2 Terveydellinen uhka

Terveydellisellä uhallla tarkoitetaan taudinaiheuttajia, olosuhteita tai tapahtumaa, joka voi suoraa tai välillisesti aiheuttaa henkilön sairastumisen (A 851/2004).

Terveydellisiä uhkia on erilaisia, muun muassa biologisia altisteita sekä fyysisiä altisteita ja niihin voi altistua useissa eri ympäristöissä. Biologisia altisteita ovat esimerkiksi bakteerit, virukset, mikrobit ja loiset. Useimmiten biologisia vaaratekijöitä esiintyy maa- ja metsätaloudessa, ympäristöhuollossa ja suu- ja terveydenhuollossa. Biologisten vaaratekijöiden aiheuttamaan terveyshaittaan vaikuttavat niin altistuneen henkilön immuniteetti ja terveydentila, kuin altistumisen määrä ja kesto. (Työterveyslaitos, i.a.) Fysikaalisia altisteita voivat olla esimerkiksi kova melu, värinä, röntgensäteet ja erilaisten laitteiden aiheuttamat sähkömagneettiset kentät. Tarpeeksi kovat tasot haittatekijöissä voivat aiheuttaa suoria terveysvaikutuksia mutta yleensä tarvitaan pidempi aikainen altistuminen. (Työterveyslaitos, i.a., Woodcock & Fischer, s. 9.)

3.7.3 Työtapaturma

Työtapaturma on työssä tapahtuva äkillinen ja odottamaton tilanne, joka johtaa työntekijän loukkaantumiseen tai sairastumiseen ja on aiheutunut ulkoisista tekijöistä. Työtapaturmana pidetään tapaturmaa, joka tapahtuu työpaikalla, matkalla kotiin tai työhön sekä työnantajan määräämällä työ- tai asiointimatalla. (Työsuojelu.fi, i.a.-c.) Ulkoisena työtapaturman tekijänä voidaan pitää esimerkiksi kadun liikkautta, tien kuoppaa, esineen putoamista päälle tai se voi olla myös happo, virus tai bakteeri. (Tvk.fi, i.a.)

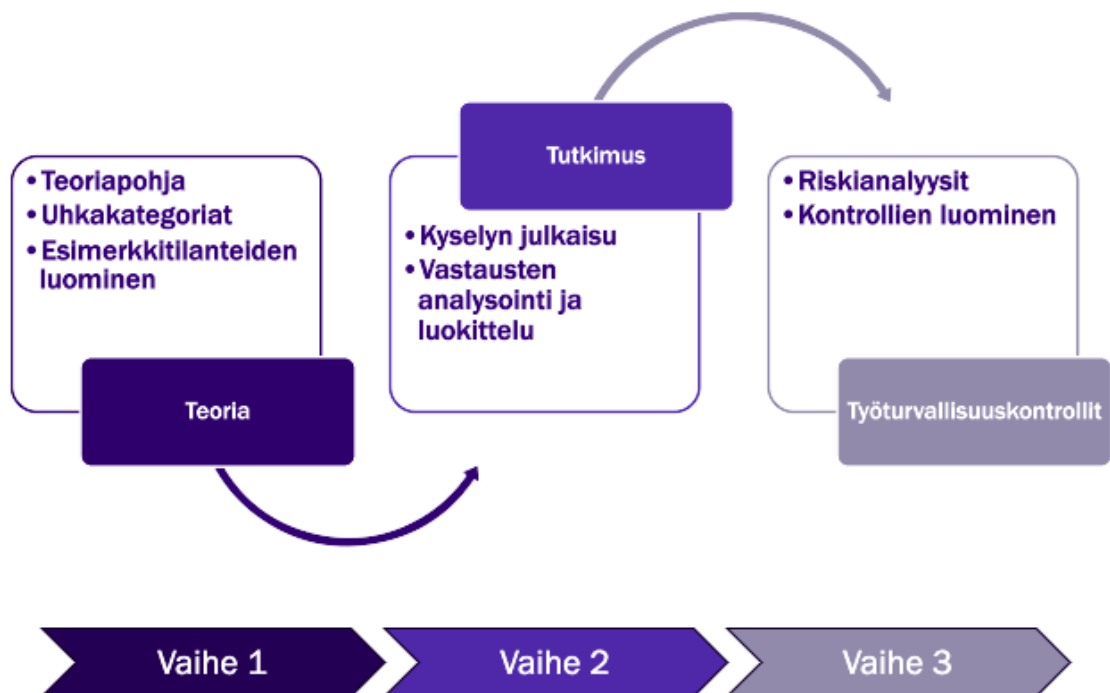
3.8 Turvallisuuden ja turvattomuuden tunne

Suomen perustuslain 7 §:n mukaan jokaisella ihmisellä on oikeus koskemattomuuteen, henkilökohtaiseen vapauteen ja turvallisuuteen (L 731/1999 7. §). Maslow'n tarvehierarkian mukaan (1943) turvallisuuden tunne on tärkeä osa ihmisen perustarpeita. Turvallisuuden tunne voi hallita ihmisen käyttäytymistä lähes kokonaan sekä muokata ihmisen toimintaa turvallisuushakuisesti. (Maslow, 1943.) Kaufmanin (1970) ja Väisäsen (1995) mukaan turvallisuuden tunne ja turvallisuus ovat tavoitteita, joihin ihminen pyrkii normaalisti. Ihmiset olettavat elämässä olevan ennustettavuutta, elämässä tapahtuvia asioita on helppo selittää ja ymmärtää. Turvallisuus voidaan ajatella

myös olevan uhkien poissaoloa, riskittömyyttä ja vaarattomuutta. Turvallisuus ilmenee myös arvona, kuten sisäisenä tasapainona ja perheen turvallisuutena. Turvattomuuden tunne on yksilötasolla psykologinen ja se voi ilmetä esimerkiksi huolestuneisuutena ja pelokkuutena. Turvattomuuden tunne ulottuu niin yksityiselämään, työelämään, maailmantilanteeseen kuin ympäristökysymyksiinkin. (Honkala, 2006, s. 22–23.)

4 TUTKIMUSPROSESSI

Opinnäytetyössä oli kaksi selkeästi erillistä osaa: tiedonkeräys ja tutkimus –osio ja kontrollien luomiseen keskittyvä, kehityksellinen osio. Tutkimusprosessin aluksi kerättiin teoriapohjaa, jonka avulla voitiin ymmärtää erilaisia uhkakategorioita. Teoriapohjan avulla saatiin luotua kysely ja kyselyyn erilaisia tulkkauksilanteita. Kyselyn vastaukset kerättiin ja luokiteltiin, joiden avulla niistä luotiin työturvallisuuskontrollit.

Kuvio 2: Opinnäytetyön prosessi

4.1 Tutkimusmenetelmä

Opinnäytetyön tutkimuksessa käytettiin sekä kvantitatiivista että kvalitatiivista tutkimusmenetelmää. Menetelmiä hyödynnettiin kyselytutkimuksessa, jossa oli määrällisten vastausvaihtoehtojen lisäksi avoimia vastauskenttiä. Kvantitatiivinen tutkimus tarkoittaa prosessia, joka etenee vaiheittain, jonka vastauksia analysoidaan ja tilastoidaan esimerkiksi prosentteina. Tutkimus alkaa tutkimusongelman löytämisellä, josta johdetaan tutkimuskysymyksiä. Tutkimuskysymysten perusteella valitaan tiedonkeruumenetelmä, jolla halutaan saada vastaus tutkimusongelmaan. (Kananen 2011, s. 18–22).

Laadullinen tutkimus tarkoittaa menetelmää, jolla pyritään ymmärtämään kohdetta kokonaisvaltaisesti. Laadullisen tutkimuksen menetelmissä korostuvat yksilön taustaan, kohteen tarkoitukseen ja merkitykseen, ilmaisuun ja kieleen liittyvät näkökulmat. Usein kyselytutkimuksessa käytetään laadullisia vastauksia tukemaan kerättyä määrällistä tietoa, esimerkiksi suorilla sitaateilla. (Jyväskylän yliopisto, i.a.)

Tutkimuksen aineistonkeruumenetelmänä toimi kyselylomake. Kyselytutkimuksessa on tärkeää, että kysymykset suunnitellaan niin, ettei vastaaja voi tulkita niitä väärin. Kysely olisi myös hyvä testata testiryhmällä ennen sen virallista julkistamista. (Kananen 2011, s. 18–22). Opinnäytetyössä tehtiin kyselytutkimus, jonka avulla pyrittiin löytämään yleistettävissä olevia uhkatilanteita eri uhkakategorioista. Kysely testattiin pienellä testiryhmällä, jolta saatiin kehittämisideoita kyselyä varten. Kehittämisideoiden pohjalta kyselyä muokattiin kohderyhmälle sopivammaksi, jonka jälkeen se julkaistiin vastauksien keräämiseksi.

4.2 Tutkimusasetelma ja tutkimuksen kulku

Aineisto opinnäytetyötä varten kerättiin kyselytutkimuksena, joka kohdennettiin viittomakielen tulkeille. Kysely julkaistiin toukokuussa 2024. Kyselyä jaettiin

kevään ajan viittomakielen tulkeille sosiaalisen median kanavissa sekä Kieliasiantuntijat ry:n toukokuun uutiskirjeessä. Viittomakielen tulkkausta tuottaville palveluntuottajille lähetettiin sähköpostitse pyynnöt kyselyyn vastaamisesta. Kyselyä mainostettiin International Days of Linguistic Accessibility –seminaarissa, jossa esiteltiin myös opinnäytetyön väliseminaariversio. Kysely oli auki neljä viikkoa 9.6.2024 asti. Yksi vastauksista saatiin kaksi päivää aukioloajan jälkeen sähköpostikyselylinkin kautta.

Kyselytutkimus toteutettiin Webropol-kyselyllä. Kysely oli anonymi ja se pyrittiin tekemään niin, ettei vastauksista pystynyt päättämään vastaajaa. Mikäli vastauksissa olisi tullut ilmi tunnistetietoja, ne olisi poistettu ennen vastausten analysointia, näin ei kuitenkaan käynyt. Kysely kohdennettiin viittomakielen tulkeille riippumatta siitä, ovatko tulkit työsuhteessa tulkkausalan yritykseen vai ovatko tulkit itse yrittäjiä.

Kyselyyn luotiin 30 erilaista, kuviteltua tilannetta, jotka viittomakielen tulkilla voi tulla työelämän aikana eteen. Kuviteltujen tilanteiden avulla pyrittiin kattavasti kartoittamaan viittomakielen tulkkien kohtaamia työturvallisuushkia eri työympäristöissä ja asiakastilanteissa. Tilanteiden luominen perustui ammatillisiin kokemuksiin ja käsityksiin yleisimmistä sekä riskialttiista työtilanteista, jotka voivat aiheuttaa uhkia tulkeille. Tilanteiden luomisessa hyödynnettiin omaa asiantuntijuutta viittomakielen tulkkauksen parissa, jotta saatiin tunnistettua tilanteita, jotka edustavat tyypillisiä ja mahdollisesti haastavia työtehtäviä alalla. Tilanteita luonnissa hyödynnettiin myös omaa elämäkokemusta ja mahdollisia kollegoiden kanssa käytyjä keskusteluja tulkkausosalalla ilmenevistä erilaisista tilanteista.

Tilanteet luotiin miettimällä ensin viikonpäivä ja kellonaika. Joissakin päivissä ja kellonajoissa saattaa olla itsessään jo tietynlaista uhkaavuutta, esim. perjantai-ilta. Kun taas tiistai keskiviikko luo harvemmin itsessään uhkaavuuden tuntua. Joissakin esimerkkitalauksissa mietittiin myös vuodenajan merkitystä: marraskuun illat ovat pimeitä, helmikuussa saattaa olla kylmä ja liukasta jne. Seuraavaksi mietittiin tilauspaikka ja ympäristö. Jotkin paikat ja ympäristötekijät sisältävät itsessään selkeitä uhkia. Esimerkiksi sairaaloissa saattaa olla

terveydellistä uhkaa, teollisuushallit tai tehtaat ovat usein meluisia, ja jääkiekkoharjoituksissa jäällä oleminen sisältää fyysistä uhkaa monella eri tasolla, kuten kaatuminen, liukastuminen tai vaikka kiekon osuminen tulkkiin. Tämän jälkeen haettiin tilanteeseen paikalla olevat ihmiset. Se onko tilanteessa tulkin lisäksi läsnä vain asiakas vai onko asiakkaan lisäksi myös muita ihmisiä paikalla, vaikuttaa turvallisuuden tuntuun merkittävästi. Esimerkiksi oletko naistulkkina yksin miesasiakkaan kanssa yksityishenkilön kodissa vai oletko tulkkaamassa luennolla, jossa 70 ihmistä on kuuntelemassa sitä, ovat kaksi täysin erilaista turvallisuuden tunteeseen vaikuttavaa tilannetta. Näiden lisäksi tilanteisiin istutettiin erilaisia jo lähtökohtaisesti korostuneita uhkia kuten päihteet, mellakaksi yltävä mielenosoitus, mielenterveystilanteet ym. Osa esimerkkitalanteista jätettiin täysin uhattomiksi kuitenkin tiedostaen, että niistäkin saattaa vastauksissa löytyä erilaisia uhkia. Ennalta valittujen tilanteiden oli tarkoitus kuvastaa monipuolisesti niitä uhkakategorioita, jotka kyselyssä olivat keskeisiä. Niitä olivat fyysinen, psyykinen, seksuaalinen ja terveydellinen uhka, sekä työtapaturma.

Näiden esimerkkitalanteiden muodostamisella valinta pyrittiin myös tuottamaan tietoa erityisesti uhkatilanteista, jotka ovat todellisia viittomakielen tulkkien työssä, mutta vaihtelevat suuresti tilanteesta ja ympäristöstä riippuen. Näin ollen haluttiin varmistaa, että kyselyyn valitut tilanteet antaisivat mahdollisimman laajan kuvan tulkkaustyön työturvallisuuteen vaikuttavista tekijöistä ja kattaisivat tyypilliset riskitalanteet asiakastilanteissa.

Vastaajien tehtävänä oli arvioida kuvatussa tilanteessa mahdollisesti esiintyviä uhkia. Tilanteet kyselyssä olivat keksittyjä ja niiden yhteneväisyydet oikeiden tulkkaustilanteiden kanssa sattumanvaraisia. Vastausvaihtoehdot rajattiin viiteen vaihtoehtoon sekä jokaisen kysymyksen alla olevaan avoimeen vastausmahdollisuuteen. Ennen tilanteiden luomista, oli erilaisia ennakkoajatuksia siitä, mitä tiettyjä uhkia eri tilanteet pitäväsivät sisällään. Näitä tilanteita olivat esimerkiksi asiakkaan kyytiin tai kotiin meneminen. Kyselyn vastauksilla pyrittiin saamaan tiettyjä ennakkoajatuksia tukevia vastauksia. Kyselyyn päätyneistä tilanteista kuitenkin uupui asiakkaan kotiin meneminen. Avointen vastausten perusteella saatiin monta eri vastausta nimenomaan

yksityishenkilön kotiin menemisen uhkaavasta tilanteesta. Vastauksista nousi esille myös asioita, joita ei ollut ajateltu etukäteen ennen tilanteiden luomista.

Kyselyn vastausvaihtoehdot aseteltiin Likertin vastausasteikon mukaisesti. Likertin asteikkoa hyödynnetään tekemällä asenneväittämiä, jotka ovat joko oikeita tai hypoteettisia (Joshi ym., 2015, s. 397). Vastaajien tulee arvioida oma asenteensa kyseiseen väittämään käyttämällä asteikkoa, joka voidaan merkata numeerisesti. Vastausvaihtoehtojen ääripäät voivat olla esimerkiksi täysin eri mieltä ja täysin samaa mieltä. Asteikkoja voi olla symmetrisiä tai epäsymmetrisiä. Mikäli asteikko on symmetrinen, on vastausvaihtoehdoissa vaihtoehto “ei eri mieltä eikä samaa mieltä”. Tämä vastausvaihtoehto on aina keskellä. Asteikko voi olla kuitenkin myös epäsymmetrinen, jolloin vastaajalta poistetaan neutraali vastaus ja ohjataan olemaan jotakin mieltä. (Joshi ym., 2015, s. 397–398.)

Jotta vastaukset olivat yleistettävissä, oli vastauksia saatava jokaiselta Kelan vammaisten tulkkauspalvelun määrittelemältä välitysalueelta. Tämän vuoksi teetettiin Webropol-kysely. Verkossa jaettava kysely oli paras mahdollisuus tavoittaa vastaajia maantieteellisesti eri puolilta Suomea. Kelan viimeisimmän tilaston mukaan koko maassa on yhteensä 544 viittomakielen tulkkeja, jotka tuottavat viittomakielen tulkkausta Kelalle (Kela, 10/2024). Alalla on myös tulkkeja, jotka eivät kuulu Kelan tulkkauspalvelun tuottajiin. Heidän ajantasaisesta lukumäärästään ei ole kuitenkaan tarkkaa tietoa. Yhteensä vastauksia toivottiin tulevan vähintään 30–50 kappaletta ympäri Suomen. Tavoite toteutui, ja vastauksia saatiin jokaiselta alueelta vaihtelevin määrin, yhteensä 45 kappaletta. Webropol-kyselyn raportin mukaan kysely avattiin vastaajien toimesta yhteensä 605 kertaa. Kyselyyn aloitti vastaamaan yhteensä 110 vastaajaa, joista vain 45 (41 %) vei kyselyn loppuun. Kysely oli pitkä, ja sen pystyi jättämään kesken ja jatkamaan myöhemmin. Vastaamisen aloittaessa kyselyssä luki, että sen vastaamiseen menee noin 30 minuuttia. Keväällä 2024 oli liikkeellä useampia YAMK-tutkimuskyselyitä. Tämän tutkimuksen kyselyn pituuden vuoksi, voi olla, että siihen vastaaminen koettiin liian työläänä. Kyselyä tehdessä tiedostettiin sen pituuden olevan riski vastausten saamiseksi. Vastaajien houkuttelemiseksi kyselyyn vastanneiden kesken arvottiin Kieliasiantuntijat ry:n toimesta kolme Museokorttia.

5 TYÖTURVALLISUUSKONTROLLEIEN LUOMINEN

Kontrolli on ohjeistava ja informatiivinen. Kontrolli ohjaa palveluntuottajaa tarkistamaan yrityksessä olemassa olevaa työturvallisuusohjeistusta tai halutessaan luomaan sellaisen. Palveluntuottaja voi kontrollien avustuksella tehdä halutessaan perusteltuja päätöksiä viittomakielen tulkkien asiakastilanteissa työskentelyn turvaamiseksi.

Kontrollien luominen aloitettiin riskien tunnistamisprosessilla, joka aloitetaan usein tekemällä laaja riskiarviointi. Riskien tunnistamisprosessin kautta pyrittiin tunnistamaan mahdollisuudet ja uhat, jotka voivat vaikuttaa työn tekemiseen. Tähän sisältyi myös eri toimintaympäristöjen riskianalyysi. Viittomakielen tulkkien kohtaamia ja kokemia uhkatilanteita kartoitettiin kvantitatiivisella kyselytutkimuksella sekä kyselyyn sijoitetuilla avoimilla kysymyksillä. Kyselyssä esitettyihin esimerkkitalanteisiin oli sijoitettu sattumanvaraisesti erilaisia fyysisen tai henkisen väkivallan uhkapotentiaaleja.

Kartoituksen kautta korostuneet riskit arvoitettiin arvioimalla niiden todennäköisyydet ja mahdolliset vaikutukset työn tekemiseen. Löydetyille riskeille luotiin käsittelysuunnitelma, joko niiden lieventämiseksi, hyväksymiseksi tai kokonaan välttämiseksi. Kontrollit luotiin tämän vaiheen perusteella löydettyihin, korostuneisiin uhkiin. Riskienhallintatoimenpiteiden tehokkuutta on yleisesti hyvä seurata, arvioida ja muuttaa tarpeen mukaan.

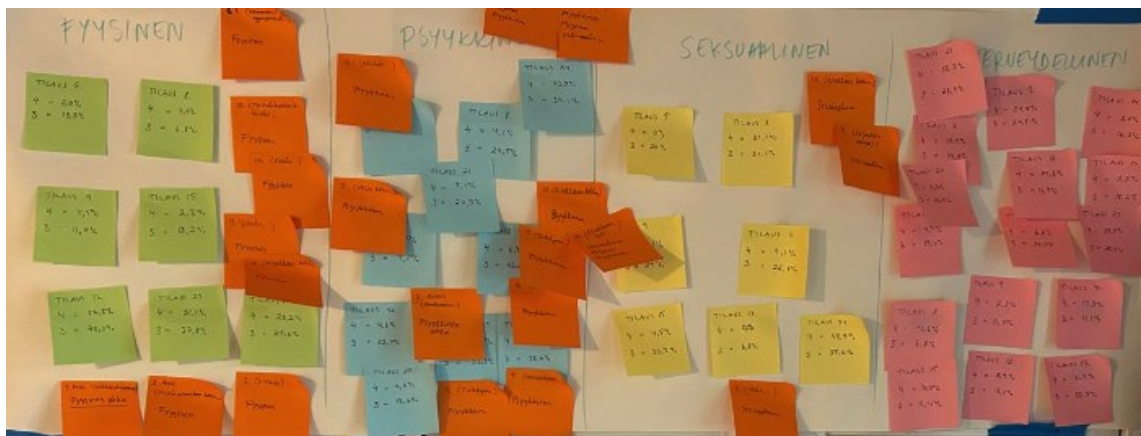
Yllä kuvatut vaiheet mukailevat riskienhallintaprosessia, ISO 31000 -standardia. Vaiheiden avulla pyritään siis tunnistamaan, arvioimaan ja käsittelemään riskejä tehokkaasti työnantajan tavoitteiden saavuttamiseksi.

5.1 Tutkimusaineiston analysointi ja luokittelu

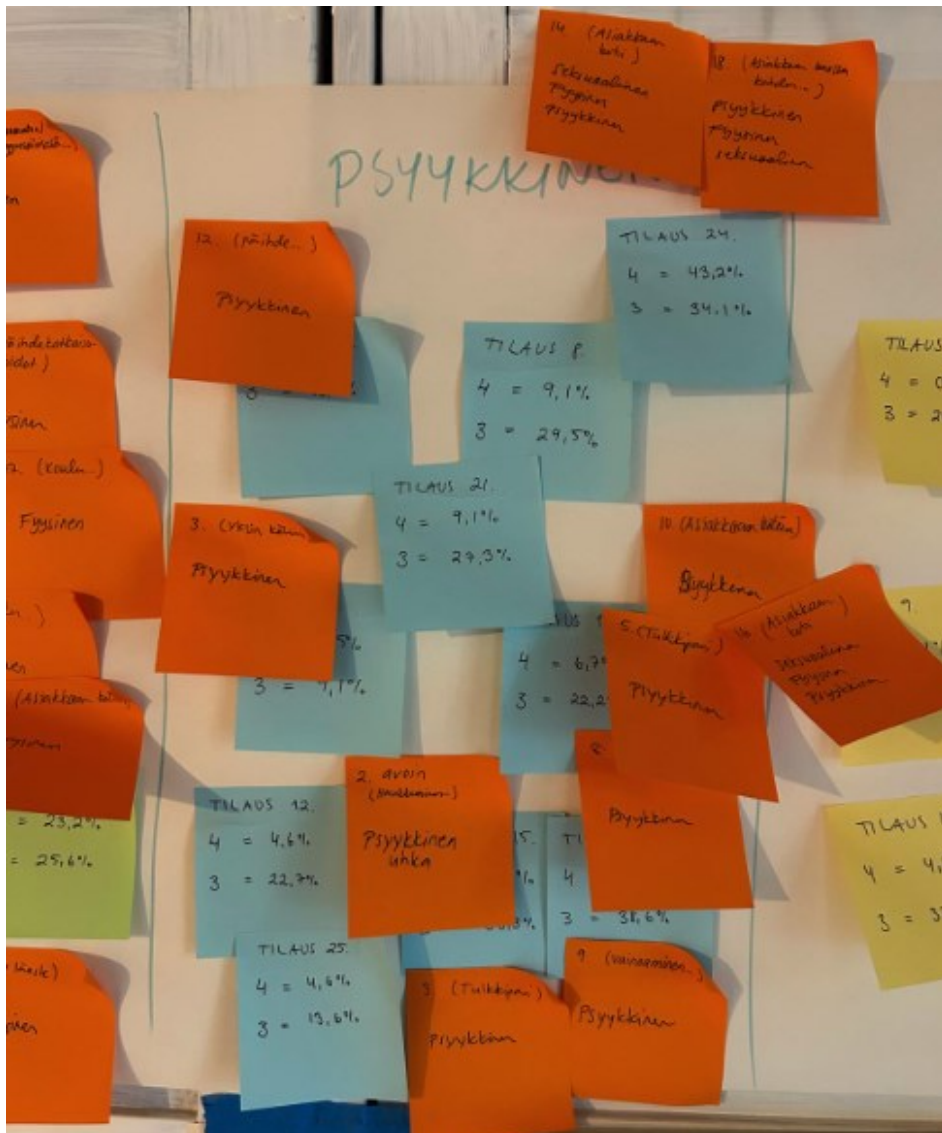
Kvantitatiivisen tutkimuksen tulosten analysointi tapahtuu määrällisesti, eli prosentteina (Kananen 2011, s. 18). Vastauksia analysoidessa kiinnitettiin huomioita uhkatilanteisiin, jotka korostuivat vastaajien kesken. Korostuneita uhkatilanteita analysoitiin kontrollihierarkiaa apuna käyttäen. Jokainen vastauksissa korostunut uhka käytiin läpi yksitellen analysoimalla mitä kontrollihierarkian mukaan mitä korostuneelle uhalle voitaisiin tehdä ja voitaisiinko uhasta luoda käytettävää kontrollia.

Kyselyssä käytettiin Likertin vastausasteikkoa epäsymmetrisesti. Tavoitteena oli pyrkiä välttämään kyselyyn vastattaessa uhkien ylianalysointi. Mikäli vastausvaihtoehdoissa olisi ollut vastausvaihtoehto "ei vähän eikä paljon", olisi vastaaja voinut analysoida kaikkia uhkatilanteita liikaa ja löytää niistä aina jotain uhkia. Kyselyssä pyrittiin selvittämään, kokeeko vastaaja kyselyssä esitettyssä tulkkaustilanteessa uhkaa vai ei. Jos vastaaja koki uhkaa, selvityksen kohteena oli se, millaisia uhkakategorioissa mainittuja uhkia vastaaja koki ja kuinka paljon (1–4).

Tulosten analysointi aloitettiin tarkastelemalla vastausten uhkakategorioiden prosenttimääriä ja niistä etsittiin korostuneita (3 ja 4) uhkia. Kaikista tilanteista kirjattiin ylös korostuneiden uhkien prosenttimäärät post-it -lapuille ja ne ryhmiteltiin jokaiseen uhkakategoriaan (kts. Kuvat 1 ja 2).

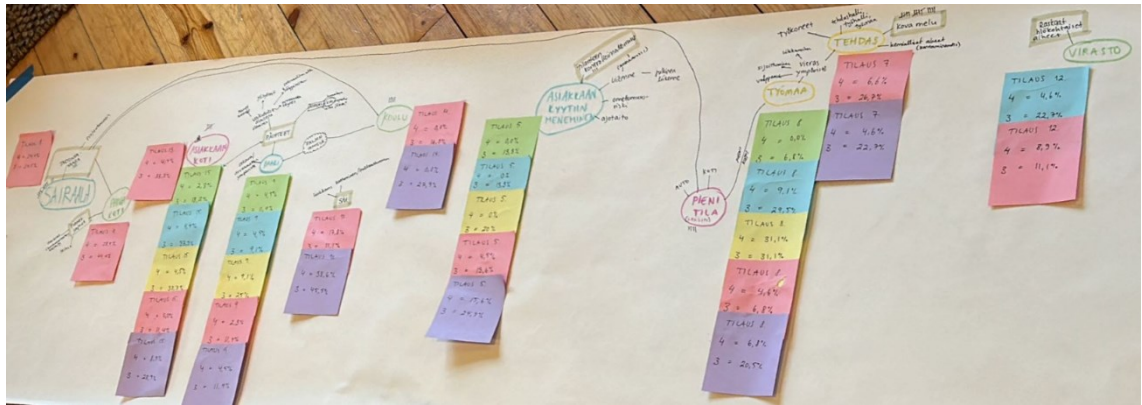

Kuva 1: Post-It -lapuilla tehty uhkakategorioiden mukainen ryhmittely

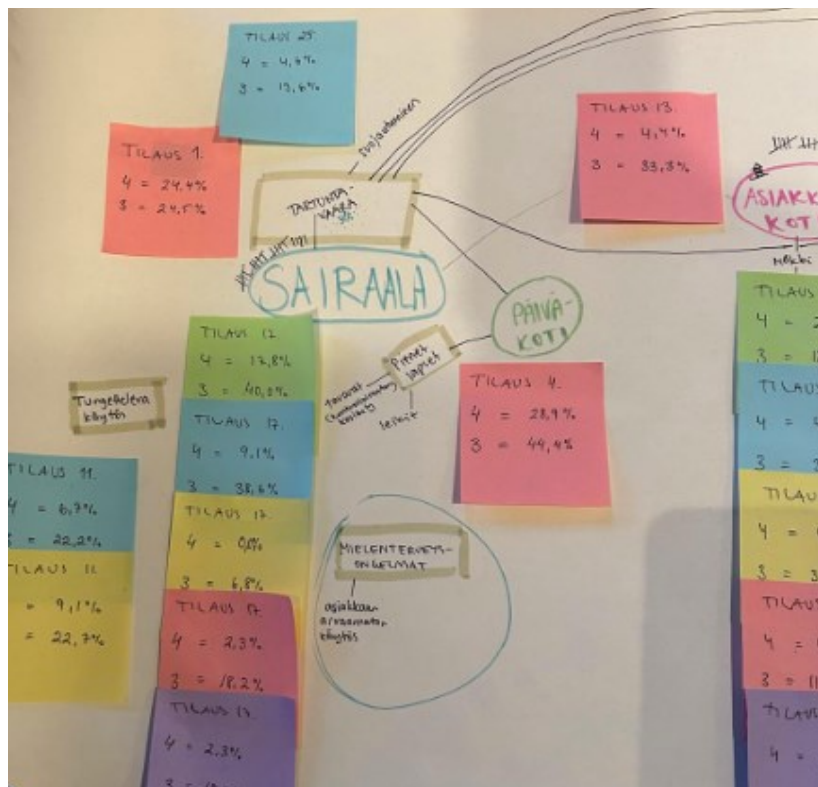
Kuva 2: Post-It -lapuilla tehty uhkakategorioiden mukainen ryhmittely (tarkempi kuva psyykkisen väkivallan uhkaan liittyvistä vastauksista)

Kun kaikki tutkimusvastaukset oli luettu läpi ja tutkittu, aloitettiin post-it -lappujen siirtely ja ryhmittely. Isolle paperille kirjoitettiin uhkatilanteita yhdistäviä tekijöitä ja samankaltaiset uhkatilanteet niputettiin yhteen. Yhdistävien tekijöiden etsiminen aineistosta on teemoittelua (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka, 2006). Teemoittelu on luonteva tapa edetä aineiston analysoimisessa, ja joskus aineistosta löytyy uusia teemoja, joita ei osattu odottaa tai ajatella aineistonkeruutilanteessa. (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka, 2006.)

Kuva 3: Teemoittelu

Yhdistäviä tekijöitä teemoittelussa olivat esimerkiksi paikat, joissa tilanteet tapahtuvat, kuten sairaala tai päiväkoti. Yhdistävä tekijä saattoi olla myös harrastus tai pienessä tilassa tapahtuva tulkkaus. Korostuneet uhkatilanteet käytiin ryhmittelyvaiheessa tarkemmin läpi niin, että jokaisen tilanteen avoimet vastaukset myös käsiteltiin. Sitä kautta saatiin enemmän tietoa siitä, mitä vastaaja ajatteli kyseisessä tilanteessa korostuneesta uhasta. Avoimissa vastauksissa oli usein yhteneväisyyksiä, joten samoista korostuneista teemoista pidettiin tukkimiehen kirjaa.

Kuva 4: Teemoittelu mm. paikan mukaan

Vastaajista 0–4 vuotta työskennelleitä tulkkeja oli 22,2 %. 5–9 vuotta tulkkina työskennelleitä oli 11,1 % vastaajista. Suurin osa vastaajista, 26,7 %, oli työskennellyt 10–14 vuotta. 15–19 vuotta tulkkina työskennelleitä oli 17,8 %. 20–24 vuotta työskennelleitä oli 6,7 % ja yli 25 vuotta tulkkina työskennelleitä oli 15,5 % vastaajista.

Taulukko 2: Kyselyyn vastanneiden työskentelyvuodet

	n	Prosentti
0-4 vuotta	10	22,2%
5-9 vuotta	5	11,1%
10-14 vuotta	12	26,7%
15-19 vuotta	8	17,8%
20-24 vuotta	3	6,7%
25+ vuotta	7	15,5%

Vastaajista 20 % oli Läntisen välitysalueen tulkkeja. Itäisen välitysalueen tulkkeja vastaajissa oli 11,1 %. Uudenmaan välitysalue oli eniten edustettuna ja sieltä vastaajista oli 57,8 %. Keskiseltä välitysalueelta vastauksia tuli 15,6 % ja Pohjoiselta välitysalueelta 6,7 %. Pohjanmaan välitysalueelta saatiin 2,2 % vastauksista eli 1 vastaus.

Taulukko 3: Kyselyyn vastanneiden työskentelyalue

	n	Prosentti
Läntinen	9	20,0%
Itäinen	5	11,1%
Uusimaa	26	57,8%
Keskinen	7	15,6%
Pohjoinen	3	6,7%
Pohjanmaa	1	2,2%

5.3 Tutkimusaineistossa korostuneet uhat ja niiden analysointi

Tähän lukuun kerättiin vastauksissa korostuneet viittomakielen tulkkiensa kokemat uhat. Uhkakategorioissa huomioitiin kohdat 4 ”paljon” ja kohdat 3 ”melko paljon”. Jos kohtien 3 ja 4 yhteenlasketut prosenttiluvut olivat yli 20 %, ne poimittiin tarkasteltaviksi uhiksi. Hajonta vastauksissa oli suurta. Muutama tilanne otettiin huomioon myös niiden saamien avoimien perustelujen perusteella, vaikka prosenttimäärät eivät ylittäneetkään 20 prosenttia.

1. TILAUS

VIIKONPÄIVÄ: maanantai

KELLONAIKA: 14:00-15:00

PAIKKA: Keskussairaala, infektiotautien osasto

AIHE: Lääkärinkierto

TILANNEKUVAUS: Asiakas ollut sairaalassa hoidettavana useamman päivän infektion vuoksi. Infektiosta ei tarkempaa tietoa. Naapurivuoteessa olija yskii kovasti.

PAIKALLA OLIJAT: Kuuro asiakas (potilas), lääkäri, sairaanhoitaja, asiakkaan 2 huonekaveria

Taulukko 4: 1. tilaukseen liittyvät vastaukset

	ei lainkaan	1	2	3	4	Keskiarvo	Mediaani
Fyysisen väkivallan uhka	73,8%	19,0%	4,8%	2,4%	0,0%	1,4	1,0
Psyykkisen väkivallan uhka	73,2%	19,5%	4,9%	0,0%	2,4%	1,4	1,0
Seksuaalisen väkivallan uhka	76,2%	21,4%	2,4%	0,0%	0,0%	1,3	1,0
Terveydellinen uhka	0,0%	8,9%	42,2%	24,5%	24,4%	3,6	3,0
Työtapaturma	65,0%	30,0%	5,0%	0,0%	0,0%	1,4	1,0
Yhteensä	57,6%	19,8%	11,9%	5,4%	5,4%	1,8	1,0

Vastausten perusteella tilanteessa katsottiin olevan korostunut terveydellinen uhka, sillä terveydellisen uhan kohdalla kohdassa 3 ”melko paljon” vastausprosentti oli 24,5 % ja kohdassa 4 ”paljon” se oli 24,4 %. Avoimissa

vastauksissa vastaajat toivat esiin oikeanlaisen suojautumisen tärkeyden, kuten käsien pesun ja kasvomaskien käytön. “Ollaan infektioautien osastolla, siellä lienee jotain tarttuvaa ja jos naapuripedissä yskittää on ihan relevantti uhka saada itselleen jotain tarttuvaa. Itse pitäisin tuollaisessa paikassa maskia.” Myös terveydenhuollon vastuuta suojata sinne tulevat ulkopuoliset henkilöt korostettiin. “Sairaalaympäristössä luotan että on huolehdittu tarvittavista suojuuksista, tarvittaessa eristetty potilas, jos kyseessä vakava infektioartunnan riski tai sen epäily. Onhan kyseessä työtilanne myös hoitohenkilökunnalle.”

4. TILAUS

VIIKONPÄIVÄ: Torstai

KELLONAIKA: 7:30-15:30

PAIKKA: Päiväkoti

AIHE: Työelämätulkkaukset

TILANNEKUVAUS: Työelämätulkkaukset päiväkodissa. Ryhmässä 1–3 –vuotiaita lapsia. Päiväkodin normaaliarjen tulkkaukset. Pääovessa lappu, jossa varoitellaan liikkeellä olevasta syyhystä ja noroviruksesta.

PAIKALLA OLIJAT: Ryhmän 12 pientä lasta, kuuro asiakas, varhaiskasvatuksen opettaja ja lastenhoitaja

Taulukko 5: 4. tilaukseen liittyvät vastaukset

	ei lainkaan	1	2	3	4	Keskiarvo	Mediaani
Fyysisen väkivallan uhka	56,8%	18,2%	22,7%	2,3%	0,0%	1,7	1,0
Psyykkisen väkivallan uhka	83,7%	16,3%	0,0%	0,0%	0,0%	1,2	1,0
Seksuaalisen väkivallan uhka	86,4%	13,6%	0,0%	0,0%	0,0%	1,1	1,0
Terveydellinen uhka	2,2%	4,5%	20,0%	44,4%	28,9%	3,9	4,0
Työtaturma	40,9%	34,1%	20,5%	4,5%	0,0%	1,9	2,0
Yhteensä	54,0%	17,3%	12,6%	10,2%	5,8%	2,0	1,0

Vastausten perusteella katsottiin terveydellisen uhan olevan korostunut, sillä kohdassa 3 ”melko paljon” vastausprosentti oli 44,4 % ja kohdassa 4 ”paljon” se oli 28,9 %. Vastaajien kirjoittamissa perusteluissa mainittiin useasti tilauspaikka

sellaisena, jossa taudit herkästi leviävät ja tulee huolehtia erityisen hyvin käsihygieniasta. Myös fyysisen väkivallan uhkaa tuotiin esiin, sillä lapsilla ei vielä tunnesäätely ole kehittynyt ja tunteenpurkauksissa tavarat saattavat lennellä. "Terveydellinen uhka suuri, koska työympäristössä tauteja liikkeellä ja valitettavasti tulkki altistuu taudeille siinä sivussa, haluamattaan. Fyysisen väkivallan uhkaa vähän, koska lasten kanssa ei koskaan tiedä mitä ne keksivät, vaikka heittää hiekkalaatikolla lapiolla päin."

5. TILAUS

VIIKONPÄIVÄ: Tiistai

KELLONAIKA: 10:00-18:00

PAIKKA: Kaupungin X seutu

AIHE: Työelämätulkkaukset

TILANNEKUVAUS: Asiakas tekee ns. jakelutyötä, jossa tarvitaan tulkkauksta autossa ja asiakaskontakteissa. Tulkki matkustaa asiakkaan kyydissä työpäivän ajan.

PAIKALLA OLIJAT: Kuuro asiakas, mahdolliset muut henkilöt, joita asiakas tapaa työpäivänsä aikana

Taulukko 6: 5. tilaukseen liittyvät vastaukset

	ei lainkaan	1	2	3	4	Keskiarvo	Mediaani
Fyysisen väkivallan uhka	26,7%	33,3%	26,7%	13,3%	0,0%	2,3	2,0
Psyykkisen väkivallan uhka	26,7%	37,8%	22,2%	13,3%	0,0%	2,2	2,0
Seksuaalisen väkivallan uhka	20,0%	35,6%	24,4%	20,0%	0,0%	2,4	2,0
Terveydellinen uhka	29,6%	27,3%	25,0%	13,6%	4,5%	2,4	2,0
Työtapaturma	4,4%	26,7%	28,9%	24,4%	15,6%	3,2	3,0
Yhteensä	21,5%	32,1%	25,4%	16,9%	4,0%	2,5	2,0

Vastausten perusteella katsottiin seksuaalisen väkivallan uhan olevan korostunut, sillä kohdassa 3 "melko paljon" vastausprosentti oli 20,0 % ja kohdassa 4 "paljon" se oli 0,0 %. Myös työtapaturman uhka oli korostunut, sillä kohdassa 3 "melko paljon" vastausprosentti oli 24,4 % ja kohdassa 4 "paljon" se

oli 15,6 %. Perusteluissa korostuivat kahdestaan pienessä tilassa asiakkaan kanssa oleminen ilman mahdollisuutta vaikuttaa tilanteen etenemiseen. “Asiakkaan kanssa kahdestaan kaikki uhat ovat mahdollisia. Emme voi tietää miten asiakkaat käyttäytyvät, elleimme tunne heitä entuudestaan hyvin. Ennustettavuus tässä ammatissa ei ole kovin hyvä, aina ei oikein tiedä mihin joutuu.” Perusteluissa korostui myös se, että asiakkaat harvoin ovat ammattikuskeja ja saattavat seurata tulkkausta autolla ajaessaan, jolloin osa huomiosta on pois liikenteestä. “Asiakkaan auton kyydissä oleminen on aina riskitilanne, sillä harvoin asiakkaat ovat ammattikuljettajia. Myös vieraan ihmisen auton kyytiin meneminen näyttäytyy aina riskinä. Menisin asiakkaan auton kyytiin vain erittäin painavasta syystä.”

7. TILAUS

VIIKONPÄIVÄ: Maanantai

KELLONAIKA: 8:00-8:30

PAIKKA: Paperitehdas

AIHE: Aamupalaveri

TILANNEKUVAUS: Paperitehtaan työntekijöiden aamupalaveri. Tulkki menee paikan päälle tulkkamaan. Palaveri pidetään tehdashallissa, taustalla kuuluu melua hallin koneista.

PAIKALLA OLIJAT: Kuuro asiakas, esimies, työntekijöitä yhteensä n. 20

Taulukko 7: 7. tilaukseen liittyvät vastaukset

	ei lainkaan	1	2	3	4	Keskiarvo	Mediaani
Fyysisen väkivallan uhka	79,6%	15,9%	4,5%	0,0%	0,0%	1,3	1,0
Psyykkisen väkivallan uhka	75,0%	18,2%	6,8%	0,0%	0,0%	1,3	1,0
Seksuaalisen väkivallan uhka	62,8%	23,3%	13,9%	0,0%	0,0%	1,5	1,0
Terveydellinen uhka	26,7%	13,3%	26,7%	26,7%	6,6%	2,7	3,0
Työtapaturma	6,8%	25,0%	40,9%	22,7%	4,6%	2,9	3,0
Yhteensä	50,2%	19,1%	18,6%	9,9%	2,2%	2,0	1,5

Tilanteessa nousi korostuneet uhat terveydelliselle uhalle sekä työtapaturmalle. Terveydellisen uhan prosenttiluvut kohdassa 3 ”melko paljon” vastausprosentti oli 26,7 % ja kohdassa 4 ”paljon” se oli 6,6 %. Työtapaturman vaaran kohdalla kohdassa 3 ”melko paljon” vastausprosentti oli 22,7 % ja kohdassa 4 ”paljon” se oli 4,6 %. Avoimissa perusteluissa korostuivat erityisesti meluhaitta sekä ympäristön mahdollisesti aiheuttamat vaaratilanteet. ”Terveydellisenä uhkana näen kuulon heikkenemisen uhkaa konemelusta, koska tulkatessa on vaikea pitää korvatulppia, koska pitäisi kuulla puhetta, mitä tulkkaa. Varsinkin jos ympäristö on tulkille uusi, on mahdollista, että häneltä jää havaitsematta työturvallisuuden takia olennaisia asioita kuten trukkien liikkuminen tms. minkä johdosta työtapaturman riski kasvaa.” Myös seksuaalisen häirinnän mahdollisuus oli mainittu useampaan kertaan vastauksissa. ”Miesvaltaisilla aloilla seksuaalissävyytteiset kommentit ehkä lentävät helpommin. Suurin uhka on kuitenkin kova meteli ja suuret vaaralliset koneet.”

8. TILAUS

VIIKONPÄIVÄ: Torstai

KELLONAIKA: 14:00-15:00

PAIKKA: Rakennustyömaa

AIHE: Työelämätulkkaukset

TILANNEKUVAUS: Tilaus on tullut nopealla varoitusajalla, tilaukseen ei saatu työelämätulkkia, vaan sinne menevä tulkki on ns. ulkopuolinen tulkki. Kyseessä työmaapalaveri, jossa istutaan tiiviisti pienessä työmaakopissa. Asiakkaan kollega heittää tulkille, että ”tulepas tyttö/poika tähän polvelle niin mahdutaan paremmin.” Paikalla olevat ihmiset nauravat heitolle.

PAIKALLA OLIJAT: Kuuro asiakas, 10 työntekijää, 1 työnjohtaja, joka on vain käymässä työmaalla

Taulukko 8: 8. tilaukseen liittyvät vastaukset

	ei lainkaan	1	2	3	4	Keskiarvo	Mediaani
Fyysisen väkivallan uhka	47,7%	25,0%	20,5%	6,8%	0,0%	1,9	2,0
Psyykkisen väkivallan uhka	20,5%	18,2%	22,7%	29,5%	9,1%	2,9	3,0
Seksuaalisen väkivallan uhka	4,5%	13,3%	20,0%	31,1%	31,1%	3,7	4,0
Terveydellinen uhka	40,9%	22,7%	25,0%	6,8%	4,6%	2,1	2,0
Työtapaturma	20,4%	25,0%	27,3%	20,5%	6,8%	2,7	3,0
Yhteensä	26,8%	20,8%	23,1%	18,9%	10,3%	2,7	3,0

Tilanteessa oli vastausten perusteella korostunut psyykkisen väkivallan uhka, seksuaalisen väkivallan uhka ja työtapaturma. Psyykkisen väkivallan uhan kohdalla kohdassa 3 ”melko paljon” vastausprosentti oli 29,5 % ja kohdassa 4 ”paljon” se oli 9,1. Seksuaalisen väkivallan uhan kohdalla kohdassa 3 ”melko paljon” vastausprosentti oli 31,1 % ja kohdassa 4 ”paljon” se oli 31,1 %. Työtapaturman uhan kohdalla kohdassa 3 ”melko paljon” vastausprosentti oli 20,5 % ja kohdassa 4 ”paljon” se oli 6,8 %. ”Vieras työmaa, ei välttämättä hiksaa kaikkia vaaranpaikkoja. Ehdottomasti seksuaalisesti viritteinen törkeä kommentti, johon muut vielä yhtyvät nauramalla. Erittäin epämukava.”

9. TILAUS

VIIKONPÄIVÄ: Perjantai

KELLONAIKA: 20:30-02:00

PAIKKA: Asiakkaan ystävän koti

AIHE: Etkot ja baariin

TILANNEKUVAUS: Etkot asiakkaan ystävän kotona, josta lähdetään HLBTQ+-baariin yhdessä tiiviillä kaveriporukalla. Etkoilla nautitaan alkoholia vielä maltillisesti ja pelaillaan lautapelejä. Baarissa meno yltyy, yksi kuuroista asiakkaista alkaa flirttailemaan kuulevan henkilön kanssa, välissä tarvitaan tulkkausta.

PAIKALLA OLIJAT: Etkoilla 6 kuuroa asiakasta, 3 kuulevaa, baari täynnä ihmisiä

Taulukko 9: 9. tilaukseen liittyvät vastaukset

	ei lainkaan	1	2	3	4	Keskiarvo	Mediaani
Fyysisen väkivallan uhka	22,7%	34,1%	27,3%	11,4%	4,5%	2,4	2,0
Psyykkisen väkivallan uhka	20,5%	34,1%	31,8%	9,1%	4,5%	2,4	2,0
Seksuaalisen väkivallan uhka	13,6%	25,0%	27,3%	25,0%	9,1%	2,9	3,0
Terveydellinen uhka	31,8%	25,0%	29,5%	11,4%	2,3%	2,3	2,0
Työtapaturma	25,0%	29,6%	29,5%	11,4%	4,5%	2,4	2,0
Yhteensä	22,7%	29,6%	29,1%	13,7%	5,0%	2,5	2,0

Tilanteessa korostui erityisesti seksuaalisen väkivallan uhka. Seksuaalisen väkivallan uhan kohdalla kohdassa 3 ”melko paljon” vastausprosentti oli 25,0 % ja kohdassa 4 ”paljon” se oli 9,1 %. Myös muiden uhkien prosenttiluvut kohdissa 3 ja 4 olivat yhteenlaskettuna yli 20 %. Perustelluissa vastauksissa nousi esiin alkoholin ja päihteiden aiheuttamat muutokset ympärillä olevissa ihmisissä sekä asiakkaan kotiin meneminen. Alkoholin kuvattiin vahvistavan ihmisten tunteita ja reaktioita, jotka tekevät ympäristöstä ja tilanteen etenemisestä arvaamattoman. ”Alkoholi saa ihmiset toimimaan arvaamattomasti ja jopa tyhmästi. Rento ja harmiton flirttailu voi hetkessä muuttua jopa fyysiseksi väkivallaksi tai flirttailun kohde voi yhtäkkiä siirtyä tulkkiin. Baari ympäristönä on äärimmäisen sekava ja baareissa on mahdollista tapahtua lähestulkoon mitä tahansa.” Kova meteli todettiin useampaan kertaan myös aiheuttavan terveydellistä haittaa. ”Baarissa yleensä musiikki ja melutaso kova, jolloin tulkin terveydellinen uhka on olemassa kun joutuu huutamaan ja ponnistelemaan kuullakseen keskusteluja. Myös tupakansavu ym hajut luovat terveydellisen uhkan. Työtapaturman riski kasvaa sen myötä, kun ympärillä olevat humaltuvat illan myötä.”

10. TILAUS

VIIKONPÄIVÄ: Tiistai

KELLONAIKA: 11:00-14:00

PAIKKA: Postin piste ja siirtyminen tilauksen sisällä bussilla toiselle puolelle kaupunkia työpaikalle

AIHE: Asioiden hoito

TILANNEKUVAUS: Asiakas lähettää postin pisteessä paketin ulkomaille. Lähetyksen jälkeen asiakas ja tulkki siirtyvät bussilla toiselle puolelle kaupunkia asiakkaan työpaikalle, jossa on tiedossa keskustelua pomon kanssa. Ulkona on pääkallokelin ja tulkilla ei ole nastakenkiä jalassa, ja kävely jäisellä tiellä on suurimmalta osin liukastelua. Liikenteessä on sattunut useampia kolareita ja ulosajoja liukkaan kelin takia.

PAIKALLA OLIJAT: Kuuro asiakas, postin työntekijä, ulkona liikkuvat henkilöt, pomo

Taulukko 10: 10. tilaukseen liittyvät vastaukset

	ei lainkaan	1	2	3	4	Keskiarvo	Mediaani
Fyysisen väkivallan uhka	74,4%	20,9%	4,7%	0,0%	0,0%	1,3	1,0
Psyykkisen väkivallan uhka	65,1%	25,6%	4,6%	4,7%	0,0%	1,5	1,0
Seksuaalisen väkivallan uhka	74,4%	18,6%	7,0%	0,0%	0,0%	1,3	1,0
Terveydellinen uhka	44,4%	15,6%	11,1%	11,1%	17,8%	2,4	2,0
Työtapaturma	0,0%	0,0%	15,9%	45,5%	38,6%	4,2	4,0
Yhteensä	51,7%	16,1%	8,7%	12,3%	11,3%	2,2	1,0

Tilanteessa korostui vastausten perusteella terveydellinen uhka ja työtapaturman uhka. Terveydellisen uhan kohdalla kohdassa 3 ”melko paljon” vastausprosentti oli 11,1 % ja kohdassa 4 ”paljon” se oli 17,8 %. Työtapaturman uhan kohdalla kohdassa 3 ”melko paljon” vastausprosentti oli 45,5 % ja kohdassa 4 ”paljon” se oli 38,6 %. Avoimissa perusteluissa mainittiin useaan otteeseen liukas keli, joka aiheuttaa suurimmat riskit. ”Kaatumisen riski on erittäin suuri ilman asiaankuuluvia varusteita. Liukkailla keleillä kaatuessaan murtumat, aivotärähdykset tai vakavatkin vammat ovat mahdollisia. Bussilla kulkeminen lisää myös tapaturman uhkaa, sillä liikenne on usein hyvin sekaisin liukkailla talvikeleillä.”

11. TILAUS

VIIKONPÄIVÄ: Keskiviikko

KELLONAIKA: 9:40-11:00

PAIKKA: Yksityinen lääkäriasema

AIHE: Työterveyslääkäri

TILANNEKUVAUS: Lääkäriaika varattu klo 10:00 alkaen. Asiakas tilannut tulkin hyvissä ajoin paikalle. Asiakas alkaa kyselemään tulkilta hänen perheestään, parisuhteestaan ja kommentoi tulkin fyysistä olemusta. Lääkäriässä ollessa tulkkausta normaalisti ja asia saadaan hoidettua.

PAIKALLA OLIJAT: Kuuro asiakas, lääkäri

Taulukko 11: 11. tilaukseen liittyvät vastaukset

	ei lainkaan	1	2	3	4	Keskiarvo	Mediaani
Fyysisen väkivallan uhka	61,3%	27,3%	9,1%	2,3%	0,0%	1,5	1,0
Psyykkisen väkivallan uhka	22,2%	20,0%	28,9%	22,2%	6,7%	2,7	3,0
Seksuaalisen väkivallan uhka	20,5%	15,9%	31,8%	22,7%	9,1%	2,8	3,0
Terveydellinen uhka	46,5%	32,6%	16,3%	4,6%	0,0%	1,8	2,0
Työtapaturma	65,9%	29,6%	4,5%	0,0%	0,0%	1,4	1,0
Yhteensä	43,3%	25,1%	18,1%	10,4%	3,2%	2,1	2,0

Kuvatussa tilanteessa psyykkisen väkivallan uhka ja seksuaalisen väkivallan uhka ovat korostuneet. Psyykkisen väkivallan uhan kohdalla kohdassa 3 ”melko paljon” vastausprosentti oli 22,2 % ja kohdassa 4 ”paljon” se oli 6,7 %. Seksuaalisen väkivallan uhan kohdalla kohdassa 3 ”melko paljon” vastausprosentti oli 22,7 % ja kohdassa 4 ”paljon” se oli 9,1 %. Avoimien vastausten perusteella henkilökohtaisetkin kysymykset tulkeille ovat vastaajille normaali osa työpäivää. Tungettelevat ja ulkonäköön liittyvät kysymykset koettiin ikävinä. ”Asiakkaan uteleva kyseleminen ei tulkeille ole lainkaan harvinaista, useat asiakkaat utelevat tulkkien parisuhteista, lapsista tai muusta yksityiselämästä. Tulkit myös suhtautuvat tähän vaihtelevasti, osa kokee sen ahdistavana ja toisia taas ei haittaa jakaa omasta elämästään asioita. Kyseleminen voi kuitenkin olla sävyiltään ahdistavaa ja epämiellyttävää, sekä tulkin fyysisen olemuksen kommentointi erittäin asiatonta.”

12. TILAUS

VIIKONPÄIVÄ: Keskiviikko

KELLONAIKA: 8:30-16:00

PAIKKA: Maahanmuuttovirasto

AIHE: Maahanmuuttoviraston puhuttelu

TILANNEKUVAUS: Ensipuhuttelu muutama kuukausi sitten maahan tulleele kuurolle henkilölle, jossa selvitettävä maahantulon syy, reitti, turvapaikan hakemisen perusteet jne. Tulkit saavat taukoja tunnin välein sekä tunnin mittaisen ruokataun. Kuuron henkilön kertoma on kauheaa tulkattavaa hänelle tapahtuneiden kauheuksien vuoksi.

PAIKALLA OLIJAT: Kuuro asiakas, kuuro tulkkipari (KV), migrin puhuttelija

Taulukko 12: 12. tilaukseen liittyvät vastaukset

	ei lainkaan	1	2	3	4	Keskiarvo	Mediaani
Fyysisen väkivallan uhka	50,0%	38,6%	9,1%	0,0%	2,3%	1,7	1,5
Psyykkisen väkivallan uhka	31,8%	13,6%	27,3%	22,7%	4,6%	2,5	3,0
Seksuaalisen väkivallan uhka	67,4%	23,3%	9,3%	0,0%	0,0%	1,4	1,0
Terveydellinen uhka	37,8%	28,9%	13,3%	11,1%	8,9%	2,2	2,0
Työtapaturma	61,9%	33,3%	4,8%	0,0%	0,0%	1,4	1,0
Yhteensä	49,8%	27,5%	12,8%	6,8%	3,2%	1,9	2,0

Tilanteessa prosentuaalisten lukujen perusteella psyykkisen väkivallan uhka ja terveydellinen uhka ovat korostuneet lievästi. Psyykkisen väkivallan uhan kohdalla kohdassa 3 ”melko paljon” vastausprosentti oli 22,7 % ja kohdassa 4 ”paljon” se oli 4,6 %. Terveydellisen väkivallan uhan kohdalla kohdassa 3 ”melko paljon” vastausprosentti oli 11,1 % ja kohdassa 4 ”paljon” se oli 8,9 %. Tilanne päätettiin ottaa mukaan vapaasti kirjoitettujen vastausten perusteella. Vaikeiden elämäntilanteiden tulkkaminen koettiin henkisesti raskaaksi, jotka saattavat jäädä vaivaamaan tulkkeja pitkäksikin aikaa. ”Vaikeinta tilanne on kuurolle asiakkaalle itselleen, enkä usko, että tulkkien haukkuminen esimerkiksi tässä tapahtuisi. Terveydellinen uhka on mielestäni psyykkisen hyvinvoinnin uhka

traumaattisten kokemusten tulkkauksen takia.” Muutama vastaajista mainitsi myös tilanteen arvaamattomuuden, sillä tilanne on asiakkaalle stressaava ja kuormittava, jolloin se saattaa purkautua myös tulkkiin. “Ikinä koskaan ei voi tietää, kuinka kokemukset ovat vaikuttaneet asiakkaaseen, joka on juuri saapunut maahan. Prosessi on raskas ja vaikea, ymmärtämättömyys saattaa turhauttaa...”

13. TILAUS

VIIKONPÄIVÄ: Perjantai

KELLONAIKA: 10:00-12:00

PAIKKA: Asiakkaan koti

AIHE: Jalkahoitajan käynti

TILANNEKUVAUS: Jalkahoitaja tulee tekemään jalkahoidon asiakkaalle. Asiakkaalla diabetes, jonka takia jalkahoitaja hoitaa jalat n. kerran kuussa. Asiakkaan jalat ovat huonossa kunnossa ja keskustelu painottuu jalkojen hoitoon ja lääkerasvoihin. Hyvästä suojauksesta huolimatta kuollutta ihosolukkoa lentää ympäriinsä. Tulkillä ei ole kasvomaskia.

PAIKALLA OLIJAT: Kuuro asiakas, jalkahoitaja

Taulukko 13: 13. tilaukseen liittyvät vastaukset

	ei lainkaan	1	2	3	4	Keskiarvo	Mediaani
Fyysisen väkivallan uhka	72,7%	22,7%	4,6%	0,0%	0,0%	1,3	1,0
Psyykkisen väkivallan uhka	74,4%	18,6%	7,0%	0,0%	0,0%	1,3	1,0
Seksuaalisen väkivallan uhka	81,8%	11,4%	6,8%	0,0%	0,0%	1,3	1,0
Terveydellinen uhka	6,7%	26,7%	28,9%	33,3%	4,4%	3,0	3,0
Työtapaturma	57,1%	28,6%	9,5%	4,8%	0,0%	1,6	1,0
Yhteensä	58,5%	21,6%	11,4%	7,6%	0,9%	1,7	1,0

Tilanteessa prosentuaalisten lukujen perusteella terveydellinen uhka on korostunut. Terveydellisen uhan kohdalla kohdassa 3 ”melko paljon” vastausprosentti oli 33,3 % ja kohdassa 4 ”paljon” se oli 4,4 %. Avoimissa vastauksissa oli mainittu asiakkaan kotiin meneminen riskitekijänä useaan otteeseen. ”Asiakkaan kotiin meneminen aina riski. Koskaan et tiedä mitä kohtaat. Tässä turvana jalkahoitaja toisena työntekijänä. Tulkin kannattaa aina

saapua ja lähteä samaan aikaan. Tulkki voi asemoida itsensä kauemmaksi ihon riekaleiden saavuttamattomiin ja näin vähentää tartuntariskiä.”

14. TILAUS

VIIKONPÄIVÄ: Tiistai

KELLONAIKA: 8:00-14:00

PAIKKA: Ammattikoulu X

AIHE: Ammattikoulun autolinjan opiskelutulkkauk

TILANNEKUVAUS: Asiakas myöhästyy koulusta ja tulee paikalle klo 9:15. Tulkki odottaa asiakasta ammattikoulun opettajien kahvihuoneessa, jossa käy opettajia istumassa, hakemassa kahvia ja jututtamassa tulkkia. Asiakkaan saapuessa tulkkausta autohallissa. Asiakas keskittyy tehtäväänsä eikä tulkkausta suuremmin tarvita. Tulkki on työhallissa koko ajan.

PAIKALLA OLIJAT: Kuuro asiakas, ammattikoulun opettajat, muut opiskelijat

Taulukko 14: 14. tilaukseen liittyvät vastaukset

	ei lainkaan	1	2	3	4	Keskiarvo	Mediaani
Fyysisen väkivallan uhka	74,4%	23,3%	2,3%	0,0%	0,0%	1,3	1,0
Psyykkisen väkivallan uhka	65,9%	29,5%	2,3%	2,3%	0,0%	1,4	1,0
Seksuaalisen väkivallan uhka	63,6%	25,0%	9,1%	2,3%	0,0%	1,5	1,0
Terveydellinen uhka	41,8%	25,6%	16,3%	16,3%	0,0%	2,1	2,0
Työtapaturma	9,3%	34,9%	27,9%	27,9%	0,0%	2,7	3,0
Yhteensä	51,0%	27,7%	11,6%	9,8%	0,0%	1,8	1,0

Kuvatussa tilanteessa terveydellisen uhka on korostunut avoimien vastausten perusteella, ja työtapaturman uhka on korostunut vastausprosentteissa. Terveydellisen uhan kohdalla kohdassa 3 ”melko paljon” vastausprosentti oli 16,3 % ja kohdassa 4 ”paljon” se oli 0,0 %. Työtapaturman uhan kohdalla kohdassa 3 ”melko paljon” vastausprosentti oli 27,9 % ja kohdassa 4 ”paljon” se oli 0,0 %. Avoimien vastausten perusteella meluhaitta sekä työympäristö itsessään mainittiin useaan otteeseen uhkia aiheuttavina tekijöinä. Mahdollisille kemikaaleille altistuminen oli myös mainittu vastauksissa. ”Meteli ja autojen

käsittely voivat aiheuttaa vaaratilanteita. Joku saattaa siirtää autoa vähän eikä näe tulkkia (huomioliivi? turvakengät?) ja ajaa tulkin varpaille. Tulkki ei huomaa autoa koska asiakas on toisessa suunnassa ja meteli on kova sekä hiljaisissa vauheissa auto on aika äänetön (tai sähköauto).”

15. TILAUS

VIIKONPÄIVÄ: Lauantai

KELLONAIKA: 10:30-15:00

PAIKKA: Asiakkaan kesämökki

AIHE: Asiointia

TILANNEKUVAUS: Kesä, asiakas tilannut tulkin kesämökilleen, josta on tarkoitus lähteä hoitamaan muutama nopea asia lähipitäjän Kelaan/kauppaan. Tulkin saapuessa mökille, asiakkaan tilaama taksi on jo paikalla ja asiakas odottaa serkkunsa kanssa tulkkia taksissa. Tulkin mentyä taksiin käy selvästi ilmi, että asiakas ja serkku ovat vahvassa humalassa. Taksi vie kokoonpanon kylälle ja serkkuset päättävät lähteä baariin kaupassa käynnin sijaan.

PAIKALLA OLIJAT: Kuurosokea asiakas (asiakas tarvitsee opastusta ja puheentoistoa, mutta kommunikoi itse puheella), asiakkaan serkku, taksikuski

Taulukko 15: 15. tilaukseen liittyvät vastaukset

	ei lainkaan	1	2	3	4	Keskiarvo	Mediaani
Fyysisen väkivallan uhka	11,4%	29,5%	38,6%	18,2%	2,3%	2,7	3,0
Psyykkisen väkivallan uhka	8,9%	24,5%	28,9%	33,3%	4,4%	3,0	3,0
Seksuaalisen väkivallan uhka	11,1%	20,0%	31,1%	33,3%	4,5%	3,0	3,0
Terveydellinen uhka	31,8%	34,1%	22,7%	11,4%	0,0%	2,1	2,0
Työtapaturma	15,6%	22,2%	24,4%	28,9%	8,9%	2,9	3,0
Yhteensä	15,8%	26,1%	29,1%	25,0%	4,0%	2,8	3,0

Tilanteessa prosentuaalisten lukujen perusteella kaikki uhkakategoriat korostuvat, joskin terveydellinen uhka korostui vähiten. Fyysisen väkivallan uhan kohdalla kohdassa 3 ”melko paljon” vastausprosentti oli 18,2 % ja kohdassa 4 ”paljon” se oli 2,3 %. Psyykkisen väkivallan uhan kohdalla kohdassa 3 ”melko

paljon” vastausprosentti oli 33,3 % ja kohdassa 4 ”paljon” se oli 4,4 %. Seksuaalisen väkivallan uhan kohdalla kohdassa 3 ”melko paljon” vastausprosentti oli 33,3 % ja kohdassa 4 ”paljon” se oli 4,5 %. Terveydellisen uhan kohdalla kohdassa 3 ”melko paljon” vastausprosentti oli 11,4 % ja kohdassa 4 ”paljon” se oli 0,0 %. Työtaturman uhan kohdalla kohdassa 3 ”melko paljon” vastausprosentti oli 28,9 % ja kohdassa 4 ”paljon” se oli 8,9 %.

Avoimissa vastauksissa korostuivat alkoholin aiheuttama arvaamaton käytös sekä sen vaikutus tilateen etenemiseen. Humalaisen asiakkaan opastamisen koettiin lisäävän työtaturman riskiä. Pohdintaa aiheutti myös se, miten tulkki mahdollisesti pääsisi kuvatus tilanteesta tarvittaessa pois. ”Kuurosokean asiakkaan kanssa voi tulla olla yhä suurempi kynnys poistaa itsensä mahdollisesta uhkaavasta tilanteesta. Alkoholi saa ihmiset toimimaan tyhmästi ja tämä voi poikia niin fyysistä, psyykkistä kuin seksuaalistakin väkivaltaa. Humaltuneen ja mahdollisesti horjahteleavan asiakkaan ohjaaminen voi puolestaan altistaa tulkin myös esim. Kaatumiselle.”

17. TILAUS

VIIKONPÄIVÄ: Torstai

KELLONAIKA: 13:15-15:00

PAIKKA: Nuorten neuropsykiatrisen yksikkö

AIHE: Hoitopalaveri

TILANNEKUVAUS: Hoitopalaveri asiakkaan tilanteeseen liittyen. Käydään läpi vointia, kuntoutusta, lääkitystä ja hoitotasapainoa. Nuori on ollut osastohoidossa vasta vähän aikaa ja asiakkaan käytös on sekavaa ja aggressiivista.

PAIKALLA OLIJAT: Kaksi hoitajaa, sosiaalityöntekijä, nuori (alaikäinen) kuuro, vanhemmat

Taulukko 16: 17. tilaukseen liittyvät vastaukset

	ei lainkaan	1	2	3	4	Keskiarvo	Mediaani
Fyysisen väkivallan uhka	4,4%	11,1%	26,7%	40,0%	17,8%	3,6	4,0
Psyykkisen väkivallan uhka	13,6%	18,2%	20,5%	38,6%	9,1%	3,1	3,0
Seksuaalisen väkivallan uhka	50,0%	29,6%	13,6%	6,8%	0,0%	1,8	1,5
Terveydellinen uhka	27,2%	25,0%	27,3%	18,2%	2,3%	2,4	2,0
Työtapaturma	20,4%	34,1%	25,0%	18,2%	2,3%	2,5	2,0
Yhteensä	23,1%	23,6%	22,6%	24,4%	6,3%	2,7	3,0

Tilanteessa korostuu vastausten perusteella fyysisen väkivallan uhka. Fyysisen väkivallan uhan kohdalla kohdassa 3 ”melko paljon” vastausprosentti oli 40,0 % ja kohdassa 4 ”paljon” se oli 17,8 %. Myös psyykkisen väkivallan uhan kohdalla kohdassa 3 ”melko paljon” vastausprosentti oli 38,6 % ja kohdassa 4 ”paljon” se oli 9,1 %. Avoimissa vastauksissa mainittiin useasti se, että tulkki on herkästi se kohde, johon turhautuminen purkaantuu. ”Vaikea tilanne, joka saattaa eskaloitua. Tulkki vaaravyöhykkeellä, saattaa olla aggression kohde. Usein tulkki on helppo kohde kun ahdistaa. Paikalla onneksi paljon ihmisiä.”

18. TILAUS

VIIKONPÄIVÄ: tiistai

KELLONAIKA: 18:30-21:00

PAIKKA: Kaupungin jäähalli

AIHE: C- poikien (yläkoulukäisiä) jääkiekkotreeneit ja oheiset ennen treenejä.

TILANNEKUVAUS: Omatoiminen alkulämmittely, jossa juostaan jäähallin vierellä olevaa urheilukenttää ympäri 30 min ja tämän jälkeen pukuhuoneessa venyttelyt musiikin pauhatessa sekä varusteiden pukeminen. Jäävuoro alkaa klo 19:30. Valmentaja antaa ohjeita treenejä varten. Kyseessä pistetreenausta, jossa harjoitellaan syöttämistä, maalintekoa (laukomista), puolustamista 1 vs. 1, ja lopuksi pelataan. Tulkkia tarvitaan jäällä.

PAIKALLA OLIJAT: Kuuro asiakas, 11 kuulevaa joukkuekaveria, 2 valmentajaa, 2 joukkueen huoltajaa

Taulukko 17: 18. tilaukseen liittyvät vastaukset

	ei lainkaan	1	2	3	4	Keskiarvo	Mediaani
Fyysisen väkivallan uhka	62,8%	30,2%	2,3%	4,7%	0,0%	1,5	1,0
Psyykkisen väkivallan uhka	58,2%	27,9%	11,6%	2,3%	0,0%	1,6	1,0
Seksuaalisen väkivallan uhka	41,9%	44,2%	11,6%	2,3%	0,0%	1,7	2,0
Terveydellinen uhka	35,7%	19,1%	19,0%	11,9%	14,3%	2,5	2,0
Työtapaturma	2,3%	11,4%	22,7%	31,8%	31,8%	3,8	4,0
Yhteensä	40,2%	26,6%	13,4%	10,6%	9,2%	2,2	2,0

Tilanteessa vastausten perusteella on korostunut terveydellinen uhka. Terveydellisen uhan kohdalla kohdassa 3 ”melko paljon” vastausprosentti oli 11,9 % ja kohdassa 4 ”paljon” se oli 14,3 %. Myös työtapaturman uhan kohdalla kohdassa 3 ”melko paljon” vastausprosentti oli 31,8 % ja kohdassa 4 ”paljon” se oli 31,8 %. Avoimissa perusteluissa oli mainittu useaan otteeseen jää ja sen liukkaus, se ettei tulkki pysy liikkuvien ihmisten tahdissa jäällä sekä mahdollisuus sille, että kiekko lentäisi päin. ”Tulkin ollessa jäällä voi hän kaatua, tulla vahingossa taklauksi, saada kiekosta tai mailasta. Varsinkin nuorten kanssa tuntee voi mennä aika laidasta laitaan, jolloin esim kiekkoa voidaan laukoa kovalla voimalla minne sattuu.”

21. TILAUS

VIIKONPÄIVÄ: sunnuntaista keskiviikkoon (10 päivää)

KELLONAIKA: tulkkauksen tarve n. 16h / päivä

PAIKKA: Helsinki-Vantaan lentoasema, josta lennetään Thaimaahan

AIHE: Ulkomaantulkkkaus, lomamatka

TILANNEKUVAUS: Kuuro asiakas lähtee ulkomaille yhdessä kahden ystävänsä kanssa. Tulkkausta tarvitaan lentomatkoilla. Kohdemaassa tarvitaan englannin kielen taitoa, joten tulkin on osattava sitä. Tarkoitus lomalla, osallistua opastetuille retkille sekä tutustua lomakohteeseen omatoimisesti, tutustua lomakohteen lähisaaristoon, käydä sukeltamassa. Mahdollisesti vuokrataan auto ja liikutaan sillä maaseudulle.

PAIKALLA OLIJAT: 2 kuuroa asiakasta ja 1 kuuleva henkilö, joka osaa heikosti viittomia

Taulukko 18: 21. tilaukseen liittyvät vastaukset

	ei lainkaan	1	2	3	4	Keskiarvo	Mediaani
Fyysisen väkivallan uhka	27,3%	34,1%	27,3%	11,3%	0,0%	2,2	2,0
Psyykkisen väkivallan uhka	27,3%	38,6%	25,0%	9,1%	0,0%	2,2	2,0
Seksuaalisen väkivallan uhka	25,0%	36,4%	25,0%	13,6%	0,0%	2,3	2,0
Terveydellinen uhka	8,9%	24,5%	24,4%	28,9%	13,3%	3,1	3,0
Työtapaturma	4,5%	15,9%	34,1%	34,1%	11,4%	3,3	3,0
Yhteensä	18,6%	29,9%	27,2%	19,4%	4,9%	2,6	3,0

Tilanteessa vastausten perusteella on korostunut terveydellinen uhka ja työtapaturman uhka. Terveydellisen uhan kohdalla kohdassa 3 ”melko paljon” vastausprosentti oli 28,9 % ja kohdassa 4 ”paljon” se oli 13,3 %. Työtapaturman uhan kohdalla kohdassa 3 ”melko paljon” vastausprosentti oli 34,1 % ja kohdassa 4 ”paljon” se oli 11,4 %. Kirjoitettujen vastausten perusteella terveydellisen uhan koettiin tulevan pitkään yksin tehtävästä tilauksesta, vieras bakteerikanta altistaa herkemmin taudeille, esimerkiksi ruokamyrkytyksille ja pitkään samojen asiakkaiden kanssa tehtävä työ voi altistaa hermojen kiristymiseen niin asiakkaan kuin tulkin puolelta. ”10 päivän matka on äärimmäisen pitkä aika tulkille toimia yksin, erityisesti jos päivät ovat pitkiä. Pelkkä uupuminen itsessään altistaa tulkia terveydellisille ongelmille ja tapaturmille. Vieraiden maiden bakteerikanta eroaa myös melko lailla omistamme, joten sairastuminen on mahdollista. Muu maan sisällä liikkuminen lisää myös tapaturmien riskiä.”

23. TILAUS

VIIKONPÄIVÄ: Lauantai

KELLONAIKA: 13:30-17:00

PAIKKA: Kaupungin toriaukio, josta marssi kaupungin talolle

AIHE: Mielenilmaus

TILANNEKUVAUS: Asiakas ottaa osaa ilmaston puolesta ja ydinvoimaa vastaan järjestettävään mielenilmaukseen suuren kaupungin keskustassa. Tulkkia tarvitaan sekä ns. lähtötapahtumassa, sekä mielenilmaukseen liittyvässä marssissa. Mielenilmaukseen osallistuu henkilöitä, jotka heittelevät jotain ohi ajavien autojen päälle sekä pitävät poikkeuksellista mekkalaa. Mielenilmauksen henki muuttuu sen edessä rauhanomaisesta levottomaan.

PAIKALLA OLIJAT: kuuro asiakas ja hänen kuuleva puolisonsa, 550 mielenilmaukseen osallistuvaa henkilöä

Taulukko 19: 23. tilaukseen liittyvät vastaukset

	ei lainkaan	1	2	3	4	Keskiarvo	Mediaani
Fyysisen väkivallan uhka	0,0%	6,7%	24,4%	37,8%	31,1%	3,9	4,0
Psykkisen väkivallan uhka	11,4%	20,4%	31,8%	27,3%	9,1%	3,0	3,0
Seksuaalisen väkivallan uhka	43,2%	31,8%	18,2%	4,5%	2,3%	1,9	2,0
Terveydellinen uhka	17,8%	13,3%	20,0%	28,9%	20,0%	3,2	3,0
Työtapaturma	9,1%	4,5%	18,2%	43,2%	25,0%	3,7	4,0
Yhteensä	16,3%	15,3%	22,5%	28,3%	17,5%	3,2	3,0

Tilanteessa vastausten perusteella on korostunut fyysisen väkivallan uhka, psyykkisen väkivallan uhka, terveydellinen uhka ja työtapaturman uhka. Fyysisen väkivallan uhan kohdalla kohdassa 3 ”melko paljon” vastausprosentti oli 37,8 % ja kohdassa 4 ”paljon” se oli 31,1 %. Psykkisen väkivallan uhan kohdalla kohdassa 3 ”melko paljon” vastausprosentti oli 27,3 % ja kohdassa 4 ”paljon” se oli 9,1 %. Terveydellisen uhan kohdalla kohdassa 3 ”melko paljon” vastausprosentti oli 28,9 % ja kohdassa 4 ”paljon” se oli 20,0 %. Työtapaturman uhan kohdalla kohdassa 3 ”melko paljon” vastausprosentti oli 43,2 % ja kohdassa 4 ”paljon” se oli 25,0 %. Avointen vastausten perusteella tilanteessa uhkaa aiheuttaa suuri ihmismassa, kuohuvat tunteet ja tilanteen ennakoimattomuus.

“Mielenilmauksia kohtaan saatetaan olla ajoittainkin aika aggressiivisia. Heidät saatetaan poliisivoimin tulla siirtämään paikan päältä tai ottamaan haltuun, tulkki myös seassa eli häntäkin luullaan osalliseksi. Jos asioita heitellään se voi myös osua esimerkiksi tulkkia päähän.”

24. TILAUS

VIIKONPÄIVÄ: Tiistai

KELLONAIKA: 12:00-14:00

PAIKKA: Kauppakeskus

AIHE: Asiointeja, ei tarkemmin määriteltä

TILANNEKUVAUS: Tulkilla tiedossa etukäteen, että asiakas on aiemmin käyttäytynyt tulkkeja kohtaa törkeästi, puhunut rumia, ehdotellut epäasiallisia asioita sekä kosketellut jopa tulkkia.

PAIKALLA OLIJAT: Kuuro asiakas

Taulukko 20: 24. tilaukseen liittyvät vastaukset

	ei lainkaan	1	2	3	4	Keskiarvo	Mediaani
Fyysisen väkivallan uhka	7,0%	11,6%	32,6%	25,6%	23,2%	3,5	3,0
Psyykkisen väkivallan uhka	2,3%	0,0%	20,4%	34,1%	43,2%	4,2	4,0
Seksuaalisen väkivallan uhka	0,0%	4,4%	11,1%	35,6%	48,9%	4,3	4,0
Terveydellinen uhka	27,9%	18,6%	27,9%	20,9%	4,7%	2,6	3,0
Työtaturma	31,7%	24,4%	31,7%	9,8%	2,4%	2,3	2,0
Yhteensä	13,8%	11,8%	24,7%	25,2%	24,5%	3,4	4,0

Tilanteessa korostuu niin fyysisen, psyykkisen ja seksuaalisen väkivallan uhat kuin terveydellisenkin uhka. Fyysisen väkivallan uhan kohdalla kohdassa 3 ”melko paljon” vastausprosentti oli 25,6 % ja kohdassa 4 ”paljon” se oli 23,2 %. Psyykkisen väkivallan uhan kohdalla kohdassa 3 ”melko paljon” vastausprosentti oli 34,1 % ja kohdassa 4 ”paljon” se oli 43,2 %. Seksuaalisen väkivallan uhan kohdalla kohdassa 3 ”melko paljon” vastausprosentti oli 35,6 % ja kohdassa 4 ”paljon” se oli 48,9 %. Terveydellistä uhan kohdalla kohdassa 3 ”melko paljon” vastausprosentti oli 20,9 % ja kohdassa 4 ”paljon” se oli 4,7 %. Avoimissa

vastauksissa oli useaan otteeseen mainittu, että asiakas on riskitekijä tilauksessa aiempien tietojen perusteella Julkinen paikka hieman lieventää fyysisen väkivallan uhkaa, mutta ei merkittävästi poista sitä. "Kauppakeskus ympäristönä rajaa onneksi asiakkaan mahdollisuutta käyttäytyä fyysisellä tavalla aggressiivisesti tai ahdistavasti, mutta verbaalinen ahdistelu ja aggressiivisuus jää valitettavasti sivullisilta huomaamatta. Tilanteissa joissa muut sivulliset eivät ymmärrä viittomakieltä, eivät he myöskään voi puuttua asiakkaan kielenkäyttöön tai käyttöön. Uhka psyykkiselle ja seksuaaliselle väkivallalle on siis korkea."

25. TILAUS

VIIKONPÄIVÄ: Tiistai

KELLONAIKA: 9:00-10:30

PAIKKA: Yliopistollinen sairaala

AIHE: Lääkärikäynti, syöpäpoliklinikalla

TILANNEKUVAUS: Asiakkaalle varattu lääkärikäynti syöpäpoliklinikalle. Lääkäri kertoo, että asiakkaalta on löytynyt vaikeasti hoidettava ärhäkkä syöpä. Leikkaus ei ole vaihtoehto vaan sytostaatti ja sädehoito on aloitettava välittömästi. Asiakas menee uutisesta shokkiin ja ottaa uutisen vastaan näennäisen kevyesti. Asiaa käydään pitkään läpi ja asiakas saa tarkat ohjeet, kuinka lähipäivinä tulee toimia.

PAIKALLA OLIJAT: Kuuro asiakas, lääkäri

Taulukko 21: 25. tilaukseen liittyvät vastaukset

	ei lainkaan	1	2	3	4	Keskiarvo	Mediaani
Fyysisen väkivallan uhka	62,8%	23,3%	11,6%	0,0%	2,3%	1,6	1,0
Psyykkisen väkivallan uhka	31,8%	25,0%	25,0%	13,6%	4,6%	2,3	2,0
Seksuaalisen väkivallan uhka	81,4%	18,6%	0,0%	0,0%	0,0%	1,2	1,0
Terveydellinen uhka	56,8%	18,2%	15,9%	6,8%	2,3%	1,8	1,0
Työtaturma	65,1%	27,9%	4,7%	2,3%	0,0%	1,4	1,0
Yhteensä	59,6%	22,6%	11,4%	4,5%	1,8%	1,7	1,0

Tässä tilanteessa vastausten prosentuaaliset luvut eivät antaneet osviittaa minkään uhan korostumisesta. Kuitenkin avoimien vastausten perusteella tilanne on otettu mukaan tarkasteltavaksi. Vastauksissa mainittiin useaan otteeseen sen

henkinen kuormittavuus ja tilanteen vaivaamaan jääminen pitkäksi aikaa. "henkisesti kuormittava keikka. vaikka on "vaan" tulkki, niin kyllä tällaiset tilanteet jää mieleen ja asiakkaan puolesta tuntuu pahalta." "Vastaavasta tilanteesta jää varmasti tulkillekin huoli onko asiakas varmasti ymmärtänyt kaiken mitä on kerrottu. Myös oma asema tulkkina, neutraalina kielen kääntäjänä, voi olla vaikea pitää, kun näkee kuinka asiakas järkyttyy."

26. TILAUS

VIIKONPÄIVÄ: Torstai

KELLONAIKA: 12:45-16:00

PAIKKA: Uimahalli

AIHE: Vesijumppa

TILANNEKUVAUS: Viikoittainen vesijumppa. Asiakas tarvitsee tulkin pukuhuoneeseen, suihku- ja saunatiloihin sekä altaaseen.

PAIKALLA OLIJAT: Kuurosokea asiakas, asiakas tarvitsee opastusta, kuvailua ja taktiilia. Muut vesijumppaan osallistuvat henkilöt ja vesijumppaohjaaja

Taulukko 22: 26. tilaukseen liittyvät vastaukset

	ei lainkaan	1	2	3	4	Keskiarvo	Mediaani
Fyysisen väkivallan uhka	72,7%	20,5%	6,8%	0,0%	0,0%	1,3	1,0
Psyykkisen väkivallan uhka	72,7%	20,5%	6,8%	0,0%	0,0%	1,3	1,0
Seksuaalisen väkivallan uhka	54,5%	20,5%	15,9%	9,1%	0,0%	1,8	1,0
Terveydellinen uhka	47,7%	29,5%	20,5%	2,3%	0,0%	1,8	2,0
Työtaturma	20,0%	20,0%	33,3%	26,7%	0,0%	2,7	3,0
Yhteensä	53,5%	22,2%	16,7%	7,6%	0,0%	1,8	1,0

Tilanteessa korostuu vastausten perusteella työtaturman uhka. Työtaturman uhan kohdalla kohdassa 3 "melko paljon" vastausprosentti oli 26,7 % ja kohdassa 4 "paljon" se oli 0,0 %. Avoimissa vastauksissa mainittiin useaan kertaan lattioiden liukkaus sekä mahdolliset leviävät infektiot. "Uimahalleissa pöpöt leviävät ja työtä tehdään vähissä vaatteissa ja liukkailla

pinnoilla.” “uimahallissa saattaa liukastua. Varsinkin jos opastusotteessa on KRS-asiakas tasapainon pitäminen liukkaassa ympäristössä on työn takana.”

30. TILAUS

VIIKONPÄIVÄ: Torstai

KELLONAIKA: 18:45-20:30

PAIKKA: Harrastustilat, treenisali

AIHE: Itsepuolustusharrastuksen treenit

TILANNEKUVAUS: Tulkkausta vain treenisalin puolella, harjoitellaan erilaisia kyseiseen lajiin liittyviä liikeitä yksin ja parin kanssa.

PAIKALLA OLIJAT: Kuuro asiakas, 9 miestä ja naista, 1 ohjaaja

Taulukko 23: 30. tilaukseen liittyvät vastaukset

	ei lainkaan	1	2	3	4	Keskiarvo	Mediaani
Fyysisen väkivallan uhka	60,5%	30,2%	7,0%	2,3%	0,0%	1,5	1,0
Psyykkisen väkivallan uhka	73,8%	19,1%	7,1%	0,0%	0,0%	1,3	1,0
Seksuaalisen väkivallan uhka	62,8%	27,9%	7,0%	2,3%	0,0%	1,5	1,0
Terveydellinen uhka	45,5%	31,8%	15,9%	4,5%	2,3%	1,9	2,0
Työtapaturma	22,7%	22,7%	34,1%	18,2%	2,3%	2,5	3,0
Yhteensä	53,1%	26,3%	14,2%	5,5%	0,9%	1,8	1,0

Tilanteessa vastausten perusteella on korostunut työtapaturman uhka. Työtapaturman uhan kohdalla kohdassa 3 ”melko paljon” vastausprosentti oli 18,2 % ja kohdassa 4 ”paljon” se oli 2,4 %. Vastajien perusteluissa lähes kaikki vastaajista olivat maininneet sijoittumisen tärkeyden, ettei tulkki vahingossa seiso väärässä paikassa ja saa potkuja päähänsä. ”Mahdollisesti saattaisi tulkkikin saada osumaa, jos joku treenaajista ei huomaa tulkkia lähellään, eikä tulkki huomaa väistää.” ”Riski että joku potkaisee jos seison väärässä paikkaa.”

Kyselyn lopuksi vastaajilla oli mahdollisuus kertoa jostain sellaisesta tilanteesta, jota kyselyssä ei ollut osattu ottaa huomioon. Vastauksissa oli paljon yhteneväisyyksiä. Fyysisen väkivallan uhka päihdekuntoutuksessa oli mainittu

useampaan kertaan. Tulkkausympäristönä oli mainittu muutaman kertaan koulu, jossa on fyysisen väkivallan uhkaa, sillä viime aikoina on uutisoitu useaan otteeseen kouluissa sattuneista välikohtauksista. Työtapaturman riski oli mainittu asiakkaan auton kyydissä olemisesta holtittoman ajotavan vuoksi. Muutamaan otteeseen oli mainittu psyykkinen uhka tulkkiparin käytöksen vuoksi. Yhtenä isoimpana huomiona oli mainittu tulkkina yksin asiakkaan kotiin meneminen, sillä siellä ei voi koskaan tietää mitä on vastassa.

“Hyvä myös muistaa, että ihmiset ovat erilaisia; toiset näkevät uhkia kaikkialla, toiset menevät rennosti joka tilanteeseen eivätkä hätkähdä tai pidä uhkana vaikkapa työttömyyttä tai pyllylle taputtelua; tähän on ollut työpaikkojen kulttuuria joitain kymmeniä vuosia sitten.”

Monet vastaajista olivat maininneet työn ja tilanteiden henkisen kuormittavuuden, mutta sitä ei tässä kyselyssä tutkittu. Jokaisen tilanteen avoimeen perusteluun oli yksi vastaajista käynyt kommentoimassa saman lauseen työtapaturman mahdollisuudesta missä vain ympäristössä.

Tilanteissa (LIITE 1) 2, 3, 6, 16, 19, 20, 22, 27, 28 ja 29 ei ollut korostuneita uhkia, joita olisi voitu ottaa mukaan tarkasteluun.

5.4 Tutkimusaineistosta työturvallisuuskontrolleiksi

Työturvallisuuskontrollien luominen oli systemaattinen prosessi. Prosessi koostui useista vaiheista, joilla pyrittiin tunnistamaan ja hallitsemaan riskejä tehokkaasti. Vaikka uhkia ja teemoja oli etukäteen tiedossa, pääteemat saatiin teemoiteltua kuitenkin vasta kyselytutkimuksen vastauksista. Tehdyn tutkimuksen kautta saaduista vastauksista tunnistettiin ensimmäisenä kaikki mahdolliset korostuneet vaarat ja riskit viittomakielen tulkkien työssä. Tunnistettujen riskien jälkeen arvioitiin niiden todennäköisyys ja vakavuus. Tämä auttoi priorisoimaan, millaiset tilanteet aiheuttivat viittomakielen tulkeissa turvattomuuden tunteita ja millaisissa tilanteissa tulkit olivat kokeneet, tai voisivat kokea erilaisia uhkia. Seuraavaksi luotiin alustavat kontrollit, joilla oli joko mahdollista poistaa, hallita tai pienentää

tilanteessa olevia uhkia tai riskejä. Kontrollivaatimuksia suunniteltiin hyödyntäen kontrollihierarkiaa.

Kontrollit pyrittiin luomaan niin, että ne voidaan ottaa käyttöön vaiheittain tai käyttää niistä vain osaa. Käyttöönotto saattaa edellyttää uusien ohjeistusten laatimista, henkilöstön kouluttamista tai työjärjestelyjen uudistamista. Työturvallisuuskontrollien käyttöönotossa yleisesti suositellaan yhteistyötä työnantajan, esihenkilöiden ja työntekijöiden kesken. palveluntuottajan mahdollisesti luomat uudet ohjeistukset tulee olla selkeästi määriteltyjä ja niiden tulee olla tulkkien saatavilla. Kontrollien käyttöönottoon liittyy myös työntekijöiden koulutus, jotta kaikki työntekijät ymmärtävät, kuinka kontrollit toimivat ja kuinka niitä noudatetaan. (TTK, i.a.-d., TTK, i.a.-e., L738/2002 8. §.)

Nyt luodut kontrollit keskittyvät yhtäältä palveluntuottajan vastuuseen ja siihen, miten palveluntuottaja pystyy luomaan systemaattisia ja seurattavia käytäntöjä turvallisuusriskien hallitsemiseksi viittomakielen tulkkien työssä. Kontrollit kertovat, mitä palveluntuottajan tulee tehdä hallitakseen viittomakielen tulkkien turvallisuutta eri riskitilanteissa. Toisaalta luoduissa kontrolleissa otetaan kantaa myös viittomakielen tulkin osuuteen ja vastuuseen erilaisissa tilanteissa toimimiseen. Luotujen työturvallisuuskontrollien tavoitteena on siis varmistaa tulkeille turvallinen työympäristö ja minimoida vaaratilanteet viittomakielen tulkkien työssä. Työnantajan velvollisuutena on varmistaa, että kontrollit ovat toimivia, ja henkilöstö on osa aktiivista työturvallisuustyötä.

5.5 Tutkimusaineistosta luokitellut uhat teemoittain

Tutkimusaineiston teemoittelun ja luokittelun perusteella luotiin kahdeksan pääteemaa. Näiden teemojen sisään yhdistettiin vastauksissa korostuneet, viittomakielen tulkkien kokemat uhat. Ryhmittelyn tuloksena pääteemoiksi nousivat:

Tilanteet, joissa on tartuntavaara. Näitä tilanteita syntyi esimerkiksi sairaalaympäristössä, ulkomailta ja pienten lasten kanssa.

Tilanteet, joissa on päihteiden käyttöä. Tilanteissa päihteiden käyttöä saattoi olla joko asiakkaan tai jonkun muun ulkopuolisen henkilön toimesta. Päihteiden käyttö korostui myös tietyissä paikoissa, kuten baareissa ja juhlissa.

Tilanteet, joissa mennään yksityishenkilön kotiin tai vastaavaan paikkaan. Tilanteissa riskeinä oli mm. tiedon puute mitä tai ketä yksityishenkilön kotona mahdollisesti on. Näissä tilanteissa korostuivat nimenomaan yksin yksityishenkilön kotiin meneminen ja siitä aiheutuva turvattomuuden tunne.

Tilanteet, joissa mennään asiakkaan kyytiin. Näissä tilanteissa riskinä olivat mm. asiakkaan ajotaito, liikenneonnettomuuksien riskit ja muu liikenne. Tilanteen kontrolloimattomuus aiheutti tässä teemassa uhan tunnetta.

Tilanteet, joissa asiakas on riskitekijä. Näissä tilanteissa asiakkaalla oli yllättäen ilmeneviä tai jo etukäteen tiedossa olevia mielenterveysongelmia, päihdeongelmia tai asiakkaan kumppani/ystävä/puoliso tai joku muu paikalla oleva tuntematon henkilö aiheuttavat erilaisia uhkakokemuksia. Näihin tilanteisiin lukeutuivat myös tilanteet, joissa oli (jopa etukäteen tiedossa olevaa) asiakkaan uhkaavaa tai tungettelevaa käytöstä tai asiakkaan seksuaalissävytteistä viestintää tai jopa -häirintää. Näissä tilanteissa turvattomuuden tunnetta lisäsi se, että viittomakieli on valtaväestölle tuntematon kieli, jolloin julkisessakaan tilassa asiakkaan solvaukset ja asiaton käytös eivät ilmene valtaväestölle. Tässä tilanteessa mahdollisesti ympärillä olevat ihmiset eivät välttämättä osaa puuttua tilanteeseen.

Tilanteet, joissa sääolosuhde on riskitekijä. Tilanteissa korostuivat mm. teiden liukkaus, kaatumisriski ja loukkaantuminen niin tilausten aikana kuin työmatkoilla.

Tilanteet, joissa työympäristö on riskitekijä. Tällaisia paikkoja olivat mm. oppilaitokset, tehtaat, työmaat, erilaiset harrastusympäristöt, baarit, pienet tilat, meluisat tilat ja tilat, joissa on kontaminaation riski esimerkiksi vaarallisista kemikaaleista sekä ulkomaat.

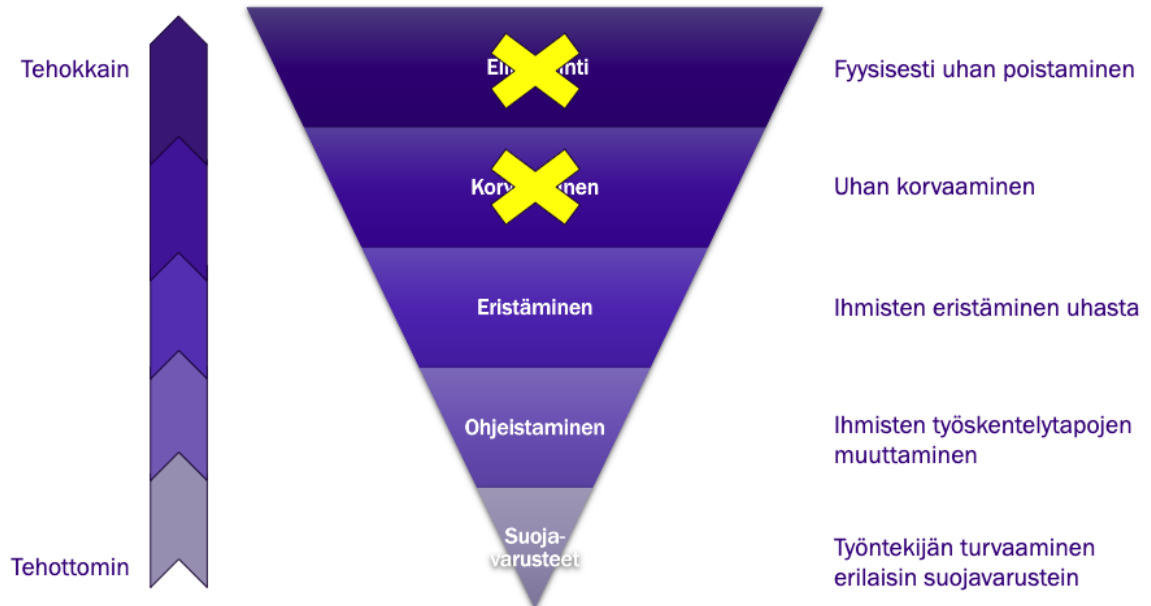
Tilanteet, joissa on läsnä paljon ihmisiä. Tällaisia tilanteita olivat esimerkiksi tilanteet, joissa oltiin suurien ihmismassojen seassa, kuten erilaisissa tapahtumissa, festivaaleilla ja mielenosoituksissa. Myös suuret oppilaitokset mainittiin isona uhkana niissä nousseen levottomuuksien vuoksi. Tilanteissa korostui niiden kontrolloimattomuus ja vaikeus hallita omaa työskentelyään.

6 TYÖTURVALLISUUSKONTROLLIT RISKIANALYYSIN KAUTTA

Viittomakielen tulkin työssä vaikutusmahdollisuudet työtehtäviin, niiden sisältöihin, ympäristöihin tai asiakkaisiin on minimaalisen pienet sillä tulkit menevät paikkoihin mihin heidät tilataan. Alalla mahdollisesti vallitsevista toimintatavoista, “tulkit tekevät työtä käskettyä” -mentaliteetista, alan palkkausrakenteesta ja tulkkien toimeentuloaspektista johtuen, tulkkaustilanteita saatetaan joutua punnitsemaan myös oman turvallisuuden varjolla. Tulkkausalalla palkan saa usein vain tehdystä työstä. Riskianalyysistä on tästä syystä jouduttu jättämään kokonaan pois kontrollihierarkiassa esitellyt kohdat uhan *eliminointi* ja *korvaaminen*, näiden ollessa käytännössä täysin mahdottomia. Ainoa mahdollisuus uhan eliminointiin olisi kieltäytyä kokonaan vastaanottamasta tulkkaustilasta. Tällöin tulkki jäisi usein palkatta, alalla tällä hetkellä vallitsevan “0-sopimus” palkkausrakenteen takia. 2019 tehdyn kyselytutkimuksen mukaan, Kelan vammaisten tulkkauspalvelun tulkeista 60 % työskenteli nollatuntisopimuksella (Vik & Rainò, 2020, s. 45). Tämä saattaa vaikuttaa tehtäviin päätöksiin ottaa tilaus vastaan, jopa tilanteissa, joissa jo lähtöjään saatetaan kokea uhkaa. Tulkkaustilauksesta kieltäytyminen ei myöskään välttämättä eliminoi uhkaa, se vain siirtää sen toiselle tulkille.

Kontrollihierarkia on yleisimmin käytössä teollisuuden aloilla, jossa työnantajan on mahdollista hallinnoida työntekoprosessia alusta loppuun asti, mutta tulkin työssä se on erityisharvinaista. Riskianalyysissä keskityimme kontrollihierarkian

kohtiin *eristäminen, ohjeistaminen ja henkilökohtaiset suojavarusteet (PPE)*, sillä niiden kautta kontrollien muodostaminen oli mahdollista niin, että kontrollista tuli mahdollisimman käytännönläheinen.

Kuvio 3: Riskianalyyssissä käytetyt kontrollihierarkian osiot

Hyvän kontrollin on tarvittaessa oltava tarkistettavissa, eli on oltava objektiivisesti määriteltävissä noudattaako palveluntuottaja kontrollissa määritellyjä vaatimuksia. Perinteisesti usealla toimialalla, kuten IT- ja teollisuusalalla, kontrollivaatimukset sisältävät runsaasti määriteltäviä käytäntöjä, seurantapalavereja ja dokumentaatiota. Riskianalyyssissä ja myöhemmin myös itse työturvallisuuskontrollien vaatimuksissa esitettyjen seuranta vaativissa osuuksissa pyrittiin huomioimaan se, että viittomakielen tulkkausalan palveluntuottajat ovat usein pieniä yrityksiä tai yksinyrittäjiä ja opinnäytetyön kautta luodut kontrollivaatimukset eivät voi olla tuottajille liian raskaita. Kontrollivaatimukset täytyi mitoittaa alalle sopiviksi ja sellaisiksi, että ne tullaan ottamaan käyttöön. Alla olevissa luvuissa esitellään kaikki riskianalyyssin kautta tehdyt työturvallisuuskontrollit. Kontrollit on avattu yksityiskohtaisesti ja esimerkinomaisesti työturvallisuuskontrollien mahdollista käyttöönottoa varten.

6.1 Tilanteet, joissa on tartuntavaara

Viittomakielen tulkit voivat joutua tilanteisiin, joissa on tartuntavaara, esimerkiksi terveydenhuollon tiloissa, julkisissa tapahtumissa tai epidemioiden aikana. Tässä työturvallisuuskontrollissa keskitytään suojaamaan tulkkeja tartuntavaaralta työtilanteissa sekä varmistamaan, että heidän työympäristönsä on mahdollisimman turvallinen.

Viittomakielen tulkkien työturvallisuuskontrolli tartuntavaarallisissa tilanteissa keskittyy fyysisen suojauksen, etäisyyden, suojarusteiden käytön ja hygienian varmistamiseen. Etätulkkauksen suosiminen, muut työjärjestelyt, suojavälineiden käyttö sekä tulkin oman terveyden seuranta auttavat tulkkeja työskentelemään turvallisesti. Avoin viestintä ja seuranta takaavat, että tulkit pysyvät suojattuina ja tietoisina riskeistä.

1. Riskien tunnistaminen

Tartuntavaarallisissa tilanteissa viittomakielen tulkit voivat altistua viruksille tai bakteereille, jotka leviävät muun muassa pisaratartuntana, ilmateitse tai kosketuksen kautta. Riskitilanteita voivat olla esimerkiksi:

- Läheinen kontakti asiakkaan tai muiden henkilöiden kanssa.
- Tartunnan saaneet henkilöt tapahtumapaikalla, mikä voi lisätä altistumisen riskiä.
- Kontaminoituneet pinnat ja tilat, jotka voivat aiheuttaa tartunnan käsien kautta.

2. Sopivat turvallisuuskontrollit

Turvallisuuskontrollitoimenpiteet jaetaan edellä mainitun riskianalyysissä käytettyjen kontrollihierarkian osioiden mukaisesti eristämiseen, ohjeistamiseen ja henkilökohtaisiin suojarusteisiin (Kuvio 3).

A. Eristäminen

- Fyysinen etäisyys: Viittomakielen tulkin työskentely järjestetään mahdollisuuksien mukaan siten, että riittävä etäisyys (vähintään 1,5–2 metriä) asiakkaisiin ja muihin tilassa oleviin ihmisiin voidaan säilyttää.
- Vähennetyt kontaktit: Suositetaan mahdollisuuksien mukaan etätulkkausta. Tämä on erityisen hyödyllistä epidemiatilanteissa tai sairaaloissa.

B. Ohjeistaminen

- Työjärjestelyt: Tartuntavaarallisissa tilanteissa työskentely ja tauot on järjestettävä siten, että tulkit eivät työskentele liian pitkään yhteen menoon ja voivat vaihtaa tulkkiparin kanssa turvallisesti ilman ylimääräisiä kontakteja.
- Koulutus ja ohjeistus: Tulkkia koulutetaan tunnistamaan tartuntariskit ja käyttämään suojavälineitä oikein. Lisäksi annetaan selkeät ohjeet hygieniakäytännöistä ja tartuntariskin minimointikeinoista.

C. Henkilökohtaiset suojavarusteet (PPE)

- Kasvomaskit: Tulkit käyttävät kasvomaskia (FFP2, FFP3 tai kirurginen maski) tilanteissa, joissa on tartuntavaara ja turvaetäisyyden pitäminen ei ole mahdollista. Maski suojaa sekä tulkkiä että asiakasta.
- Suojalasit tai visiirit: Jos tulkki joutuu olemaan läheisessä kontaktissa, voidaan käyttää lisäksi suojalaseja tai kasvovisiiriä, jotka antavat lisäsuojaa pisaratartuntoja vastaan.
- Käsineet: Kertakäyttöiset suojakäsineet voivat olla tarpeen tilanteissa, joissa on riski, että tulkki joutuu kosketuksiin kontaminoituneiden pintojen tai esineiden kanssa. Käsineet tulee vaihtaa säännöllisesti ja hävittää turvallisesti.
- Käsidesi: Tulkeille tulee olla saatavilla käsidesiä, jota he voivat käyttää ennen työtehtävää, sen aikana ja jälkeen. Suositellaan, että tulkki desinfioi kätensä säännöllisesti, erityisesti tilanteissa, joissa käsineiden käyttö ei ole mahdollista.

3. Seuranta ja valvonta

- Terveydentilan seuranta: Tulkkien tulee seurata omaa terveyttään, mikäli hän on työskennellyt tilanteissa, joissa on tartuntavaara. Jos tulkillä ilmenee tartuntaan viittaavia oireita, hänen tulee jäädä välittömästi pois töistä.

4. Viestintä

- Selkeä viestintä turvallisuuskäytännöistä: Tulkeille tiedotetaan ennen työtehtävää selkeästi tartuntariskiin liittyvistä turvallisuuskäytännöistä. Kirjalliset ohjeet, perehdytys ja mahdolliset lisäohjeet jaetaan kaikille tulkeille ennen tehtävän aloittamista.

5. Kontrollien arviointi ja päivitys

- Turvallisuuskontrolleja arvioidaan ja päivitetään säännöllisesti. Tämä tapahtuu keräämällä palautetta tulkeilta sekä analysoimalla tartuntariskien hallinnan tehokkuutta. Kontrollit tarkistetaan, kun tartuntariskit muuttuvat, esimerkiksi uuden epidemian puhjetessa.

6.2 Tilanteet, joissa on päihteiden käyttöä

Työturvallisuuskontrolli viittomakielen tulkeille tilanteisiin, joissa voi esiintyä päihteiden käyttöä, on erityisen tärkeä, sillä tällaiset tilanteet voivat sisältää ennakoimattomia riskejä, kuten väkivaltaisuutta, häiritsevää käyttäytymistä tai arvaamatonta ympäristöä. Kontrollin tavoitteena on varmistaa, että tulkit voivat suorittaa työnsä turvallisesti ja hallitusti, vähentäen altistumista mahdollisille vaaratilanteille.

Viittomakielen tulkkien työturvallisuus tilanteissa, joissa esiintyy päihteiden käyttöä, varmistetaan ennakoimalla riskejä, tarjoamalla fyysistä suojaa ja varmistamalla työtilojen turvallisuus. Käyttämällä tulkkipareja ja selkeitä turvasuunnitelmia tulkit voivat työskennellä turvallisemmin. Avoin viestintä, tilannetarkkailu ja mahdollisuus keskeyttää työ turvallisuussyistä ovat keskeisiä osia kontrolliprosessia.

1. Riskien tunnistaminen

Päihteiden käyttöön liittyy erilaisia riskejä, jotka voivat vaikuttaa tulkin työturvallisuuteen:

- Fyysinen vaara: Päihteiden vaikutuksen alaisena oleva henkilö saattaa käyttäytyä arvaamattomasti, aggressiivisesti tai väkivaltaisesti.
- Psykologinen kuormitus: Tilanteet, joissa esiintyy häiritsevää tai epävakautta käyttäytymistä, voivat aiheuttaa henkistä kuormitusta ja stressiä tulkille.
- Työympäristön hallitsemattomuus: Tilat voivat olla sotkuisia, päihteiden käytön jäljiltä vaarallisia tai niissä voi olla välineitä, jotka lisäävät loukkaantumiseriskiä.
- Päihteiden vaikutuksen alaiset henkilöt: He voivat vaikuttaa tulkin kykyyn tehdä työtään selkeästi ja turvallisesti.

2. Sopivat turvallisuuskontrollit

Turvallisuuskontrollitoimenpiteet jaetaan edellä mainitun riskianalyysissä käytettyjen kontrollihierarkian osioiden mukaisesti eristämiseen, ohjeistamiseen ja henkilökohtaisiin suojaruusteisiin (Kuvio 3).

A. Eristäminen

- Hätäpoistumistiet: Julkisissa tiloissa tulee olla selkeästi merkatut hätäpoistumistiet, joita tulkki voi käyttää tarvittaessa. Tulkin tulee tarkistaa poistumistiet ennen tilanteen alkua.

B. Ohjeistaminen

- Tulkkiparin käyttö: Päihteiden käyttöön liittyvissä tilanteissa suositellaan, että tulkit työskentelevät pareittain. Tämä mahdollistaa nopean avun, ja tukee tilanteen hallintaa, jos toinen tulkeista tarvitsee taukoa tai kohtaa vaaratilanteen.
- Oikeus keskeyttää tulkkaus: Tulkillla tulee olla oikeus poistua tilanteesta, jos hän kokee sen vaaralliseksi.
- Ohjeistus ja koulutus: Tulkkeja koulutetaan tunnistamaan riskit ja toimimaan turvallisesti tilanteissa, joissa on päihteiden käyttöä. Tähän voi kuulua ohjeet siitä, kuinka toimia rauhoittavasti, kuinka viestiä selkeästi

päihteiden vaikutuksen alaisena olevan henkilön kanssa ja kuinka tunnistaa vaaralliset tilanteet.

C. Henkilökohtaiset suojavarusteet (PPE)

- Käsidesi: Koska päihteiden käytön yhteydessä hygieniä voi olla puutteellista, tulkilla on hyvä olla saatavilla käsidesiä.

3. Seuranta ja valvonta

- Tilanteen keskeyttämisen oikeus: Jos tulkki kokee tilanteen liian vaaralliseksi, hänellä tulee olla oikeus keskeyttää työskentely välittömästi ilman seuraamuksia. Tämä ehto sisällytetään palveluntuottajan ja asiakkaan (tilaavat tahot) kanssa tehtävään ohjeistukseen.
- Jatkuva tilannetarkkailu: Tulkit voivat tehdä keskinäistä valvontaa parina, eli tulkkiparit seuraavat toistensa työtilannetta ja antavat tukea, jos toinen tulkki tarvitsee tauon tai tuntee olonsa turvattomaksi.

4. Viestintä

- Tilanteen ennakkotiedot: Tulkille annetaan ennen tapahtumaa tai tapaamista mahdollisuuksien mukaan kaikki oleelliset tiedot ympäristöstä, asiakkaasta ja mahdollisesta päihteiden käytöstä (=tulkkitalaus). Tämä auttaa tulkkia valmistautumaan tilanteeseen.
- Häätätilanteen toimintamalli: Tulkki tietää etukäteen toimintatavat häätätilanteessa ja osaa toimia niiden mukaisesti. Esimerkiksi ohjeistus kuinka toimitaan, jos asiakas käyttäytyy aggressiivisesti tai tilanne muuten eskaloituu. Tulkki myös tietää, kenen puoleen voi kääntyä välittömästi apua varten.

5. Kontrollien arviointi ja päivitys

- Turvallisuuskontrollit tarkistetaan säännöllisesti tulkeilta kerätyn palautteen perusteella. Tilanteiden jälkeen arvioidaan, toimivatko turvallisuuskäytännöt ja -toimenpiteet, ja tehdään tarvittavat päivitykset tulevia tilanteita varten. Erityisesti tilanteissa, joissa on ollut häiriöitä tai vaaratilanteita, turvallisuustoimenpiteitä on arvioitava ja parannettava.

6.3 Tilanteet, joissa mennään yksityishenkilön kotiin, tai vastaavaan paikkaan

Kun viittomakielen tulkit työskentelevät yksityishenkilöiden kodeissa tai vastaavissa paikoissa, on tärkeää, että heidän työturvallisuutensa varmistetaan asianmukaisilla kontrollitoimenpiteillä. Tämä sisältää riskien arvioinnin ennen kotikäyntiä, asianmukaiset toimintamallit sekä tarvittavat varusteet.

Yksityiskodeissa tai vastaavissa paikoissa työskenteleville viittomakielen tulkeille työturvallisuus voidaan varmistaa ennakoivalla riskien arvioinnilla, selkeillä toimintamalleilla ja tehokkaalla viestinnällä. Erityisesti varmistetaan, että tulkeilla on turvallinen pääsy yksityiskotiin ja sieltä pois, heille annetaan etukäteen kaikki mahdollinen tieto työympäristöstä, ja heillä on selkeät ohjeet toimia hätätilanteissa.

1. Riskien tunnistaminen

Yksityiskodeissa tai vastaavissa paikoissa työskennellessä viittomakielen tulkit voivat kohdata erilaisia riskejä:

- Fyysiset vaarat: Esteelliset tai vaaralliset tilat (esim. huono valaistus, epätasainen lattia, sotkuiset tai likaiset tilat).
- Turvattomuuden tunne: Tulkki saattaa joutua tilanteisiin, joissa kotiympäristö tai asiakkaan käytös tuntuu uhkaavalta (esim. aggressiivisuus, päihteiden käyttö).
- Hygienia- ja terveystriskit: Voi olla riski tartuntataudeista, allergioita aiheuttavista eläimistä tai huonosta hygienia-tilanteesta.
- Psykologinen kuormitus: Yksin työskentely vieraassa ympäristössä voi aiheuttaa henkistä raskautta ja turvattomuuden tunnetta.

2. Sopivat turvallisuuskontrollit

Turvallisuuskontrollitoimenpiteet jaetaan edellä mainitun riskianalyysissä käytettyjen kontrollihierarkian osioiden mukaisesti eristämiseen, ohjeistamiseen ja henkilökohtaisiin suojarusteisiin (Kuvio 3).

A. Eristäminen

- Selkeä kulkureitti: Tulkki varmistaa, että hänellä on selkeä ja esteetön kulkureitti yksityiskotiin ja sieltä pois.

B. Ohjeistaminen

- Työympäristön arviointi: Jos tilasta on ennen tilauksen alkua tiedossa jotain huomautettavaa (esim. tilan esteettömyys tai hygieniaongelmat), tulkkia pyritään informoimaan siitä hyvissä ajoin. Tämä sisältää myös tiedot mahdollisista kotona olevista muista henkilöistä, eläimistä, mahdollisista allergioista tai erityistarpeista. (=tulkkitilaus ja asiakasprofiilit)
- Yksin työskentelyn välttäminen riskitilanteissa: Jos tilanteessa on riski asiakkaan käyttäytymisen tai kodin olosuhteiden vuoksi, tulkin ei tulisi mennä yksin kotiin tai vastaavaan paikkaan. Läsnä voi olla tulkipari tai toinen muu henkilö, kuten sosiaalityöntekijä.
- Yksityiskodissa työskentelyn seuranta: Työnantajan tulee aina tietää, missä tulkki työskentelee. Käytössä voi olla esimerkiksi toimintatapa laittaa viesti palveluntuottajalle, jossa tulkki ilmoittautuu saapuneeksi ja kotiutuneeksi turvallisesti.
- Ohjeistaminen: Tulkilla on oltava selkeät ohjeet ja toimintamallit siitä, missä tilanteissa hänellä on oikeus keskeyttää työskentely, jos tilanne muuttuu turvattomaksi tai epämukavaksi. Näihin tilanteisiin tulee olla määritelty jokin kanava, esimerkiksi puhelinyhteys esihenkilöön tai kolleegaan.

C. Henkilökohtaiset suojaruusteet (PPE)

- Käsidesi: Tulkilla olisi hyvä olla aina mukana käsidesi hygienia- ja tartuntariskien minimoimiseksi.
- Puhelinyhteys: Tulkilla on oltava mahdollisuus pitää matkapuhelin käden ulottuvilla, jotta hätätilanteessa apu voidaan kutsua nopeasti paikalle.

3. Seuranta ja valvonta

- Hätätilanteiden toimintaohje: Jos tulkki joutuu turvattomaan tilanteeseen, hänen tulee tietää, miten toimia, ja kehen olla yhteydessä. Tämä voi olla

esihenkilö, kollega tai vaikka palveluntuottajan sisäinen välitys ja äärimmäisissä tilanteissa poliisi / hätäkeskus.

- Työympäristön jatkuva tarkkailu: Tulkkeja ohjeistetaan tarkkailemaan ympäristöä koko ajan ja raportoimaan mahdolliset ongelmatilanteet tai riskitekijät viipymättä työnantajalle.

4. Viestintä

- Ohjeistus: Ennen yksityishenkilön kotiin tai vastaavaan paikkaan menemistä tulkeille annetaan mahdollisuuksien mukaan kattavat tiedot työskentely-ympäristöstä ja siellä mahdollisesti olevista riskeistä. Tulkeilla on oltava suora yhteys työnantajaan tai työturvallisuushenkilöön ennen ja jälkeen käynnin.
- Palautteenanto: Tulkkeja kannustetaan antamaan palautetta kotiympäristöstä ja raportoimaan mahdollisista turvallisuushuolista, jotta ne on mahdollista huomioida tulevaisuudessa.
- Hätätilanteiden toimintaohje: Tulkeille annetaan ohjeet hätätilanteissa toimimisesta. Tämä sisältää ohjeet poistumisesta yksityiskodista sekä yhteydenotosta työnantajaan tai tarvittaessa hätäkeskukseen.

5. Kontrollien arviointi ja päivitys

- Turvallisuuskontrollit arvioidaan saadun palautteen perusteella. Jos tulkit kohtaavat odottamattomia riskejä, kontrollit ja käytännöt on päivitettävä ja sovellettava uusiin tilanteisiin. Tämä varmistaa, että työturvallisuus kehittyy jatkuvasti.

6.4 Tilanteet, joissa mennään asiakkaan kyytiin

Työturvallisuuskontrolli viittomakielen tulkeille tilanteisiin, joissa he matkustavat asiakkaan kyydissä, on erityisen tärkeä. Kontrolli varmistaa tulkkien turvallisuuden ja hyvinvoinnin tilanteissa, joissa he ovat riippuvaisia asiakkaan ajoneuvosta, ajotaidosta tai matkustavat muussa yksityisessä kyydissä.

Tulkkien turvallisuus asiakkaan kyydissä matkustettaessa voidaan varmistaa ennakoimalla riskejä ja tarjoamalla selkeät ohjeet ja toimintamallit. Tärkeimmät keinot ovat asiakkaan ajokyvyn ja ajoneuvon kunnan varmistaminen, reitin ennakointi ja tulkin oikeus kieltäytyä matkasta, jos turvallisuus vaarantuu. Matkapuhelimen avulla tulkki voi pysyä yhteydessä työnantajaan ja saada apua tarvittaessa.

1. Riskien tunnistaminen

Asiakkaan kyydissä matkustamiseen liittyy erityisiä riskejä, jotka ovat tärkeä tunnistaa:

- Liikenneturvallisuus: Asiakkaan ajotaito ja ajokunto voivat olla epävarmoja, erityisesti jos asiakkaalla on terveydellisiä tai päihteisiin liittyviä ongelmia.
- Fyysiset vaarat: Auto ei välttämättä ole teknisesti turvallinen tai kunnolla huollettu. Myös turvavöiden ja muiden turvavarusteiden puute voi aiheuttaa riskejä.
- Psykologiset riskit: Tilanne, jossa tulkki on asiakkaan kyydissä, voi aiheuttaa turvattomuuden tunteen, erityisesti jos asiakas on tuntematon tai jos on esiintynyt aiempaa häiritsevää käytöstä.
- Hätätilanteet: On olemassa riski, että tulkki joutuu kyydissä ollessaan onnettomuuteen tai tilanteeseen, jossa hänen on poistuttava ajoneuvosta nopeasti.

2. Sopivat turvallisuuskontrollit

Turvallisuuskontrollitoimenpiteet jaetaan edellä mainitun riskianalyysissä käytettyjen kontrollihierarkian osioiden mukaisesti eristämiseen, ohjeistamiseen ja henkilökohtaisiin suojarusteisiin (Kuvio 3).

A. Eristäminen

- Ajoneuvon turvallisuus: Ennen matkaa asiakkaan kyydissä, tulkin tulisi varmistaa vähintäänkin silmämääräisesti, että ajoneuvo vaikuttaa turvalliselta.

- Turvavyön käyttö: Tulkin on aina varmistettava, että autossa on toimivat turvavyöt ja että hän käyttää niitä. Mikäli turvavöitä ei ole saatavilla tai ne eivät toimi, tulkin ei tulisi nousta asiakkaan kyytiin.

B. Ohjeistaminen

- Ohjeistus: Tulkeille annetaan selkeät ohjeet siitä, missä tilanteissa asiakkaan kyytiin nouseminen on turvallista ja milloin se tulisi välttää. Esimerkiksi, jos asiakas vaikuttaa olevan päihtynyt tai muuten ajokyvytön, tulkilla tulee olla oikeus kieltäytyä matkasta.
- Kieltäytymisoikeus: Tulkeilla tulee olla oikeus kieltäytyä nousemasta asiakkaan kyytiin, jos he kokevat tilanteen turvattomaksi. Tämä voi perustua esimerkiksi asiakkaan käyttäytymiseen, ajokuntoon tai ajoneuvon kuntoon. Tulkilla on myös oikeus etsiä vaihtoehtoinen matkustustapa, kuten oma auto, julkinen liikenne tai taksi.

C. Henkilökohtaiset suojarusteet (PPE)

- Matkapuhelin: Tulkin tulee aina pitää matkapuhelin käden ulottuvilla matkan aikana. Hän voi käyttää sitä tarvittaessa avun kutsumiseen tai ilmoittamiseen, jos tilanne muuttuu vaaralliseksi.
- Käsidesi: Matkustaminen yksityisautossa voi altistaa bakteereille ja viruksille, joten tulkilla olisi hyvä olla mukana käsidesiä.

3. Seuranta ja valvonta

- Turvallisuuden arviointi: Jos matkan aikana esiintyy vaarallisia tilanteita, kuten vaarallista ajotapaa, häiritsevää käytöstä tai asiakkaan ajokyvyttömyyttä, tulkin tulee keskeyttää matka turvallisessa paikassa ja ilmoittaa asiasta työnantajalleen.
- Kriittisten tilanteiden toimintaohje: Jos tulkki joutuu kriittiseen tilanteeseen asiakkaan kyydissä (esim. liikenneonnettomuus), häntä ohjeistetaan välittömästi ottamaan yhteys hätäkeskukseen ja työnantajaansa. Tulkilla tulee olla oikeus keskeyttää työnsä ja poistua tilanteesta, jos hänen turvallisuutensa vaarantuu.

4. Viestintä

- Tilanteen ennakkotiedot: Tulkeille annetaan mahdollisuuksien mukaan kaikki ennakkotiedot matkan mahdollisista riskeistä. Tämä voi sisältää esimerkiksi tiedon siitä, onko asiakas tunnetusti aggressiivinen tai onko hänellä ajokykyyn liittyviä haasteita.
- Häätätilanteen ohjeistus: Tulkeille annetaan selkeät ohjeet, kuinka toimia häätätilanteessa tai jos matkan aikana tapahtuu jotain (esim. asiakkaan ajokäyttäytyminen vaarantaa turvallisuuden).
- Palaute: Tulkit raportoivat palveluntuottajalle mahdollisesta riskialttiista matkasta ja mahdollisista siihen liittyvistä turvallisuuteen liittyvistä huolista. Tämä auttaa työnantajaa arvioimaan matkustamiseen liittyviä riskejä ja tekemään tarvittavat parannukset tuleviin matkoihin.

5. Kontrollien arviointi ja päivitys

- Turvallisuuskontrollit arvioidaan ja päivitetään säännöllisesti. Mikäli tulkki joutuu vaaratilanteeseen matkalla, työnantaja tekee riskiarvion ja kehittää toimenpiteitä riskien ehkäisemiseksi tulevaisuudessa.

6.5 Tilanteet, joissa asiakas on riskitekijä

Työturvallisuuskontrolli on tärkeä osa viittomakielen tulkkien turvallisuutta erityisesti silloin, kun asiakas itsessään on riskitekijä. Riskit voivat liittyä asiakkaan käyttäytymiseen, terveydentilaan, aggressiivisuuteen tai muihin ennalta tiedossa oleviin riskeihin.

Viittomakielen tulkkien turvallisuuden varmistamiseksi riskiasiakkaiden kanssa työskentelyssä on tärkeää suunnitella tilanne huolellisesti etukäteen. Keskeisiä turvallisuustoimenpiteitä ovat asiakkaasta oleva ennakkotieto, selkeät toimintamallit ja turvallinen työympäristö. Tulkkien tulee olla oikeus keskeyttää työskentely, jos tilanne muuttuu vaaralliseksi. Seuranta, valvonta ja raportointi ovat keskeisiä elementtejä turvallisuuden ylläpitämisessä ja parantamisessa.

1. Riskien tunnistaminen

Ennen tilanteeseen menemistä tulkin ja palveluntuottajan on arvioitava mahdolliset riskit, jotka liittyvät asiakkaan käyttäytymiseen ja taustaan:

- Fyysiset vaarat: Asiakas saattaa olla aggressiivinen, päihteiden vaikutuksen alainen tai muuten hallitsematon käytökseltään.
- Psykologiset vaarat: Asiakas voi olla uhkaava tai henkisesti epävakaa, mikä saattaa aiheuttaa tulkille stressiä, pelkoa tai henkistä kuormitusta.
- Ympäristölliset vaarat: Asiakkaan ympäristö, kuten koti tai muut tilat, voivat olla epäsiistejä, vaarallisia tai fyysisesti esteellisiä.

2. Sopivat turvallisuuskontrollit

Turvallisuuskontrollitoimenpiteet jaetaan edellä mainitun riskianalyysissä käytettyjen kontrollihierarkian osioiden mukaisesti eristämiseen, ohjeistamiseen ja henkilökohtaisiin suojarusteisiin (Kuvio 3).

A. Eristäminen

- Hätäpoistumisreitti ja turvajärjestelyt: Tulkille tulee saattaa tietoon mahdolliset turvatoimenpiteet, jos tilanne eskaloituu. Tämä on erityisen tärkeää suljetuissa tiloissa, kuten asiakkaan kotona.
- Ympäristön tarkastus: Ennen tapaamista voidaan tehdä ympäristön tarkastus, erityisesti jos kyseessä on asiakkaan koti. Tarkastus sisältää fyysisten riskien arvioinnin ja vaarallisten esineiden poistamisen mahdollisuuksien mukaan.

B. Ohjeistaminen

- Mahdollinen ennakkotieto asiakkaasta: Hiljaisen tiedon jakaminen asiakkaaseen liittyen vaitiolovelvollisuuden puitteissa korostuu. Tämä voi sisältää tietoa esim. asiakkaan aiemmasta käytöksestä.
- Tulkkiparin käyttö: Jos asiakas on tiedossa oleva riskitekijä, tulkin ei tulisi työskennellä yksin. Kahden tulkin tai tulkin ja muun paikalla olevan

henkilön (esimerkiksi sosiaalityöntekijän) läsnäolo on suositeltavaa, jotta tilanteen hallinta ja turvallisuus on parempi.

- Ohjeistus: Palveluntuottaja suunnittelee ohjeistuksen, jossa kerrotaan toimintatavat mitä tehdä, jos asiakas muuttuu tilanteessa aggressiiviseksi tai tilanne käy hallitsemattomaksi.
- Keskeytysoikeus: Tulkillä tulee olla oikeus keskeyttää tulkkauksitilanne milloin tahansa, jos hän kokee olonsa turvattomaksi.

C. Henkilökohtaiset suojakeinot (PPE)

- Ei vaihtoehtoja henkilökohtaisiin suojakeinoin.

3. Seuranta ja valvonta

- Palaute: Tilanteen jälkeen tulkki kertoo palveluntuottajalle tilanteen ja asiakkaan turvallisuudesta ja mahdollisista vaaratilanteista. Jos tilanne oli vaarallinen, palveluntuottajan tulee arvioida mahdolliset riskit uudelleen ennen seuraavaa tilausta kyseiselle asiakkaalle.

4. Viestintä

- Ohjeistus ennen tilannetta: Tulkillä tulee olla selkeä käsitys siitä, mitä tehdä, jos tilanne muuttuu turvattomaksi.
- Häätätilanteen ohjeistus: Tulkkille on annettava selkeät ohjeet siitä, kuinka toimia häätätilanteessa. Tämä voi sisältää ohjeet yhteydenottoon palveluntuottajaan tai tarvittaessa jopa hätäkeskukseen.
- Palaute: Tulkkia kannustetaan antamaan palautetta tilanteen turvallisuudesta ja asiakkaan käytöksestä palveluntuottajalle. Tämä auttaa palveluntuottajaa kehittämään ohjeistuksia riskiasiakkaan kanssa toimimiseen ja ennakoimaan riskit tulevaisuudessa.

5. Kontrollien arviointi ja päivittäminen

- Jos tulkki joutuu vaaratilanteeseen asiakkaan vuoksi, työnantaja tekee arvion asiakkaan kanssa työskentelemiseksi tulevaisuudessa, on mahdollisuus myös kieltäytyä kokonaan asiakkaalle tulkkauksesta ja parantaa ohjeistuksia tarpeen mukaan. Erityistä huomiota kiinnitetään siihen, että kaikki osapuolet tuntevat turvallisuuskäytännöt.

6.6 Tilanteet, joissa sääolosuhde on riskitekijä

Sääolosuhteet voivat olla iso riskitekijä viittomakielen tulkeille erityisesti ulkona tapahtuvissa työtilanteissa tai silloin, kun työ vaatii matkustamista haastavissa sääolosuhteissa. Työturvallisuuskontrollin tarkoituksena on varmistaa, että tulkit voivat työskennellä turvallisesti riippumatta sääolosuhteiden tuomista riskeistä, kuten liukkaudesta, äärimmäisistä lämpötiloista tai huonosta näkyvyydestä.

Sääolosuhteet voivat aiheuttaa turvallisuusriskejä viittomakielen tulkeille, ja siksi on tärkeää varmistaa, että tulkeilla on oikeat varusteet, työskentelyolosuhteet ja toimintamallit säästä riippumatta. Ennakoiva riskien arviointi, säänmukainen pukeutuminen ja taukojen järjestäminen ovat keskeisiä turvallisuuden takaamiseksi. Lisäksi tulkeille tulee tarjota oikeus keskeyttää työskentely, jos sääolosuhteet muuttuvat liian vaarallisiksi.

1. Riskien tunnistaminen

Erilaiset sääolosuhteet voivat aiheuttaa merkittäviä riskejä tulkeille:

- Liukkaus ja jäätävät olosuhteet: Sateet, lumi ja jää voivat tehdä liikkumisesta ja matkustamisesta vaarallista, erityisesti ulkona työskenneltäessä tai liikuttaessa.
- Äärimmäiset lämpötilat: Hyvin kylmä sää voi aiheuttaa paleltumista tai hypotermiaa, ja erittäin kuuma sää voi aiheuttaa lämpöhalvauksen tai uupumuksen.
- Huono näkyvyys: Sumu, rankkasade, lumipyry ja pimeys voivat heikentää näkyvyyttä ja lisätä liikenneonnettomuuksien tai kompastumisten riskiä.
- Tuuli ja myrskyt: Voimakkaat tuulet tai myrskyt voivat vaikeuttaa kulkemista ulkona.

2. Sopivat turvallisuuskontrollit

Turvallisuuskontrollitoimenpiteet jaetaan edellä mainitun riskianalyysissä käytettyjen kontrollihierarkian osioiden mukaisesti eristämiseen, ohjeistamiseen ja henkilökohtaisiin suojarusteisiin (Kuvio 3).

A. Eristäminen

- Säänmukainen varustus: Tulkillla tulee olla mahdollisuuksien mukaan sääolosuhteisiin sopiva varustus, kuten veden- ja tuulenpitävät ulkovaatteet, liukuesteet kengissä, lämpimät vaatteet talvikeleillä tai hengittävät, kevyet vaatteet kuumassa säässä, sekä juomapullo.

B. Ohjeistaminen

- Sääolosuhteiden seuranta ja ennakointi: Tulkin tulee tarkistaa vallitsevat sääolosuhteet ennen tilannetta ja arvioida mahdolliset riskit. Jos sääolosuhteet ovat vaaralliset (esim. myrskyvaroitus, liukkaus, hellevaroitus), tulkin on huomioitava tämä varustautumisessa.
- Tauot ja suojapaikat: Pitkissä ulkotilanteissa tulkin on huolehdittava säännöllisistä tauoista ja mahdollisuudesta suojautua säältä.

C. Henkilökohtaiset suojarusteet (PPE)

- Säänmukaiset varusteet: Säänmukaiset varusteet, kuten sadevaatteet, lippalakki aurinkosuojaksi tai aurinkolasit kirkkaassa säässä, saattavat olla välttämättömiä.
- Kengissä liukuesteet tai nastat: Liukkailla keleillä, ulkona tapahtuvissa tilanteissa tulkin tulisi käyttää kenkiä, joissa on asianmukaiset liukuesteet tai nastat estämään kaatumisia ja loukkaantumisia.

3. Seuranta ja valvonta

- Sääennusteiden seuranta: Tulkin on hyvä seurata sääolosuhteita ennen tilaisuutta ja sen aikana.

4. Viestintä

- Ei vaihtoehtoja viestintään.

5. Kontrollien arviointi ja päivitys

- Sääolosuhteiden aiheuttamat riskit voivat vaihdella, joten työturvallisuuskontrollit tulee arvioida ja päivittää säännöllisesti.

6.7 Tilanteet, joissa työympäristö on riskitekijä

Työturvallisuuskontrolli on tärkeä osa viittomakielen tulkkien turvallisuuden varmistamista tilanteissa, joissa työympäristö on itsessään riskitekijä. Riskialttiit työympäristöt voivat sisältää fyysisiä vaaroja, kuten vaarallisia laitteita, melua, ahtaita tiloja tai huonoa ilmanlaatua.

Riskialttiissa työympäristöissä työskentelevien viittomakielen tulkkien työturvallisuus varmistetaan huolellisella ennakkosuunnittelulla, teknisillä ja hallinnollisilla toimenpiteillä sekä oikeanlaisilla henkilökohtaisilla suojavälineillä. Tällaisten työympäristöjen työturvallisuuden varmistaminen on monivaiheinen prosessi, joka edellyttää huolellista suunnittelua, koulutusta ja tiedonjakamista. Tämä ei ainoastaan suojele tulkkeja itseään, vaan myös varmistaa, että he pystyvät tarjoamaan laadukasta ja turvallista viittomakielentulkkauspalvelua kaikille asiakkailleen.

Työturvallisuuskontrolli on tärkeä osa viittomakielen tulkkien turvallisuuden varmistamista tilanteissa, joissa työympäristö on itsessään riskitekijä. Riskialttiit työympäristöt voivat sisältää fyysisiä vaaroja, kuten vaarallisia laitteita, melua, ahtaita tiloja tai huonoa ilmanlaatua. Seuraavassa on työturvallisuuskontrolli, joka varmistaa tulkkien turvallisuuden tällaisissa olosuhteissa.

1. Riskien tunnistaminen

Ennen tulkkausta tulisi tunnistaa ja arvioida työympäristön erityispiirteet ja niihin liittyvät riskit:

- Fyysiset vaarat: Esimerkiksi raskaat koneet, liikkuvat osat, terävät esineet tai vaaralliset aineet voivat aiheuttaa fyysisiä vaaroja.
- Meluhaitat: Työympäristössä voi olla liiallista melua, mikä voi vaikuttaa tulkin kykyyn kuulla ja seurata tilannetta.

- Ilmanlaatu: Huono ilmanvaihto, pöly, kemikaalihöyryt tai savut voivat olla vaarallisia terveydelle.
- Ahtaat tai esteelliset tilat: Ahtaat työtilat voivat rajoittaa turvallista liikkumista. Esteellisyys voi myös lisätä kaatumisen tai kompastumisen riskiä.

2. Sopivat turvallisuuskontrollit

Turvallisuuskontrollitoimenpiteet jaetaan edellä mainitun riskianalyysissä käytettyjen kontrollihierarkian osioiden mukaisesti eristämiseen, ohjeistamiseen ja henkilökohtaisiin suojarusteisiin (Kuvio 3).

A. Eristäminen

- Fyysisten vaarojen minimointi: Jos työympäristössä on vaarallisia koneita tai laitteita, varmistetaan, että tulkki on tietoinen turvallisesta paikasta tehdä tulkkaustyö.
- Melunhallinta: Jos työympäristössä on voimakasta melua, varmistetaan, että tulkilla on käytössään esim. kuulonsuojaimet, jotta hän voi suojata kuuloaan.

B. Ohjeistaminen

- Tilan tarkastus: Ennen tulkkauksen aloittamista on hyvä tarkastaa vähintäänkin silmämääräisesti työympäristö mahdollisten riskien tunnistamiseksi.
- Koulutus: Tulkeille on hyvä järjestää koulutusta työympäristöön liittyvistä riskeistä ja siitä, kuinka näitä riskejä vältetään. Tämä voi sisältää ohjeita liikkumisesta vaarallisilla alueilla, sopivan suojarustuksen käytöstä ja toimintaohjeita hätätilanteessa.
- Työn ja taukojen suunnittelu: Tulkkaustyö, erityisesti haastavissa olosuhteissa, voi olla fyysisesti ja henkisesti kuormittavaa. Taukoja on hyvä pyytää säännöllisesti erityisesti, jos joutuu työskentelemään pitkiä aikoja fyysisesti haastavassa ympäristössä.
- Keskeytsoikeus: Tulkilla tulee olla oikeus keskeyttää työ, jos työympäristö muuttuu kesken tilanteen liian vaaralliseksi.

C. Henkilökohtaiset suojarusteet (PPE)

- Jos työympäristö vaatii, tulkeilla tulee olla saatavilla asianmukaiset henkilökohtaiset suojavälineet, kuten esimerkiksi:
 - Kuulonsuojaimet: Käytetään meluisassa ympäristössä suojaamaan kuuloa.
 - Suojalasit: Tarvittaessa suojalasit voivat suojata silmiä esimerkiksi pölyltä tai roiskeilta.
 - Hengityssuojaimet: Jos ympäristössä on huono ilmanlaatu tai kemikaaleja, hengityssuojaimet voivat vähentää altistusta haitallisille hiukkasille tai höyryille.
 - Käsineet ja jalkineet: Tulkit voivat käyttää suojaavia käsineitä ja turvakärkisiä, liukusteillä varustettuja kenkiä, jos työympäristössä on liukkaita tai vaarallisia pintoja.

3. Seuranta ja valvonta

- Ympäristön tarkkailu: Tulkin tulee tarkkailla ympäristöään työtilanteen aikana pysyäkseen turvassa koko työn ajan.

4. Viestintä

- Ennakkotiedot työympäristöstä: Tulkillla on hyvä olla tiedossa kattavat ennakkotiedot työympäristön erityispiirteistä ja riskeistä ennen työn aloittamista. Tiedot voivat sisältää varoituksia melusta, liukkaudesta, ilmanlaadusta tai muista ympäristön erityisriskitekijöistä.
- Turvallisuusohjeet ja hätätilanteen toimintamallit: Tulkillle annetaan tilauspaikalla selkeät ohjeet siitä, kuinka kyseisessä paikassa toimitaan turvallisuus huomioiden ja kuinka toimitaan vaarallisessa tilanteessa, kuten nopea poistuminen työalueelta tai hätätilanteesta ilmoittaminen.

5. Kontrollien arviointi ja päivitys

- Turvallisuuskontrollit arvioidaan säännöllisesti kerätyn palautteen perusteella.

6.8 Tilanteet, joissa on läsnä paljon ihmisiä

Työturvallisuuskontrollin laatiminen viittomakielen tulkeille tilanteisiin, joissa on paljon ihmisiä, vaatii keskittymistä sekä fyysisiin että psykologisiin turvallisuusnäkökulmiin. Tavoitteena on varmistaa, että tulkit voivat suorittaa työnsä turvallisesti ja tehokkaasti ilman vaaratilanteita.

Viittomakielen tulkkien turvallisuutta suurissa tapahtumissa voidaan edistää tarjoamalla heille erillinen ja selkeästi rajattu työtila, riittävä valaistus ja melunhallintaratkaisut, ergonomiset työolosuhteet sekä varmistamalla riittävät tauot ja työtekemisen muut järjestelyt.

1. Riskien tunnistaminen

Viittomakielen tulkeilla voi suurissa yleisötilaisuuksissa tai tapahtumissa esiintyä useita turvallisuusriskejä:

- Fyysiset riskit: Ahtaissa tiloissa loukkaantumisen vaara (kompastuminen, kaatuminen), epävakaat työasennot, väentungos tai puutteellinen näkyvyys.
- Kuormittuminen: Pitkät työskentelyjaksot voivat aiheuttaa fyysistä kuormitusta.
- Kommunikoinnin häiriöt: Meluisissa ympäristöissä tai huonon valaistuksen vuoksi tulkkaustyö voi vaikeutua.
- Psykososiaaliset riskit: Stressi, uupumus ja keskittymisvaikeudet voivat nousta erityisesti suurten tapahtumien aikana.

2. Sopivat turvallisuuskontrollit

Turvallisuuskontrollitoimenpiteet jaetaan edellä mainitun riskianalyysissä käytettyjen kontrollihierarkian osioiden mukaisesti eristämiseen, ohjeistamiseen ja henkilökohtaisiin suojarusteisiin (Kuvio 3).

A. Eristäminen

- Selkeä näkyvyys ja turvallinen työtila: Varmistetaan, että tulkeilla on mahdollisuuksien mukaan selkeästi rajattu, erillinen työtila, josta heidät nähdään esteettömästi. Tämä voi olla esimerkiksi korotettu lava tai erillinen alue, joka suojataan mahdollisilta tungoksilta ja muulta häiriöltä.
- Riittävä valaistus: Tulkkien alueelle tulee taata riittävä, mutta ei häikäisevä valaistus, joka mahdollistaa tulkkauksen näkemisen myös kauempaa.
- Melun hallinta: Mikäli tila on meluisa, tulkkille on hyvä järjestää mahdollisuuksien mukaan kuulokkeet tai tapahtuman järjestäjän toimesta muut tekniset ratkaisut, joiden avulla hän voi kuulla puheen selkeästi.

B. Ohjeistaminen

- Työjärjestelyt: Tulkkille on mahdollisuuksien mukaan järjestettävä riittävät tauot ja että yhtäjaksoinen tulkkauksivuoro on kohtuullisen mittainen.
- Tulkkiparin käyttö: Suurissa tilaisuuksissa on suositeltavaa käyttää tulkkipareja, jotka voivat vuorotella ja tukea toisiaan. Tämä jakaa työkuormaa ja parantaa tulkkauustyön laatua.

C. Henkilökohtaiset suojavarusteet (PPE)

- Käsidesi ja maskit: Erityisesti tilanteissa, joissa on paljon ihmisiä ja mahdollisuus läheisiin kontakteihin, varmistetaan että tulkeilla on käytössä hygieniavälineet kuten käsidesi ja tarvittaessa maskit.

3. Seuranta ja valvonta

- Ei vaihtoehtoja seurantaan ja valvontaan.

4. Viestintä

- Selkeä viestintä turvallisuuskäytännöistä: Tulkeille ja tapahtuman järjestäjille viestitään selkeästi turvallisuuskontrolleista ennen tilaisuuden alkua. Tämä voidaan tehdä kirjallisten ohjeiden ja henkilökohtaisen opastuksen avulla.
- Turvallisuusohjeet tapahtuman aikana: Tapahtuman aikana tulkkien on oltava tietoisia siitä, mihin he voivat kääntyä turvallisuuteen liittyvissä kysymyksissä, ja heidän tulee tuntea turvallisuuteen liittyvät toimintamallit, kuten hätäpoistumisteiden sijainnit.

5. Kontrollien arviointi ja päivittäminen

- Turvallisuuskontrolleja arvioidaan saadun palautteen perusteella. Jos havaitaan puutteita, niitä on päivitettävä seuraavia tilaisuuksia varten.

7 TYÖTURVALLISUUSKONTROLLIT

Luodut kontrollit nimettiin tutkimusaineiston luokittelun perusteella syntyneiden teemojen mukaisesti loogisuuden ja selkeyden säilyttämiseksi. Kontrollit sisältävät kontrollivaatimuksia (tehtäviä) palveluntuottajalle ja viittomakielen tulkille. Nyt esitetyt työturvallisuuskontrollit ovat ns. minimitasoisia suosituksia. Ottaessaan käyttöön työturvallisuuskontrollit, palveluntuottaja voi halutessaan sopia sisäisesti laajemmista ja tarkemmista käyttöön otettavista kontrolleista.

1. Tilanteet, joissa on tartuntavaara

Kontrollivaatimus 1: Palveluntuottajan tulee kehittää tartuntavaaratilanteisiin liittyvä ohjeistus, jossa otetaan kantaa tulkkien henkilökohtaisiin suojaruosteisiin sekä hygieniakäytänteisiin ja määritellään korkean tartuntavaaran kriteerit.

Kontrollivaatimus 2: Palveluntuottajan tulee varmistaa, että kaikilla tulkeilla on pääsy tai vähintäänkin saattaa tulkkien tietoon mistä asianmukaisia desinfiointivälineitä ja suojaruosteita löytyy / saa hankittua.

Kontrollivaatimus 1: Viittomakielen tulkin tulee käyttää asianmukaista suojausta (esim. maskit, käsineet) tilanteissa, joissa on tartuntavaara, kuten flunssaus tai asiakkaan sairaus.

Kontrollivaatimus 2: Viittomakielen tulkin tulee desinfioida kädet ja mahdollisesti käytetyt työvälineet ennen ja jälkeen tulkkauksen korkean tartuntariskin tilanteissa.

Kontrollivaatimus 3: Työtehtävät, joissa on suuri tartuntavaara, tulee mahdollisuuksien mukaan siirtää etäyhteyksin hoidettaviksi.

2. Tilanteet, joissa on päihteiden käyttöä

Kontrollivaatimus 1: Palveluntuottajan tulee laatia ohjeistus, joka määrittää toimintatavat tilanteissa, joissa asiakas tai ympäristössä olevat henkilöt ovat päihtyneitä. Ohjeistuksessa tulee olla määriteltynä, milloin työ keskeytetään ja millaisia ilmoitus- tai varotoimia tulee toteuttaa.

Kontrollivaatimus 2: Palveluntuottajan tulee varmistaa, että tulkeille järjestetään säännöllistä koulutusta päihteiden käytön tunnistamiseen ja siihen liittyvään riskienhallintaan

Kontrollivaatimus 1: Viittomakielen tulkki on tietoinen palveluntuottajan laatimasta ohjeistuksesta.

Kontrollivaatimus 2: Viittomakielen tulkin on saatava koulutus tunnistamaan päihteiden käytön riskitilanteet ja viittomakielen tulkki ohjeistetaan keskeyttämään työ, jos turvallisuus kesken tilanteen vaarantuu.

3. Tilanteet, joissa mennään yksityishenkilön kotiin tai vastaavaan paikkaan

Kontrollivaatimus 1: Palveluntuottajan tulee luoda ohjeistus, jossa määritellään asiakkaan kotiin tai vastaavaan paikkaan menemisen riskit. Tämä sisältää arvioinnit asiakkaaseen liittyvistä mahdollisista vaaratekijöistä ja kotiympäristön turvallisuudesta.

Kontrollivaatimus 2: Palveluntuottajan tulee varmistaa, että tulkeille järjestetään tarpeen mukaan koulutusta haastavissa tilanteissa toimimiseen ja yksityishenkilön asuntoon menemiseen liittyvien riskienhallintaan.

Kontrollivaatimus 3: Palveluntuottajan tulee olla tietoinen, milloin viittomakielen tulkki on menossa yksityishenkilön kotiin.

Kontrollivaatimus 1: Viittomakielen tulkin tulisi ennen asiakkaan kotiin menoa suorittaa nopea riskiarvio, jossa käydään läpi asiakkaan aiempaa käyttäytymistä ja mahdollisia asiakkaaseen tai kotiympäristöön liittyviä vaaratekijöitä.

Kontrollivaatimus 2: Viittomakielen tulkeilla tulee olla oikeus kieltäytyä menemästä asiakkaan kotiin, jos turvallisuus ei ole taattu tai ympäristössä on

havaittu riskejä joko jo aiemmin tai tilanteen alkaessa / kesken tilanteen. Kontrollivaatimus 3: Viittomakielen tulkilla tulee olla oikeus pyytää tilanteeseen tarpeen tai luodun ohjeistuksen mukaan tulkkipari tai varmistua kolmannen osapuolen läsnäolosta tilanteessa.

Kontrollivaatimus 4: Viittomakielen tulkin tulee ilmoittaa palveluntuottajalle ohjeistuksen mukaan yksityishenkilön kotiin menemisestä.

4. Tilanteet, joissa mennään asiakkaan kyytiin

Kontrollivaatimus 1: Palveluntuottajan tulee kehittää ja ottaa käyttöön ajoneuvoturvallisuuteen liittyvät ohjeistukset ja käytännöt, mukaan lukien kriteerit, joilla arvioidaan asiakkaan kyydissä olemisen turvallisuutta ennen matkustamista asiakkaan kyydissä.

Kontrollivaatimus 2: Palveluntuottajan tulee saattaa tulkkien tietoon vaihtoehtoisista kulkemistavoista (julkinen liikenne, oma auto, taksi), jos asiakkaan kyytiin meneminen ei täytä määriteltyjä turvallisuuskriteerejä.

Kontrollivaatimus 1: Viittomakielen tulkin tulee kieltäytyä asiakkaan kyytiin menemisestä, ellei ajoneuvon kunto ja kuljettajan ajokunto ole varmistettu vähintään silmämääräisesti turvalliseksi.

Kontrollivaatimus 2: Viittomakielen tulkin on suositeltavaa käyttää omaa tai työnantajan tarjoamaa turvallista kuljetusvaihtoehtoa tilanteissa, joissa asiakkaan kyyti on epävarma.

Kontrollivaatimus 3: Viittomakielen tulkin tulee olla oikeus keskeyttää tehtävä, jos matkustus asiakkaan kyydissä aiheuttaa turvallisuusriskin.

5. Tilanteet, joissa asiakas on riskitekijä

Kontrollivaatimus 1: Palveluntuottajan tulee laatia ohjeistus, joka määrittää toimintatavat tilanteissa, joissa asiakas on potentiaalinen riskitekijä. Palveluntuottajan on hankittava ja saatettava tulkkien tietoon esimerkiksi asiakkaaseen liittyvää tietoa uhkaavasta käytöksestä tulkkia tai muita tilanteessa olevia henkilöitä kohtaan.

Kontrollivaatimus 2: Palveluntuottajan tulee varmistaa, että tulkeilla on aina oikeus keskeyttää työtehtävä ja poistua vaarallisesta tilanteesta ilman seuraamuksia. Tällaisista tapauksista tulee tehdä ilmoitus tilaavalle taholle.

Kontrollivaatimus 3: Palveluntuottajan tulee luoda toimintamalli, jossa uhkaavien asiakkaiden kanssa työskentelyssä käytetään systemaattisesti samaa toimintatapaa ja aina mahdollisuuksien mukaan kahta tulkkiä (tulkkipari).

Kontrollivaatimus 1: Viittomakielen tulkin tulee saada tietoa liittyen asiakkaan mahdolliseen uhkaavaan käytökseen jo ennen työn aloittamista.

Kontrollivaatimus 2: Viittomakielen tulkin tulee työskennellä vain tilanteissa, joissa on olemassa hätäpoistumisreitti tai mahdollisuus pyytää nopeasti apua.

Kontrollivaatimus 3: Asiakastilanteissa, joissa on aiemmin ollut vaaratilanteita, tulee olla paikalla toinen henkilö (tulkkipari) tai muu paikalla oleva, tilanteen kolmas osapuoli (esimerkiksi sosiaalityöntekijä).

6. Tilanteet, joissa sääolosuhteet ovat riskitekijä

Kontrollivaatimus 1: Palveluntuottajan tulee luoda sääolosuhteisiin perustuva ohjeistus, jossa määritellään, millaisissa sääolosuhteissa tulkkaukseen voidaan suorittaa turvallisesti.

Kontrollivaatimus 2: Palveluntuottajan tulee ohjeistaa tulkkeja siitä, että kaikilla tulkeilla on asianmukaiset, kullekin sopivat, sääolosuhteisiin soveltuvat varusteet.

Kontrollivaatimus 3: Palveluntuottajan tulee tarpeen mukaan seurata / olla tietoinen äärimmäisistä sääolosuhteista ja tiedottaa tulkkeja mahdollisista turvallisuusriskeistä.

Kontrollivaatimus 1: Viittomakielen tulkin tulee saada selkeät ohjeet työtehtävien perumisesta äärimmäisissä sääolosuhteissa, kuten myrskyissä tai muissa ääriolosuhteissa.

Kontrollivaatimus 2: Viittomakielen tulkin tulee varustautua asianmukaisilla suojarusteilla sääolosuhteiden mukaan, esimerkiksi sateen- ja pakkasenkestävillä vaatteilla ja jalkineilla.

Kontrollivaatimus 3: Työmatkoissa tulee ottaa huomioon sääolosuhteet, ja viittomakielen tulkin tulee käyttää turvallisinta mahdollista reittiä tai kulkuvälinettä.

7. Tilanteet, joissa työympäristö on riskitekijä

Kontrollivaatimus 1: Palveluntuottajan tulee luoda ympäristöriskeihin liittyvä ohjeistus, joka kattaa työympäristön, kuten rakennustyömaat, epävakaa pinnat

ja muut vaarat. Palveluntuottajan tulee varmistaa, että ohjeistus on tiedossa myös tulkeilla.

Kontrollivaatimus 2: Palveluntuottajan tulee tarjota tulkeille koulutusta ja ohjeistusta työskentelyyn haastavissa ympäristöissä ja varmistaa, että tarvittavat turvavarusteet ovat aina saatavilla.

Kontrollivaatimus 1: Viittomakielen tulkin tulee tarkastaa työskentely-ympäristö turvallisuusriskien varalta (esim. liukkaat lattiat, putoamisvaarat) vähintään silmämääräisesti ennen työn aloittamista.

Kontrollivaatimus 2: Viittomakielen tulkin tulee saada ohjeistus, kuinka toimitaan riskialttiissa ympäristöissä, kuten rakennustyömailla tai ulkona epävakaisissa olosuhteissa.

8. Tilanteet, joissa on läsnä paljon ihmisiä

Kontrollivaatimus 1: Palveluntuottajan tulee kehittää ohjeistus, joka määrittää riskienhallintakäytännöt massatilaisuuksissa, kuten suurissa yleisötapauksissa, konferensseissa tai festivaaleilla. Tämä ohjeistus sisältää mm. toimintaohjeet tulkille ja mahdollisen evakuointisuunnitelma.

Kontrollivaatimus 2: Palveluntuottajan tulee varmistaa, että tulkkien on mahdollista saada koulutusta suurissa väkijoukoissa työskentelyyn ja stressinhallintaan liittyen. Lisäksi tulee olla selkeä prosessi tilaisuuden turvallisuuteen liittyvien riskien arvioimiseksi ennen tulkin lähettämistä paikalle

Kontrollivaatimus 1: Viittomakielen tulkin on hyvä tutustua tilaisuuden palveluntuottajan luomaan massatilanteiden turvallisuuskäytänteisiin ja mahdollisuuksien mukaan tilaisuuden järjestäjän turvallisuussuunnitelmaan jo ennen saapumista tapahtumapaikalle. Tulkin on hyvä olla tietoinen hätäpoistumisreiteistä ja mahdollisista tilaisuuden turvallisuushenkilöstön sijainneista.

Kontrollivaatimus 2: Viittomakielen tulkin on hyvä tarkkailla ympäristöään ja arvioida tilan turvallisuutta. Jos tulkki havaitsee vaaratekijöitä (esim. väkijoukon hallitsemattomuus, fyysiset uhkat), tulkin on hyvä ilmoittaa asiasta tilaisuuden mahdolliselle turvallisuushenkilölle ja tarvittaessa keskeyttää tulkkaus, jos tulkin turvallisuus on uhattuna.

Kontrollivaatimus 3: Tulkin on tärkeää pitää itsestään huolta erityisesti pitkissä tilaisuuksissa, kuten huolehtia säännöllisestä tauotuksesta ja nesteytyksestä, jotta stressi ja fyysinen rasitus eivät aiheuta turvallisuusriskiä.

Kaikki kahdeksan työturvallisuuskontrollia sisältävät vaatimuksen kontrollien valvonnasta ja dokumentoinnista. Tilanteiden jälkeinen tulkeilta saatu palaute ja palveluntuottajan tekemä analyysi tulee käyttää parantamaan tulevia riskienhallintakäytäntöjä.

8 EETTISYYS JA LUOTETTAVUUTEEN LIITTYVÄT KYSYMYKSET

Kyselyä varten luotiin useita kuvitteellisia tilanteita, joissa esiintyi erilaisia uhkia. Koska tulkkeja sitoo vahvasti vaitiolovelvollisuus, kyselyssä tuotiin selvästi ilmi vastaajille, että tilanteet olivat täysin kuvitteellisia. Tilanteet olivat keksittyjä ja kaikki mahdolliset yhteneväisyydet todellisiin tilanteisiin olivat sattumanvaraisia. Tilanteet olivat sellaisia, jotka hyvin pystyivät tulla vastaan viittomakielen tulkin työssä, mutta kyselyyn vastaajille ei saanut jäädä epäselväksi se, että tilanteet olivat keksittyjä.

Kyselyyn luodut esimerkkitalanteet olivat mahdollisimman erilaisia, jotta saatiin mahdollisimman monipuoliset vastaukset ja toisaalta, jotta mahdolliset viittomakielen tulkkien työssään kokemat uhat korostuivat vastauksissa riittävässä määrin. Esimerkkitalanteiden täytyi olla tarkasti muotoiltuja, jotta kyselyyn vastaajat eivät alkaneet tahattomasti ylianalysoimaan esitettyä tilannetta ja löytäneet uhkia niin sanotusti "vääristä paikoista". Huolimatta tarkoin muotoilluista tilanteista, yksi vastaus toistui sanasta sanaan jokaisen tilanteen vastauksissa samanlaisena. Tämä huomioitiin vastauksissa, mutta rajattiin tietoisesti pois tilanteissa, joissa tämän toistuvan vastauksen sisältö ei ollut asiaankuuluva.

Jotta kyselyn vastauksia ja niistä luotuja kontrolleja voitiin pitää tarpeeksi luotettavina, tuli vastauksia saada mahdollisimman paljon ja mahdollisimman eri puolilta Suomea. Suomessa asiakaskunta ja tulkkaustilanteet voivat olla hyvin vaihtelevia paikkakunnan mukaan ja ei ollut tarkoituksen mukaista luoda kontrolleja esimerkiksi vain Itä- tai Länsi-Suomesta saatujen vastausten perusteella. Vastauksien tuli olla jollain tavalla yleistettävissä olevia eikä vain tietyllä alueella korostuvia uhkia.

9 JATKOTUTKIMUSAIHE

Luotuja työturvallisuuskontrolleja olisi tulevaisuudessa mahdollista pitää pohjana ja niitä olisi mahdollista ehdottaa kansalliseksi SFS-standardiksi, joka on opinnäytetyöstä täysin erillinen prosessi ja tarpeellinen jatkotutkimusaihe. Standardia voidaan laajasti ajateltuna pitää jonkin organisaation suositukseksi siitä, miten jokin asia tulisi tehdä. Vaikka standardien käyttäminen on vapaaehtoista, sellaisen käyttöönotto ja noudattaminen saattaisi aiheuttaa palveluntuottajille kohtuuttomasti lisäkustannuksia ja -toita ja tällöin standardin vastaanotto ei välttämättä olisi kaikilla positiivinen. Parhaimmillaan standardit tekevät kuitenkin arjesta mutkattomampaa. Ne yhdistävät toimintatapoja ja luovat alalle yleistä turvallisuutta ja se taas vähentää odottamattomia tilanteita ja riskejä. (SFS i.a.-a.)

Opinnäytetyötä olisi mahdollista myös laajentaa niin puhevammaisten tulkkauksen kuin puhuttujen kielten asioimistulkkauksen puolelle. Tätä opinnäytetyötä olisi mahdollista pitää pohjana, sillä moni tilanne on yhteneväinen puhevammaisten tulkkauksen ja asioimistulkkauksen osalta. Kaikista tulkkausmuodoista ja –tilanteista löytyy kuitenkin niin paljon eroja, että niiden

osalta uusi tutkimus olisi tarpeellinen eikä tämä opinnäytetyö ole välttämättä suoraan yleistettävissä puhevaltaisten tulkkauskeeseen tai asiointitulkauskeeseen.

Henkinen kuormittavuus eri tulkkausolanteissa mainittiin useaan otteeseen opinnäytetyön kyselyn vastauksissa. Henkisesti kuormittavina tulkkausolanteina mainittiin muun muassa uskonnolliset tilaisuudet, raskaat, tulkin henkilökohtaista elämää lähelle tulevat aiheet ja terveydenhuollon tilanteet, jossa asiakas saa huonoja uutisia. Myös tilausten pituus, tulkkiparin tuen puute ja tulkin eettisyyden kannalta ristiriitaiset asiat vaikuttavat henkiseen jaksamiseen. Viittomakielen tulkkauskeeseen tai muiden tulkkausalojen henkistä kuormittavuutta ei tutkittu tässä opinnäytetyössä, joten se olisi hyvä jatkotutkimusaihe. Opinnäytetyön tutkimuksen avoimista vastauksista päätellen tulkkauskeeseen henkisen kuormittavuuden tutkimiselle olisi tarvetta. Tutkimuksessa ei myöskään tutkittu sitä näkökulmaa, jossa tulkin olisi itse uhan aiheuttajana, esimerkiksi jos hän autoa ajaessa käyttää samalla kännykkää.

10 POHDINTA

Opinnäytetyössä tarkoituksenaamme oli luoda viittomakielen tulkkausalan palveluntuottajille ja viittomakielen tulkeille tulkkeiden työskentelyn turvaamiseksi perustason työturvallisuuskontrollit. Kontrollien luomisen pohjaksi teimme kyselytutkimuksen. Saimme kyselytutkimuksen avulla kerättyä aineistoa viittomakielen tulkeilta eri puolilta Suomea, mikä oli yksi tavoitteistamme.

Tutkimuksessa käytetty otanta (45 vastaajaa) on suhteellisen pieni potentiaaliseen vastaajamäärään nähden. Vastaajamäärä painottuu myös vain tiettyihin maantieteellisiin alueisiin, Uusimaa ja Läntinen, mikä rajoittaa joiltain osin tulosten yleistettävyyttä. Yleistettävämpien tulosten saamiseksi otantaa olisi tullut laajentaa esimerkiksi toteuttamalla kysely toiseen kertaan ja varmistaa maantieteellinen kattavuus paremmin. Kyselytutkimuksen tukena olisi voitu hyödyntää syvällisempiä haastatteluja, joissa tulkit olisivat voineet kuvailla yksityiskohtaisemmin asiakasolanteiden riskitekijöitä. Tämä olisi voinut tarjota

rikasta laadullista tietoa siitä, miten turvallisuuden tunteen eri osatekijät muodostuvat ja miten erilaiset työolosuhteet voivat vaikuttaa niihin.

Kyselyn pituus ja monimutkaisuus saattoivat vaikuttaa myös osallistumiseen, sillä kyselyn jätti kesken yli puolet sen aloittaneista vastaajista. Lyhyempi ja kohdennetumpi kysely olisi voinut vähentää keskeyttämisiä ja parantaa saatujen vastausten laatua. Tutkimuksen aineistossa nousi esille tapauksia, joita ei kyselyssä osattu ennalta huomioida. Tämä korostaa avointen vastausvaihtoehtojen tärkeyttä. Avointen vastausten kautta vastaajat pystyivät tuomaan esiin tilanteita, joita ei ollut osattu huomioida kyselyssä. Avointen vastausten kautta aineiston kattavuutta voitiin hiukan parantaa.

Tutkimuksessa käytettiin uhkaluokitteluja, joissa tulkit arvioivat asiakastilanteiden uhkaavuutta. Näiden luokittelujen tulkintaa olisi voinut parantaa erottelemalla selkeämmin, milloin uhka on objektiivinen (esim. fyysiset vaarat) ja milloin se perustuu tulkin subjektiiviseen kokemukseen (esim. henkiset ja seksuaaliset uhat). Nyt luodut työturvallisuuskontrollit olisi voinut olla hyödyllistä arvioida myös käytännön tasolla, esimerkiksi vertailemalla niitä olemassa oleviin työturvallisuusstandardeihin muilla aloilla. Kontrollien käytettävyyttä olisi voinut arvioida myös esimerkiksi pilottijakson kautta, jossa olisi testattu niiden toimivuutta ja joustavuutta tositilanteissa. Tämän jälkeen kontrollit olisi voinut olla mahdollista muokata entistä tehokkaammiksi. Näillä parannuksilla olisi voitu tuottaa yleistettävämpiä, monipuolisempia ja tarkempia tuloksia, jotka auttaisivat kehittämään entistä toimivampia turvallisuuskäytäntöjä viittomakielen tulkkauslalle. Opinnäytetyön lopputuotoksena saimme luotua viittomakielen tulkkauslalle palveluntuottajien ja viittomakielen tulkkien käyttöön työturvallisuuskontrollit yhteensä kahdeksaan erityyppiseen tilanteeseen.

Tutkimusaineistossa korostui tarve uhkaavien tilanteiden purkamiselle jälkikäteen esimerkiksi työnohjauksen tai jonkinlaisen uhkaraportin täyttämisen muodossa. Palveluntuottajan onkin tärkeää tarjota mahdollisuus käydä tilanteessa tullut uhka- tai vaaratilanne tai jopa tilanteista muodostunut välillinen traumakokemus jälkikäteen läpi esimerkiksi työterveyden kautta. Henkinen kuormittavuus korostui myös vastauksissa. Näistä emme tehneet kuitenkaan

erikseen kontrolleja, sillä rajasimme kyselyn vastaukset koskemaan erilaisia asiakastilanteissa koettuja uhkia. Henkinen kuormittavuus on aiheena niin laaja, että sitä olisi hyvä tutkia erikseen.

Kontrollit on tarkoitus saada jakoon mahdollisimman laajalti. Mikäli työturvallisuuskontrollit olisi mahdollista saattaa kansalliseksi standardiksi, olisi siitä merkittävää hyötyä viittomakielen tulkkausalueelle. Standardilla pystyttäisiin vaikuttamaan tulevaisuuden tulkkausalan kilpailutuksiin ja sitä kautta turvaamaan viittomakielen tulkkiin asiakastyöskentelyn entistä paremmin. Työn tärkein anti onkin se, että kontrollivaatimusten ollessa riittävän realistisia, palveluntuottajat haluavat ottaa ne käyttöön.

Työmme kautta on selkeästi nähtävissä, että turvallisuus on tila, jossa henkilöt tai yhteisöt ovat suojassa vaaroilta, vahingoilta ja haitallisilta vaikutuksilta. Turvallisuus on usein subjektiivinen kokemus, mutta se myös sisältää erilaisia ennakoivia toimenpiteitä riskien hallitsemiseksi sekä varautumisen odottamattomiin uhkiin, jotta mahdolliset vahingot pystytään minimoimaan. Turvallisuus on aktiivisia tekoja, yhteistyötä, tarkkaavaisuutta, oikeanlaisia toimintatapoja, inhimillisyyttä ja rohkeutta toimia tilanteiden niin vaatiessa. Turvallisuus ei ole vain tunne.

LÄHTEET

- A 851/2004. Tautien ehkäisyn ja valvonnan eurooppalaisen keskuksen perustamisesta 21.4.2004/851. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/ALL/?uri=CELEX%3A32004R0851>
- Deloitte. (i.a.). *Future of Controls. A bold and positive vision*. Saatavilla 21.2.2024. <https://www2.deloitte.com/fi/fi/pages/risk/articles/future-of-controls.html>
- Deloitte. (26.1.2022). *Sisäiset kontrollit – mitä organisaatioiden tulisi nyt tehdä, jotta niiden sisäiset kontrollit eivät pettäisi*. <https://www2.deloitte.com/fi/fi/pages/risk/articles/digitaaliset-riskit-sisaiset-kontrollit-mita-organisaatioiden-tulisi-tehda.html>
- EU-OSHA, European Agency of Safety and Health at Work. (3.5.2021). *Directive 89/391/EEC - OSH "Framework Directive"*. <https://osha.europa.eu/en/legislation/directives/the-osh-framework-directive/1>
- Honkala, P. (2006). *Väkivallan uhka – Sosiaalialan mörköpeikko* [Pro gradu - tutkielma, Tampereen yliopisto]. <https://urn.fi/urn:nbn:fi:uta-1-15789>
- Joshi, A., Kale, S., Chandel, S., & Pal, D. K. (2015). *Likert scale: Explored and explained*. *British journal of applied science & technology*, 7(4).
- Kananen, J. (2011). *Kvantti: Kvantitatiivisen opinnäytetyön kirjoittamisen käytännön opas*. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu.
- Kela. (10/2024) Tulkkien tiedot. Kelasto. <https://raportit.kela.fi/linkki/21636919>
- Kela. (23.1.2024). *Vammaisten tulkkauspalvelun palveluntuottajat*. Saatavilla 23.2.2024. <https://www.kela.fi/vammaisten-tulkkauspalvelu-palveluntuottajat#kuulo-tai-kuulonakovammaisten-tulkkaus>
- Kieliasiantuntijat ry. (i.a.). *Kieliasiantuntijat ry*. <https://kieliasiantuntijat.fi/fi/kieliasiantuntijat-ry/>
- Kieliasiantuntijat ry. (2021). *Asioimistulkin ammattisäännöstö*. <https://kieliasiantuntijat.fi/wp/wp-content/uploads/2021/01/Asioimistulkin-ammattisa%CC%88a%CC%88no%CC%88sto%CC%88-2021-web.pdf>

- Klemi, A., (2006). *Henkinen väkivalta parisuhteissa. Kokemuksia henkisen väkivallan luonteesta ja satuttavuudesta*. [Pro gradu -tutkielma, Jyväskylän yliopisto]. <http://urn.fi/URN:NBN:fi:jyu-200778>
- Kotimaisten kielten keskus (i.a.). *Kontrolloida*. Teoksessa *Kielitoimiston sanakirja*. Saatavilla 23.2.2024. <https://www.kielitoimistonsanakirja.fi/#/kontrolloida?searchMode=all>
- Kotimaisten kielten keskus. (i.a.). *Riski*. Teoksessa *Kielitoimiston sanakirja*. Saatavilla 21.2.2024. <https://www.kielitoimistonsanakirja.fi/#/riski?>
- Kotimaisten kielten keskus (i.a.). *Standardi*. Teoksessa *Kielitoimiston sanakirja*. Saatavilla 21.2.2024. <https://www.kielitoimistonsanakirja.fi/#/standardi>
- Kotimaisten kielten keskus. (i.a.). *Uhka*. Teoksessa *Kielitoimiston sanakirja*. Saatavilla 21.2.2024. <https://www.kielitoimistonsanakirja.fi/#/uhka>
- Krug E., Dahlberg L., Mercy J., Zwi A., & Lozano R. (toim.) (2005). *Väkivalta ja terveys maailmassa – WHO:n raportti*. Lääkäriin sosiaalinen vastuu ry. Terveyden edistämisen keskus ry.
- L 738/2002. Työturvallisuuslaki 23.8.2002/738. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2002/20020738>
- Rainò, P. & Vik, G-V. (2020). *Tulkkausalan tulevaisuudennäkymät*. Humak. <https://www.humak.fi/wp-content/uploads/2020/10/Raino%CC%80-ja-Vik-tulkkausalan-tulevaisuudennakymat-2020-humak-diak.pdf>
- Saaranen-Kauppinen A., & Puusniekka A. (2006). *KvaliMOTV - Menetelmäopetuksen tietovaranto* [verkkojulkaisu]. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto. Saatavilla 20.10.2024. <https://www.fsd.tuni.fi/menetelmaopetus/kvali/viittausohje.html>
- Suomen Standardit ry, SFS. (i.a.-a). *Mitä standardi tarkoittaa?* Saatavilla 21.2.2024. <https://sfs.fi/standardeista/mika-on-standardi/>
- Suomen Standardit ry, SFS. (i.a.-b). *Tiedätkö mikä on standardi?* Saatavilla 12.5.2024. <https://sfs.fi/standardeista/mika-on-standardi/#Miten>
- Tapaturmavakuutuskeskus. (i.a.). *Työtaturma*. Saatavilla 23.2.2024. <https://www.tvk.fi/korvaaminen/tyotaturma/>
- Terveyskylä.fi. (i.a.). *Mitä on seksuaaliväkivalta?* <https://www.terveyskyla.fi/naistalo/seksuaaliterveys/seksuaaliv%C3%A4kivalta/mit%C3%A4-on-seksuaaliv%C3%A4kivalta>

- The Institute of Internal Auditors. (i.a.). *Sisäinen valvonta, riskienhallinta ja organisaatiokulttuuri*. Saatavilla 21.2.2024.
<https://theiia.fi/sisainen-tarkastus/sisainen-valvonta-ja-riskien-hallinta-2/>
- Työterveyslaitos. (i.a.). *Biologiset altisteet työpaikalla*. Saatavilla 23.2.2024
<https://www.ttl.fi/teemat/tyoturvaluisuus/altistuminen-tyoympariston-haittatekijoille/biologiset-altisteet-tyopaikalla>
- Työterveyslaitos. (i.a.). *Fysikaaliset altisteet työpaikalla*. Saatavilla 23.2.2024
<https://www.ttl.fi/teemat/tyoturvaluisuus/altistuminen-tyoympariston-haittatekijoille/fysikaaliset-altisteet-tyopaikalla>
- Työsuojelu.fi. (i.a.). *Väkivallan uhka*. Saatavilla 23.4.2024.
<https://tyosuojelu.fi/tyoolot/vakivallan-uhka>
- Työturvallisuuskeskus. (i.a.-a). *Työsuojelu on yhteistoimintaa*. Saatavilla 23.2.2024. <https://ttk.fi/tyosuojelun-yhteistoiminta/>
- Työturvallisuuskeskus. (i.a.-b). *Työn ja työympäristön turvallisuus*. Saatavilla 23.2.2024 <https://ttk.fi/tyoturvaluisuus/tyoympariston-turvallisuus/>
- Työturvallisuuskeskus. (i.a.-c). *Työsuojeluvaltuutettu*. Saatavilla 23.2.2024. <https://ttk.fi/tyosuojelun-yhteistoiminta/roolit-jatehtavat/tyosuojeluvaltuutettu/>
- Työsuojelu.fi. (i.a.-c). *Työtapaturmat*. Saatavilla 23.2.2024.
<https://tyosuojelu.fi/tyoterveys-ja-tapaturmat/tyotapaturmat>
- United States Department of Labour. (i.a.). *Identifying Hazard Control Options: The Hierarchy of Controls*. Saatavilla 24.1.2024.
https://www.osha.gov/sites/default/files/Hierarchy_of_Controls_02.01.23_form_508_2.pdf
- Woodcock, K. & Fischer, S.L. (2008). *Occupational Health and Safety for Sign Language Interpreters*. Toronto Ontario, Ryerson yliopisto.

LIITE 1. Webropol-kysely

Työturvallisuuskontrollit viittomakielen tulkkauksen palveluntuottajille

Suoritamme tulkkaustoiminnan kehittämisen, tulkit YAMK -tutkintoa. Tulemme luomaan opinnäytetyönämme viittomakielen tulkkauksen palveluntuottajille työturvallisuuskontrollit, joista kerrotaan tarkemmin seuraavalla sivulla. Opinnäytetyöntilaajana toimii Kieliasiantuntijat ry.

Vastaukset annetaan täysin anonyymisti, eikä vastaajia voida yksilöidä. Vastauksia säilytetään opinnäytetyön teon ajan ja tuhoataan sen jälkeen tieturvallisesti.

Kysely on avoinna 13.5.-9.6.2024. Kyselyyn vastaaminen kestää n. 30 minuuttia. Kyselyyn voi halutessaan jättää kesken ja viedä loppuun osissa.

Kieliasiantuntijat ry arpoa vastaajien kesken 3 kpl museokortteja. Arvonta suoritetaan viikon sisällä kyselyyn vastausajan päättymisestä ja voittajille ilmoitetaan henkilökohtaisesti.

Mikäli sinulla herää kysymyksiä kyselystä, voit olla yhteydessä osoitteeseen noora.lunden@student.diak.fi.

Kiitos käyttämästä ajasta kyselyyn vastaamiseen!

Ystävällisin terveisin
Vanessa Hietala
Heli Kuisma Turtinen
Noora Lundén

Pahoinvointi yhteiskunnassamme on lisääntynyt ja se näyttäytyy myös tulkeille. Tulkit kohtaavat työssään paljon erilaisia ihmisiä erilaisissa elämäntilanteissa. Tulkkauksissa tulkit on usein yksin ja asiakkaiden pahoinvointi ja onneilu saattaa kohdistua olevaan tulkkiin, sillä tulkit on tilanteesta usein ainou, joka jakaa yhteisen kielen asiakkaiden kanssa.

Tulkit kohtaavat työssään tilanteita, joissa he joutuvat käyttämään harkintaa omaan turvallisuuteensa liittyen. Tilanteet voivat tulla nopeasti, jolloin tulkin tulee tehdä päätös nopeasti. Tällaisissa tilanteissa tulkit saattaa jättää huomioimatta sisällään kytevän tuenteen tilanteen uhkaavuudesta, eikä täten poistu tilanteesta. Tulkkauksissa saatetaan ajatella vain tulkkauksista tarvitseva asiakasta, ja jäädä tämän takia epämieltyttyään tilanteeseen.

Viittomakielen tulkkauksalalta puuttuu tällä hetkellä yhteiset työturvallisuusohjeet. Opinnäytetyön tarkoituksena on luoda viittomakielen tulkkauksen palveluntuottajille tulkkien työskentelyn turvaamiseksi perustason työturvallisuuskontrollit, ns. pragmaattiset kysymykset. Tarkoituksena on luoda kontrollit, jotka ohjaavat palveluntuottajaa käymään läpi yrityksen mahdollisesti jo olemassa olevaa työturvallisuus suunnitelmaa tai luomaan sellaisen, mikäli suunnitelmaa ei yrityksessä vielä ole. Kontrollien avulla mahdolliset tulkkauksen aikana ilmenevät uhkatilanteet pystytään ennakoidmaan ja parhaimmassa tapauksessa välttämään kokonaan. Kun työnantajalla on selkeät ohjeistus esimerkiksi uhkaavien tilanteiden

varalle, saattaa turvallisuuteen liittyvien päätösten tekeminen tilanteen aktualisoinnissa olla helpompaa tilanteesta olevalle tulkeille.

Jotta kontrollien luominen on mahdollista, tulee ensin tutkia mistä tulkkien työturvallisuus kokonaisuudessaan koostuu ja millaisia uhkatilanteita työssä tulee eteen. Kartoitamme tutkimuksemme kautta millaisia uhkatilanteita tulkit kohtaavat tulkkauksissa. Saatujen tulosten avulla lomme työturvallisuuskontrolliston viittomakielen tulkkauksen palveluntuottajille käytettäväksi.

Luovat työturvallisuuskontrollit tulevat olemaan täysin neutraaleja, eikä niitä tulla tekemään minkään yrityksen yritysilmene mukaisiksi tai millegään tulkkauksen palveluntuottajayritykselle. Kontrollit tulevat olemaan saatavilla kaikille opinnäytetyön tilaajan, Kieliasiantuntijat ry:n kautta.

Taustatietoja vastaajasta.

Jotta kyselyn tulokset ovat yleisestittämissä alalla toimivien viittomakielen tulkkien yhteiseksi kokemukseksi, tarvitsemme tiedon vastaajien työskentelyluuista. Kyselyyn vastaajan iän ja kokemusvuosien kautta saamme tietoa siitä, onko niillä mahdollisesti jonkinlaista vaikutusta koettuihin uhmii.

Ikäsi

- 20-29
 30-39
 40-49
 50-59
 60+

Kuinka pitkään olet toiminut viittomakielen tulkkina?

- 0-4 vuotta
 5-9 vuotta
 10-14 vuotta
 15-19 vuotta
 20-24 vuotta
 25+ vuotta

Työssäkäyntialueesi

- Läntinen
 Itäinen
 Uusimaa
 Keskinen
 Pohjoinen
 Pohjanmaa

Kyselyssä sinulle esitetään 30 täysin kuvitteellista tulkkauksitilannetta, joissa olet tulkkauksessa. Pehdi jokaisen esimerkitulkkauksitilanteen kohdalla alla olevien uhmien ja työtapausten todennäköisyyttä.

Olemme jaotelleet potentiaaliset tilanteesta olevat uhat alla olevalla tavalla viiteen eri kategoriaan:

Fyysisen väkivallan uhka työpaikalla määritellään työpaikkaväkivallaksi. Työpaikkaväkivallalla ei tarkoiteta episopivaa ja asiantotta kohtelua, vaan esimerkiksi joutumista fyysisen väkivallan tai kiusaamisen tai niiden uhan kohteeksi. Väkivalta tai sen uhka ei välttämättä aiheuta työntekijälle fyysisiä vammoja, mutta ne vaikuttavat työntekijän hyvinvointiin ja kuormitukseen. (Työsuojelu.fi, i.a.)

Psyykkinen eli henkinen väkivalta on yleisin väkivallan muoto, ja sitä esiintyy erilaisissa ympäristöissä ja ihmisten välisissä suhteissa. Sen tunnusomaisimmat piirteet ovat tarkoituksellisuus ja toistuvuus. Henkisellä väkivallalla pyritään toisen ihmisen psyykkiseen hyvinvoinnin tahalliseen vahingoittamiseen ja se voi olla joko sanallista tai sanattoma. Sitä on esimerkiksi haukkuminen, nimittely, vähätely, kontrollointi, häiritä ja pelotella. (Klemi, 2006, s.4-8.)

Seksuaalisen väkivallan uhka kattaa alleen kaikki seksuaaliset teot ilman toisen osapuolen suostumusta. Niitä ovat esimerkiksi epätoivotut seksuaalissävyyteiset kommentit, epätoivottu lähestyminen ja fyysiset seksuaaliset teot pakottamalla. (Terveystieteiden tutkimuskeskus, i.a.)

Terveystieteillä uhallu tarkoitetaan taudinaiheuttajia, olosuhteita tai tapahtumaa, joka voi suoraan tai välillisesti aiheuttaa henkilön sairastumisen (A 851/2004). Terveystieteillä uhallu on biologisia ja fyysikaalisia altisteita. Biologisia altisteita ovat esimerkiksi bakteerit, virusket, mikrobit ja loiset. Fyysikaalisia altisteita ovat esimerkiksi kova melu, värinä, röntgensäteet ja erilaisten laitteiden aiheuttamat sähkömagneettiset kentät. (Työterveyslaitos, i.a.)

Työtapahtuma on työssä tapahtuva äkillinen ja odottamaton tilanne, joka johtaa työntekijän loukkaantumiseen tai sairastumiseen, ja on aiheutunut ulkoisista tekijöistä. Työtapahtumana pidetään tapahtumaa, mikä on tapahtunut työpaikalla, matkalla töihin tai kotiin, sekä työnantajan määräämällä työ- tai asiointimatalla. (Työsuojelu.fi, i.a.)

Lähteet

Työsuojelu.fi. (i.a.). Väki v allan uhka. Saatavilla 23.4.2024. <https://tyosuojelu.fi/tyooolot/vakivallan-uhka>
Klemi A., (2006). Henkinen väki v allta pariusuhteissa. Kokemuksia henkisen väki v allan luonteesta ja satuttavuudesta. [Pro gradu -tutkielma, Jyväskylä yliopisto]. <http://urn.fi/URN:NBN:fi:jyu-200778>
Terveystieteiden tutkimuskeskus. (i.a.). Mitä on seksuaaliväki v allta?

<https://www.terveyskyla.fi/naistalo/sekuaaliterveys/sekuaaliv%C3%A4kiva/aiti%C3%A4-0n-sekuaaliv%C3%A4kiva>
Työterveyslaitos. (i.a.). Biologiset altisteet työpaikalla. Saatavilla 23.2.2024
<https://www.ttl.fi/teemat/tyoturvallisuus/altistuminen-tyoympariston-haittekejoille/biologiset-altisteet-tyopaikalla>
Työterveyslaitos. (i.a.). Fyysikaaliset altisteet työpaikalla. Saatavilla 23.2.2024
<https://www.ttl.fi/teemat/tyoturvallisuus/altistuminen-tyoympariston-haittekejoille/fyysikaaliset-altisteet-tyopaikalla>
Työsuojelu.fi. (i.a.). Väki v allan uhka. Saatavilla 23.4.2024. <https://tyosuojelu.fi/tyooolot/vakivallan-uhka>

Alla on kuvailtu täysin kuvitteellinen tulkkauksitilanne, jossa olet tulkkauksessa. Mahdolliset yhteenyssyydet oikeaan tilanteeseen ovat täysin sattumanvaraisia.

Millaisia uhmia koet kuvaillussa tilanteessa, ja miten vahvasti niitä tunnet asteikolla ei lainkaan / 1-4 (1=erittäin vähän, 2=vähän, 3=melko paljon 4=paljon)?

Mieti vastatessasi vain esimerkiksi kuvailtua tilannetta ja hetkeä.

Voit halutessasi perustella vastaustasi. Toivomme että perustelet arviosi, jos arvioit uhkaa olevan paljon (4).

1. TILAUS**VIIKONPÄIVÄ: maanantai****KELLONAIIKA: 14:00-15:00****PAIKKA: Keskussairaala, infektiotautien osasto****AIIIE: Lääkärintiero****TILANNEKUVUUS: Asiakas ollut sairaalassa hoidettavana useamman päivän infektiot vuoksi. Infektiosta ei tarkempaa tietoa. Naapurivuoteesta olija yskii kovasti.****PAIKALLA OLIJAT: Kuuro asiakas (potilas), lääkäri, sairaanhoitaja, asiakkaan 2 huonekaveria**

	ei lainkaan	1	2	3	4
Fyysisen väki v allan uhka	☐	☐	☐	☐	☐
Psyykkisen väki v allan uhka	☐	☐	☐	☐	☐
Seksuaalisen väki v allan uhka	☐	☐	☐	☐	☐
Terveystieteellinen uhka	☐	☐	☐	☐	☐
Työtapahtuma	☐	☐	☐	☐	☐

Perustelusi

Alla on kuvailtuna täysin kuvitteellinen tulkaustilanne, jossa olet tulkaamassa. Mahdolliset yhteneväisyydet oikeaan tilanteeseen ovat täysin sattumanvaraisia.

Millaisia uhkia koet kuvailussa tilanteessa, ja miten vahvasti niitä tunnet asteikolla ei lainkaan / 1-4 (1=erittäin vähän, 2=vähän, 3=melko paljon 4=paljon)?

Mieti vastatessasi vain esimerkiksi kuvailtua tilannetta ja hetkeä.

Voit halutessasi perustella vastaustasi. Toivomme että perustelet arviotasi, jos arvioit uhkaa olevan paljon (4).

2. TILAUS**VIHKONPÄIVÄ: Tiistai****KELLONAIKA: 15:30-17:00****PAIKKA: Asiakkaan koti****AIHE: Lastensuojelun sosiaalityöntekijät tulevat vierailulle****TILANNEKUVAUS: Lastensuojelun sosiaalityöntekijät tulevat vierailulle.**

Käydään vanhempien kanssa läpi viimeaikojen tilannetta. Käydään läpi perheen taloutta, lasten koulunkäyntiä ja päiväkotielämää, tukiverkostoja ja mahdollisia muita tukimuotoja, joita perheelle olisi saatavilla.

PAIKALLA OLLIJAT: Maahanmuuttaja perhe: kuuro miesasiakas ja hänen huonokuuloinen vaimonsa sekä 2 kuulevaa lasta, 2 sosiaalityöntekijää

	ei lainkaan	1	2	3	4
Fyysisen väkivallan uhka	☐	☐	☐	☐	☐
Psyykkisen väkivallan uhka	☐	☐	☐	☐	☐
Seksuaalisen väkivallan uhka	☐	☐	☐	☐	☐
Terveystilallinen uhka	☐	☐	☐	☐	☐
Työtapa-uhka	☐	☐	☐	☐	☐

Perustelusi

Alla on kuvailtuna täysin kuvitteellinen tulkaustilanne, jossa olet tulkaamassa. Mahdolliset yhteneväisyydet oikeaan tilanteeseen ovat täysin sattumanvaraisia.

Millaisia uhkia koet kuvailussa tilanteessa, ja miten vahvasti niitä tunnet asteikolla ei lainkaan / 1-4 (1=erittäin vähän, 2=vähän, 3=melko paljon 4=paljon)?

Mieti vastatessasi vain esimerkiksi kuvailtua tilannetta ja hetkeä.

Voit halutessasi perustella vastaustasi. Toivomme että perustelet arviotasi, jos arvioit uhkaa olevan paljon (4).

4. TILAUS**VIHKONPÄIVÄ: Torstai****KELLONAIKA: 7:30-15:30****PAIKKA: Päiväkotii****AIHE: Työelämätilaus**

TILANNEKUVAUS: Työelämätilaus päiväkodissa. Ryhmässä 1-3 -vuotiaita lapsia. Päiväkodin normaaliarjen tulkausta. Pääovessa lappu, jossa varoitetaan liikkeellä olevasta syyhyistä ja noroviruksesta.

PAIKALLA OLLIJAT: Ryhmän 12 pientä lasta, kuuro asiakas, varhaiskasvatuksen opettaja ja lastenhoitaja

	ei lainkaan	1	2	3	4
Fyysisen väkivallan uhka	☐	☐	☐	☐	☐
Psyykkisen väkivallan uhka	☐	☐	☐	☐	☐
Seksuaalisen väkivallan uhka	☐	☐	☐	☐	☐
Terveystilallinen uhka	☐	☐	☐	☐	☐
Työtapa-uhka	☐	☐	☐	☐	☐

Perustelusi

Alla on kuvailtuna täysin kuvitteellinen tulkaustilanne, jossa olet tulkaamassa. Mahdolliset yhteneväisyydet oikeaan tilanteeseen ovat täysin sattumanvaraisia.

Millaisia uhkia koet kuvailussa tilanteessa, ja miten vahvasti niitä tunnet asteikolla ei lainkaan / 1-4 (1=erittäin vähän, 2=vähän, 3=melko paljon 4=paljon)?

Mieti vastatessasi vain esimerkiksi kuvailtua tilannetta ja hetkeä.

Voit halutessasi perustella vastaustasi. Toivomme että perustelet arviotasi, jos arvioit uhkaa olevan paljon (4).

3. TILAUS**VIHKONPÄIVÄ: keskiviikko****KELLONAIKA: klo 8:30-15:45****PAIKKA: Oppilaitos X (AMK)****AIHE: Opiskelutulkausta terveydenhoitoalan tutkinnossa**

TILANNEKUVAUS: Luentotulkausta, teoriaa. Klo 12-12:45 ruokatauko, jolloin tulkausta tarvittaessa

PAIKALLA OLLIJAT: Kuuro opiskelija, 18 amk-opiskelijaa, 2 lehtoria, tulkkipari

	ei lainkaan	1	2	3	4
Fyysisen väkivallan uhka	☐	☐	☐	☐	☐
Psyykkisen väkivallan uhka	☐	☐	☐	☐	☐
Seksuaalisen väkivallan uhka	☐	☐	☐	☐	☐
Terveystilallinen uhka	☐	☐	☐	☐	☐
Työtapa-uhka	☐	☐	☐	☐	☐

Perustelusi

Alla on kuvailtuna täysin kuvitteellinen tulkaustilanne, jossa olet tulkaamassa. Mahdolliset yhteneväisyydet oikeaan tilanteeseen ovat täysin sattumanvaraisia.

Millaisia uhkia koet kuvailussa tilanteessa, ja miten vahvasti niitä tunnet asteikolla ei lainkaan / 1-4 (1=erittäin vähän, 2=vähän, 3=melko paljon 4=paljon)?

Mieti vastatessasi vain esimerkiksi kuvailtua tilannetta ja hetkeä.

Voit halutessasi perustella vastaustasi. Toivomme että perustelet arviotasi, jos arvioit uhkaa olevan paljon (4).

5. TILAUS**VIHKONPÄIVÄ: Tiistai****KELLONAIKA: 10:00-18:00****PAIKKA: Kaupungin X seutu****AIHE: Työelämätilaus**

TILANNEKUVAUS: Asiakas tekee ns. jakelutyötä, jossa tarvitaan tulkausta autossa ja asiakaskontakteissa. Tulkki matkustaa asiakkaan kyydissä työpäivän ajan.

PAIKALLA OLLIJAT: Kuuro asiakas, mahdolliset muut henkilöt, joita asiakas tapaa työpäivänsä aikana

	ei lainkaan	1	2	3	4
Fyysisen väkivallan uhka	☐	☐	☐	☐	☐
Psyykkisen väkivallan uhka	☐	☐	☐	☐	☐
Seksuaalisen väkivallan uhka	☐	☐	☐	☐	☐
Terveystilallinen uhka	☐	☐	☐	☐	☐
Työtapa-uhka	☐	☐	☐	☐	☐

Perustelusi

Alla on kuvailtuna täysin kuvitteellinen tulkaustilanne, jossa olet tulkaamassa. Mahdolliset yhteneväisyydet oikeaan tilanteeseen ovat täysin sattumanvaraisia.

Millaisia uhkia koet kuvailussa tilanteessa, ja miten vahvasti niitä tunnet asteikolla ei lainkaan / 1-4 (1=erittäin vähän, 2=vähän, 3=melko paljon 4=paljon)?

Mieti vastatessasi vain esimerkiksi kuvailtua tilannetta ja hetkeä.

Voit halutessasi perustella vastaustasi. Toivomme että perustelet arviotasi, jos arvioit uhkaa olevan paljon (4).

Alla on kuvailtuna täysin kuvitteellinen tulkkaustilanne, jossa olet tulkaamassa. Mahdolliset yhteneväisyydet oikeaan tilanteeseen ovat täysin sattumanvaraisia.

Millaisia uhkia koet kuvaillussa tilanteessa, ja miten vahvasti niitä tunnet asteikolla ei lainkaan / 1-4 (1=erittäin vähän, 2=vähän, 3=melko paljon 4=paljon)?

Mieti vastatessasi vain esimerkiksi kuvailtua tilannetta ja hetkeä.

Voit halutessasi perustella vastaustasi. Toivomme että perustelet arviotasi, jos arvioit uhkaa olevan paljon (4).

6. TILAUS

VIHKONPÄIVÄ: Perjantai

KELLONAIKA: 10:45-13:00 (-20:00)

PAIKKA: Asiakkaan koti (hoivakoti)

AIHE: Lehdenlukua ja kuulumisten vaihtoa ystävien kanssa.

TILANNEKUVAUS: Tulkki menee paikan päälle ja hoivakoti päättää tilata ambulanssin. Ambulanssi vie asiakkaan sairaalan päivystykseen. Tulkkiä tarvitaan matkalla sekä sairaalassa. Tulkki on mahdollista jäädä tilaukseen niin pitkäksi aikaa kuin tarvetta on. Hoivakodin ohjaaja tulee omalla autolla päivystykseen ambulanssin perässä. Tulkkaus kestää klo 20:00 asti.

PAIKALLA OLLIJAT: Iäkäs kuuro asiakas, hoivakodin työntekijöitä ja asukkaita, ensihoitajat, sairaalapäivystyksen työntekijät, hoivakodin ohjaaja

	ei lainkaan	1	2	3	4
Fyysisen väkivallan uhka	○	○	○	○	○
Psyykkisen väkivallan uhka	○	○	○	○	○
Seksuaalisen väkivallan uhka	○	○	○	○	○
Terveydellinen uhka	○	○	○	○	○
Työtaturma	○	○	○	○	○

Perustelusi

Alla on kuvailtuna täysin kuvitteellinen tulkkaustilanne, jossa olet tulkaamassa. Mahdolliset yhteneväisyydet oikeaan tilanteeseen ovat täysin sattumanvaraisia.

Millaisia uhkia koet kuvaillussa tilanteessa, ja miten vahvasti niitä tunnet asteikolla ei lainkaan / 1-4 (1=erittäin vähän, 2=vähän, 3=melko paljon 4=paljon)?

Mieti vastatessasi vain esimerkiksi kuvailtua tilannetta ja hetkeä.

Voit halutessasi perustella vastaustasi. Toivomme että perustelet arviotasi, jos arvioit uhkaa olevan paljon (4).

8. TILAUS

VIHKONPÄIVÄ: Torstai

KELLONAIKA: 14:00-15:00

PAIKKA: Rakennustyömaa

AIHE: Työelämätilaus

TILANNEKUVAUS: Tilaus on tullut nopealla varoitussajalla, tilaukseen ei saatu työelämätilauksia, vaan sinne menevä tulkki on ns. ulkopuolinen tulkki. Kyseessä työmaapalaveri, jossa istutaan tiiviisti pienessä työmaakopissa. Asiakkaan kollega heittää tulkille, että "tulepas tyttö/poika tähän polvelle niin mahdollista paremmin." Paikalla olevat ihmiset nauravat heitolle.

PAIKALLA OLLIJAT: Kuuro asiakas, 10 työntekijää, 1 työnjohtaja, joka on vain käymässä työmaalla

	ei lainkaan	1	2	3	4
Fyysisen väkivallan uhka	○	○	○	○	○
Psyykkisen väkivallan uhka	○	○	○	○	○
Seksuaalisen väkivallan uhka	○	○	○	○	○
Terveydellinen uhka	○	○	○	○	○
Työtaturma	○	○	○	○	○

Perustelusi

Alla on kuvailtuna täysin kuvitteellinen tulkkaustilanne, jossa olet tulkaamassa. Mahdolliset yhteneväisyydet oikeaan tilanteeseen ovat täysin sattumanvaraisia.

Millaisia uhkia koet kuvaillussa tilanteessa, ja miten vahvasti niitä tunnet asteikolla ei lainkaan / 1-4 (1=erittäin vähän, 2=vähän, 3=melko paljon 4=paljon)?

Mieti vastatessasi vain esimerkiksi kuvailtua tilannetta ja hetkeä.

Voit halutessasi perustella vastaustasi. Toivomme että perustelet arviotasi, jos arvioit uhkaa olevan paljon (4).

7. TILAUS

VIHKONPÄIVÄ: Maanantai

KELLONAIKA: 8:00-8:30

PAIKKA: Paperitehdas

AIHE: Aamupalaveri

TILANNEKUVAUS: Paperitehtaan työntekijöiden aamupalaveri. Tulkki menee paikan päälle tulkaamaan. Palaveri pidetään tehdashallissa, taustalla kuuluu melua hallin koneista.

PAIKALLA OLLIJAT: Kuuro asiakas, esimies, työntekijöitä yhteensä n. 20

	ei lainkaan	1	2	3	4
Fyysisen väkivallan uhka	○	○	○	○	○
Psyykkisen väkivallan uhka	○	○	○	○	○
Seksuaalisen väkivallan uhka	○	○	○	○	○
Terveydellinen uhka	○	○	○	○	○
Työtaturma	○	○	○	○	○

Perustelusi

Alla on kuvailtuna täysin kuvitteellinen tulkkaustilanne, jossa olet tulkaamassa. Mahdolliset yhteneväisyydet oikeaan tilanteeseen ovat täysin sattumanvaraisia.

Millaisia uhkia koet kuvaillussa tilanteessa, ja miten vahvasti niitä tunnet asteikolla ei lainkaan / 1-4 (1=erittäin vähän, 2=vähän, 3=melko paljon 4=paljon)?

Mieti vastatessasi vain esimerkiksi kuvailtua tilannetta ja hetkeä.

Voit halutessasi perustella vastaustasi. Toivomme että perustelet arviotasi, jos arvioit uhkaa olevan paljon (4).

9. TILAUS

VIHKONPÄIVÄ: Perjantai

KELLONAIKA: 20:30-02:00

PAIKKA: Asiakkaan ystävä koti

AIHE: Etkot ja baariin

TILANNEKUVAUS: Etkot asiakkaan ystävä kotona, josta lähdetään HLBQT+-baariin yhdessä tiiviillä kaveriporukalla. Etkoilla nautitaan alkoholia vielä maltillisesti ja pelaillaan lautapelejä. Baarissa meno yltyy, yksi kuuroista asiakkaista alkaa flirttailemaan kuulevan henkilön kanssa, välissä tarvitaan tulkausta.

PAIKALLA OLLIJAT: Etkoilla 6 kuuroa asiakasta, 3 kuulevaa, baari täynnä ihmisiä

	ei lainkaan	1	2	3	4
Fyysisen väkivallan uhka	○	○	○	○	○
Psyykkisen väkivallan uhka	○	○	○	○	○
Seksuaalisen väkivallan uhka	○	○	○	○	○
Terveydellinen uhka	○	○	○	○	○
Työtaturma	○	○	○	○	○

Perustelusi

Alla on kuvailtuna täysin kuvitteellinen tulkkaustilanne, jossa olet tulkaamassa. Mahdolliset yhteneväisyydet oikeaan tilanteeseen ovat täysin sattumanvaraisia.

Millaisia uhkia koet kuvaillussa tilanteessa, ja miten vahvasti niitä tunnet asteikolla ei lainkaan / 1-4 (1=erittäin vähän, 2=vähän, 3=melko paljon 4=paljon)?

Mieti vastatessasi vain esimerkissä kuvailtua tilannetta ja hetkeä.

Voit halutessasi perustella vastaustasi. Toivomme että perustelet arviotasi, jos arvioit uhkaa olevan paljon (4).

10. TILAUS**VIIKONPÄIVÄ: Tiistai****KELLONAIKA: 11:00-14:00****PAIKKA: Postin piste ja siirtyminen tilauksen sisällä bussilla toiselle puolelle kaupunkia työpaikalle****AIHE: Asioiden hoito****TILANNEKUVAUS: Asiakas lähettää postin pisteessä paketin ulkomaille.**

Lähetysten jälkeen asiakas ja tulkki siirtyvät bussilla toiselle puolelle kaupunkia asiakkaan työpaikalle, jossa on tiedossa keskustelua pomon kanssa. Ulkona on pääkallokehi ja tulkillä ei ole nastakenkiä jalassa, ja kävely jäisellä tiellä on suurimmalta osin liukastelua. Liikenteessä on sattunut useampia kolareita ja ulosajoja liukkaana kelinä.

PAIKALLA OLLIJAT: Kuuro asiakas, postin työntekijä, ulkona liikkuvat henkilöt, pomo

	ei lainkaan	1	2	3	4
Fyysisen väkivallan uhka	☐	☐	☐	☐	☐
Psyykkisen väkivallan uhka	☐	☐	☐	☐	☐
Seksuaalisen väkivallan uhka	☐	☐	☐	☐	☐
Terveydellinen uhka	☐	☐	☐	☐	☐

	ei lainkaan	1	2	3	4
Työtapatuma	☐	☐	☐	☐	☐

Perustelusi

Alla on kuvailtuna täysin kuvitteellinen tulkkaustilanne, jossa olet tulkaamassa. Mahdolliset yhteneväisyydet oikeaan tilanteeseen ovat täysin sattumanvaraisia.

Millaisia uhkia koet kuvaillussa tilanteessa, ja miten vahvasti niitä tunnet asteikolla ei lainkaan / 1-4 (1=erittäin vähän, 2=vähän, 3=melko paljon 4=paljon)?

Mieti vastatessasi vain esimerkissä kuvailtua tilannetta ja hetkeä.

Voit halutessasi perustella vastaustasi. Toivomme että perustelet arviotasi, jos arvioit uhkaa olevan paljon (4).

12. TILAUS**VIIKONPÄIVÄ: Keskiyö****KELLONAIKA: 8:30-16:00****PAIKKA: Maahanmuuttovirasto****AIHE: Maahanmuuttoviraston puhuttelu**

TILANNEKUVAUS: Ensihuhuttelu muutama kuukausi sitten maahan tulleelle kuuralle henkilölle, jossa selvitettävä maahan tulo syy, reitti, turvapaikan hakemisen perusteet jne. Tulkit saavat taukoja tunnin välein sekä tunnin mittaisen ruokatauon. Kuuron henkilön kertoma on kauheaa tulkattavaa hänelle tapahtuneiden kauheuksien vuoksi.

PAIKALLA OLLIJAT: Kuuro asiakas, kuuro tulkkipari (KV), migrin puhuttelijat

	ei lainkaan	1	2	3	4
Fyysisen väkivallan uhka	☐	☐	☐	☐	☐
Psyykkisen väkivallan uhka	☐	☐	☐	☐	☐
Seksuaalisen väkivallan uhka	☐	☐	☐	☐	☐

	ei lainkaan	1	2	3	4
Työtapatuma	☐	☐	☐	☐	☐

Perustelusi

Alla on kuvailtuna täysin kuvitteellinen tulkkaustilanne, jossa olet tulkaamassa. Mahdolliset yhteneväisyydet oikeaan tilanteeseen ovat täysin sattumanvaraisia.

Millaisia uhkia koet kuvaillussa tilanteessa, ja miten vahvasti niitä tunnet asteikolla ei lainkaan / 1-4 (1=erittäin vähän, 2=vähän, 3=melko paljon 4=paljon)?

Mieti vastatessasi vain esimerkissä kuvailtua tilannetta ja hetkeä.

Voit halutessasi perustella vastaustasi. Toivomme että perustelet arviotasi, jos arvioit uhkaa olevan paljon (4).

11. TILAUS**VIIKONPÄIVÄ: Keskiyö****KELLONAIKA: 9:40-11:00****PAIKKA: Yksityinen lääkäriasema****AIHE: Työterveyslääkäri****TILANNEKUVAUS: Lääkäriaika varattu klo 10:00 alkaen. Asiakas tilannut**

tulkin hyvissä ajoin paikalle. Asiakas alkaa kysymään tulkit hänen perheestään, parisuhteestaan ja kommentoi tulkin fyysisestä olemuksesta. Lääkäriä ollessa tulkkausta normaalisti ja asia saadaan hoidettua.

PAIKALLA OLLIJAT: Kuuro asiakas, lääkäri

	ei lainkaan	1	2	3	4
Fyysisen väkivallan uhka	☐	☐	☐	☐	☐
Psyykkisen väkivallan uhka	☐	☐	☐	☐	☐
Seksuaalisen väkivallan uhka	☐	☐	☐	☐	☐
Terveydellinen uhka	☐	☐	☐	☐	☐

	ei lainkaan	1	2	3	4
Terveydellinen uhka	☐	☐	☐	☐	☐
Työtapatuma	☐	☐	☐	☐	☐

Perustelusi

Alla on kuvailtuna täysin kuvitteellinen tulkkaustilanne, jossa olet tulkaamassa. Mahdolliset yhteneväisyydet oikeaan tilanteeseen ovat täysin sattumanvaraisia.

Millaisia uhkia koet kuvaillussa tilanteessa, ja miten vahvasti niitä tunnet asteikolla ei lainkaan / 1-4 (1=erittäin vähän, 2=vähän, 3=melko paljon 4=paljon)?

Mieti vastatessasi vain esimerkissä kuvailtua tilannetta ja hetkeä.

Voit halutessasi perustella vastaustasi. Toivomme että perustelet arviotasi, jos arvioit uhkaa olevan paljon (4).

13. TILAUS**VIIKONPÄIVÄ: Perjantai****KELLONAIKA: 10:00-12:00****PAIKKA: Asiakkaan koti****AIHE: Jalkahoitajan käynti****TILANNEKUVAUS: Jalkahoitaja tulee tekemään jalkahoidon asiakkaalle.**

Asiakkaalla diabetes, jonka takia jalkahoitaja hoitaa jalat n. kerran kuussa. Asiakkaan jalat ovat huonossa kunnossa ja keskustelu painottuu jalkojen hoitoon ja lääkerasvoihin. Hyvästä suojauksesta huolimatta kuollutta ihosolukkoa lentää ympäröivä. Tulkillä ei ole kasvomaskia.

PAIKALLA OLLIJAT: Kuuro asiakas, jalkahoitaja

	ei lainkaan	1	2	3	4
Fyysisen väkivallan uhka	☐	☐	☐	☐	☐
Psyykkisen väkivallan uhka	☐	☐	☐	☐	☐

	ei lainkaan	1	2	3	4
Seksuaalisen väkivallan uhka	☐	☐	☐	☐	☐
Terveydellinen uhka	☐	☐	☐	☐	☐
Työtapatuma	☐	☐	☐	☐	☐

Perustelusi

Alla on kuvailtuna täysin kuvitteellinen tulkkauksilanne, jossa olet tulkkauksessa. Mahdolliset yhteneväisyydet oikeaan tilanteeseen ovat täysin sattumanvaraisia.

Millaisia uhkia koet kuvailussa tilanteessa, ja miten vahvasti niitä tunnet asteikolla ei lainkaan / 1-4 (1=erittäin vähän, 2=vähän, 3=melko paljon 4=paljon)?

Mieti vastatessasi vain esimerkiksi kuvailtua tilannetta ja hetkeä.

Voit halutessasi perustella vastaustasi. Toivomme että perustelet arviotasi, jos arvioit uhkaa olevan paljon (4).

14. TILAUS**VIHKONPÄIVÄ:** Tiistai**KELLONAIKA:** 8:00-14:00**PAIKKA:** Ammattikoulu X**AIHTE:** Ammattikoulun autolinjan opiskelutulkkaukset**TILANNEKUVAUS:** Asiakas myöhästyy koulusta ja tulee paikalle klo 9:15.

Tulkki odottaa asiakasta ammattikoulun opettajien kahvihuoneessa, jossa käy opettajia istumassa, hakemassa kahvia ja jututtamassa tulkkiä. Asiakkaan saapuessa tulkkauksesta autotallissa. Asiakas keskittyy tehtäväänsä eikä tulkkaukseen suuremmin tarvita. Tulkki on työhallissa koko ajan.

PAIKALLA OLLIJAT: Kuuro asiakas, ammattikoulun opettajat, muut opiskelijat

	ei lainkaan	1	2	3	4
Fyysisen väkivallan uhka	☐	☐	☐	☐	☐

	ei lainkaan	1	2	3	4
Fyysisen väkivallan uhka	☐	☐	☐	☐	☐
Psyykkisen väkivallan uhka	☐	☐	☐	☐	☐
Seksuaalisen väkivallan uhka	☐	☐	☐	☐	☐
Terveydellinen uhka	☐	☐	☐	☐	☐
Työtapatuma	☐	☐	☐	☐	☐

Perustelusi

Alla on kuvailtuna täysin kuvitteellinen tulkkauksilanne, jossa olet tulkkauksessa. Mahdolliset yhteneväisyydet oikeaan tilanteeseen ovat täysin sattumanvaraisia.

Millaisia uhkia koet kuvailussa tilanteessa, ja miten vahvasti niitä tunnet asteikolla ei lainkaan / 1-4 (1=erittäin vähän, 2=vähän, 3=melko paljon 4=paljon)?

Mieti vastatessasi vain esimerkiksi kuvailtua tilannetta ja hetkeä.

Voit halutessasi perustella vastaustasi. Toivomme että perustelet arviotasi, jos arvioit uhkaa olevan paljon (4).

16. TILAUS**VIHKONPÄIVÄ:** Perjantai-Sunnuntai**KELLONAIKA:** 8:00-17:00**PAIKKA:** Kursikeskus, kauempana kaupungista**AIHTE:** Kurssilla tulkkaukset, kuuro asiakas

TILANNEKUVAUS: Vertaistukikurssi viittomakielisille nuorille, jossa useita viittomakielisiä ohjaajia ja kurssilaista. Tulkkaukseen tarvitaan ohjaajien ja kursikeskuksen työntekijöiden välillä sekä tarvittaessa heikommin viittomakielisiä osaaville nuorille kommunikoidessa. Tulkki majoittuu kurssikeskuksessa yhteisessä huoneessa. Ruokailu hoidetaan yhdessä kurssilaisten kanssa.

	ei lainkaan	1	2	3	4
Psyykkisen väkivallan uhka	☐	☐	☐	☐	☐
Seksuaalisen väkivallan uhka	☐	☐	☐	☐	☐
Terveydellinen uhka	☐	☐	☐	☐	☐
Työtapatuma	☐	☐	☐	☐	☐

Perustelusi

Alla on kuvailtuna täysin kuvitteellinen tulkkauksilanne, jossa olet tulkkauksessa. Mahdolliset yhteneväisyydet oikeaan tilanteeseen ovat täysin sattumanvaraisia.

Millaisia uhkia koet kuvailussa tilanteessa, ja miten vahvasti niitä tunnet asteikolla ei lainkaan / 1-4 (1=erittäin vähän, 2=vähän, 3=melko paljon 4=paljon)?

Mieti vastatessasi vain esimerkiksi kuvailtua tilannetta ja hetkeä.

Voit halutessasi perustella vastaustasi. Toivomme että perustelet arviotasi, jos arvioit uhkaa olevan paljon (4).

15. TILAUS**VIHKONPÄIVÄ:** Lauantai**KELLONAIKA:** 10:30-15:00**PAIKKA:** Asiakkaan kesämökki**AIHTE:** Asiointia

TILANNEKUVAUS: Kesä, asiakas tilannut tulkin kesämökilleen, josta on tarkoitus lähteä hoitamaan muutama nopea asia lähipitäjän Kelaan/kauppaan. Tulkin saapuessa mökille, asiakkaan tilaama taksi on jo paikalla ja asiakas odottaa serkkunsa kanssa tulkkiä taksissa. Tulkin mentyä taksiin käy selvästi ilmi, että asiakas ja serkku ovat vahvassa humalassa. Taksi vie kokoonpanon kylälle ja serkkuset päättävät lähteä baariin kaupassa käynnin sijaan.

PAIKALLA OLLIJAT: Kuurosokea asiakas (asiakas tarvitsee opastusta ja puhentoistoa, mutta kommunikoi itse puheella), asiakkaan serkku, taksikuski**PAIKALLA OLLIJAT:** Kuuro asiakas, 15 kuuroa/ huonokuuloista / kuulevaa nuorta, 2 muuta viittomakielien tulkkiä.

	ei lainkaan	1	2	3	4
Fyysisen väkivallan uhka	☐	☐	☐	☐	☐
Psyykkisen väkivallan uhka	☐	☐	☐	☐	☐
Seksuaalisen väkivallan uhka	☐	☐	☐	☐	☐
Terveydellinen uhka	☐	☐	☐	☐	☐
Työtapatuma	☐	☐	☐	☐	☐

Perustelusi

Alla on kuvailtuna täysin kuvitteellinen tulkkauksilanne, jossa olet tulkkauksessa. Mahdolliset yhteneväisyydet oikeaan tilanteeseen ovat täysin sattumanvaraisia.

Millaisia uhkia koet kuvailussa tilanteessa, ja miten vahvasti niitä tunnet asteikolla ei lainkaan / 1-4 (1=erittäin vähän, 2=vähän, 3=melko paljon 4=paljon)?

Mieti vastatessasi vain esimerkiksi kuvailtua tilannetta ja hetkeä.

Voit halutessasi perustella vastaustasi. Toivomme että perustelet arviotasi, jos arvioit uhkaa olevan paljon (4).

17. TILAUS**VIHKONPÄIVÄ:** Torstai**KELLONAIKA:** 13:15-15:00**PAIKKA:** Nuorten neuropsykiatrian yksikkö**AIHTE:** Hoitopalaveri

TILANNEKUVAUS: Hoitopalaveri asiakkaan tilanteeseen liittyen. Käydään läpi vointia, kuntoutusta, lääkitystä ja hoitotasapainoa. Nuori on ollut osastohoidossa vasta vähän aikaa ja asiakkaan käytös on sekavaa ja aggressiivista.

PAIKALLA OLLIJAT: Kaksi hoitajaa, sosiaalityöntekijä, nuori (alaikäinen) kuuro, vanhemmat

	ei lainkaan	1	2	3	4
Fyysisen väkivallan uhka	☐	☐	☐	☐	☐
Psyykkisen väkivallan uhka	☐	☐	☐	☐	☐
Seksuaalisen väkivallan uhka	☐	☐	☐	☐	☐
Terveydellinen uhka	☐	☐	☐	☐	☐
Työtapaturma	☐	☐	☐	☐	☐

Perustelusi

Alla on kuvailtuna täysin kuvitteellinen tulkkauksilanne, jossa olet tulkkauksessa. Mahdolliset yhteneväisyydet oikeaan tilanteeseen ovat täysin sattumanvaraisia.

Millaisia uhkia koet kuvailussa tilanteessa, ja miten vahvasti niitä tunnet asteikolla ei lainkaan / 1-4 (1=erittäin vähän, 2=vähän, 3=melko paljon 4=paljon)?

Mieti vastatessasi vain esimerkissä kuvailtua tilannetta ja hetkeä.

Voit halutessasi perustella vastaustasi. Toivomme että perustelet arviotasi, jos arvioit uhkaa olevan paljon (4).

18. TILAUS

VIHKONPÄIVÄ: tiistai

KELLONAIKA: 18:30-21:00

PAIKKA: Kaupungin jäähalli

AIIHE: C- poikien (yläkouluikäisiä) jääkiekkotreeneit ja oheiset ennen treenejä.

TILANNEKUVAUS: Omatoiminen alkulämmittely, jossa juostaan jäähallin vierellä olevaa urheilukenttää ympäri 30 min ja tämän jälkeen pukuhuoneessa venytetty musiikin pauhatessa sekä varusteiden pukeminen. Jäävuoro alkaa klo 19:30. Valmentaja antaa ohjeita treenejä varten. Kyseessä pistetreenausta, jossa

pieniä ohjelmanumeroita, joita sukulaiset ovat järjestäneet. Tulkkauksista koko ajan. Tulkki saa syödä/juoda vieraiden kanssa samaan aikaan. Sukulaiset kokoontuvat pitkistä aikaa yhteen ja riemu raikaa. Tilausajan päätyttyä asiakas pyytää tulkkia venyttämään tilausta 30 minuuttia.

PAIKALLA OLLIJAT: Kuuro asiakas, 17 eri ikäistä sukulaista

	ei lainkaan	1	2	3	4
Fyysisen väkivallan uhka	☐	☐	☐	☐	☐
Psyykkisen väkivallan uhka	☐	☐	☐	☐	☐
Seksuaalisen väkivallan uhka	☐	☐	☐	☐	☐
Terveydellinen uhka	☐	☐	☐	☐	☐
Työtapaturma	☐	☐	☐	☐	☐

Perustelusi

Alla on kuvailtuna täysin kuvitteellinen tulkkauksilanne, jossa olet tulkkauksessa. Mahdolliset yhteneväisyydet oikeaan tilanteeseen ovat täysin sattumanvaraisia.

Millaisia uhkia koet kuvailussa tilanteessa, ja miten vahvasti niitä tunnet asteikolla ei lainkaan / 1-4 (1=erittäin vähän, 2=vähän, 3=melko paljon 4=paljon)?

Mieti vastatessasi vain esimerkissä kuvailtua tilannetta ja hetkeä.

Voit halutessasi perustella vastaustasi. Toivomme että perustelet arviotasi, jos arvioit uhkaa olevan paljon (4).

20. TILAUS

VIHKONPÄIVÄ: Perjantai

KELLONAIKA: 9:00-16:00

PAIKKA: Työpaikka X

AIIHE: Työelämätilaus

TILANNEKUVAUS: Asiakas toimii asiantuntijatehtävissä isohkossa

harjoitellaan syöttämistä, maalintekoa (laukomista), puolustamista 1 vs. 1, ja lopuksi pelataan. Tulkkia tarvitaan jäällä.

PAIKALLA OLLIJAT: Kuuro asiakas, 11 kuulevaa joukkuekaveria, 2 valmentajaa, 2 joukkueen huoltajaa

	ei lainkaan	1	2	3	4
Fyysisen väkivallan uhka	☐	☐	☐	☐	☐
Psyykkisen väkivallan uhka	☐	☐	☐	☐	☐
Seksuaalisen väkivallan uhka	☐	☐	☐	☐	☐
Terveydellinen uhka	☐	☐	☐	☐	☐
Työtapaturma	☐	☐	☐	☐	☐

Perustelusi

Alla on kuvailtuna täysin kuvitteellinen tulkkauksilanne, jossa olet tulkkauksessa. Mahdolliset yhteneväisyydet oikeaan tilanteeseen ovat täysin sattumanvaraisia.

Millaisia uhkia koet kuvailussa tilanteessa, ja miten vahvasti niitä tunnet asteikolla ei lainkaan / 1-4 (1=erittäin vähän, 2=vähän, 3=melko paljon 4=paljon)?

Mieti vastatessasi vain esimerkissä kuvailtua tilannetta ja hetkeä.

Voit halutessasi perustella vastaustasi. Toivomme että perustelet arviotasi, jos arvioit uhkaa olevan paljon (4).

19. TILAUS

VIHKONPÄIVÄ: Lauantai

KELLONAIKA: 17:00-22:30

PAIKKA: Asiakkaan enon koti maaseudulla

AIIHE: Perhejuhlat

TILANNEKUVAUS: Tulkin käytettävä omaa autoa päästäkseen paikalle. Enon 60-vuotisjuhlat, kuuro asiakas vieraana. Puheita, seurustelua, viiniä, saunomista,

organisaatioissa. Työpäivän aikana tulkkauksista erilaisissa palavereissa, lounas- ja kahvitauoilla sekä kollegoiden välisiä keskusteluja. Tulkkipari käyttäytyy tilauksen alusta alkaen oodisti, naureskelee itseksensä, ei pysty keskittymään, harhailee katseessaan ja jutussa.

PAIKALLA OLLIJAT: Kuuro asiakas, tulkkipari, kuuron asiakkaan kollegat

	ei lainkaan	1	2	3	4
Fyysisen väkivallan uhka	☐	☐	☐	☐	☐
Psyykkisen väkivallan uhka	☐	☐	☐	☐	☐
Seksuaalisen väkivallan uhka	☐	☐	☐	☐	☐
Terveydellinen uhka	☐	☐	☐	☐	☐
Työtapaturma	☐	☐	☐	☐	☐

Perustelusi

Alla on kuvailtuna täysin kuvitteellinen tulkkauksilanne, jossa olet tulkkauksessa. Mahdolliset yhteneväisyydet oikeaan tilanteeseen ovat täysin sattumanvaraisia.

Millaisia uhkia koet kuvailussa tilanteessa, ja miten vahvasti niitä tunnet asteikolla ei lainkaan / 1-4 (1=erittäin vähän, 2=vähän, 3=melko paljon 4=paljon)?

Mieti vastatessasi vain esimerkissä kuvailtua tilannetta ja hetkeä.

Voit halutessasi perustella vastaustasi. Toivomme että perustelet arviotasi, jos arvioit uhkaa olevan paljon (4).

21. TILAUS

VIHKONPÄIVÄ: sunnuntaista keskiviikkoon (10 päivää)

KELLONAIKA: tulkkauksen tarve n. 16h / päivä

PAIKKA: Helsinki-Vantaan lentoasema, josta lennetään Thaimaahan

AIIHE: Ulkomaantulkkauksen lomamatka

TILANNEKUVAUS: Kuuro asiakas lähtee ulkomaille yhdessä kahden ystävänsä

kaassa. Tulkkausta tarvitaan lentomatkoilla. Kohdemaassa tarvitaan englannin kielen taitoa, joten tulkin on osattava sitä. Tarkoituksena on osallistua opastetuille retkille sekä tutustua lomakohteeseen omatoimisesti, tutustua lomakohteen lähisaaristoon, käydä sukeltamassa. Mahdollisesti vuokrataan auto ja liikutaan sillä maaseudulle.

PAIKALLA OLLIJAT: 2 kuuroa asiakasta ja 1 kuuleva henkilö, joka osaa heikosti viittomia

	ei lainkaan	1	2	3	4
Fyysisen väkivallan uhka	☐	☐	☐	☐	☐
Psyykkisen väkivallan uhka	☐	☐	☐	☐	☐
Seksuaalisen väkivallan uhka	☐	☐	☐	☐	☐
Terveystilanne	☐	☐	☐	☐	☐
Työtapahtuma	☐	☐	☐	☐	☐

Perustelusi

Alla on kuvailtuna täysin kuvitteellinen tulkkaustilanne, jossa olet tulkkaamassa. Mahdolliset yhteneväisyydet oikeaan tilanteeseen ovat täysin sattumanvaraisia.

Millaisia uhkia koet kuvailussa tilanteessa, ja miten vahvasti niitä tunnet asteikolla ei lainkaan / 1-4 (1=erittäin vähän, 2=vähän, 3=melko paljon 4=paljon)?

Mieti vastatessasi vain esimerkiksi kuvailtua tilannetta ja hetkeä.

Voit halutessasi perustella vastaustasi. Toivomme että perustelet arviotasi, jos arvioit uhkaa olevan paljon (4).

22. TILAUS

VIHKONPÄIVÄ: Torstai-Maanantai

KELLONAIKA: 9:00-19:00

PAIKKA: Leirikeskus ja sen ympäristö, joka on varattu vain tapahtumaan

23. TILAUS

VIHKONPÄIVÄ: Lauantai

KELLONAIKA: 13:30-17:00

PAIKKA: Kaupungin toriaukio, josta marssi kaupungin talolle

Aihe: Mielenilmaus

TILANNEKuvaus: Asiakas ottaa osaa ilmaston puolesta ja ydinvoimaa vastaan järjestettävään mielenilmaukseen suuren kaupungin keskustassa. Tulkkia tarvitaan sekä ns. lähtötapahtumassa, sekä mielenilmaukseen liittyvässä marssissa. Mielenilmaukseen osallistuu henkilöitä, jotka heittelevät jotain ohi ajavien autojen päälle sekä pitävät poikkeuksellista mekkalaa. Mielenilmauksen henki muuttuu sen edessä rauhanomaisesta levottomaan.

PAIKALLA OLLIJAT: kuuro asiakas ja hänen kuuleva puolisonsa, 550 mielenilmaukseen osallistuvaa henkilöä

	ei lainkaan	1	2	3	4
Fyysisen väkivallan uhka	☐	☐	☐	☐	☐
Psyykkisen väkivallan uhka	☐	☐	☐	☐	☐
Seksuaalisen väkivallan uhka	☐	☐	☐	☐	☐
Terveystilanne	☐	☐	☐	☐	☐
Työtapahtuma	☐	☐	☐	☐	☐

Perustelusi

Alla on kuvailtuna täysin kuvitteellinen tulkkaustilanne, jossa olet tulkkaamassa. Mahdolliset yhteneväisyydet oikeaan tilanteeseen ovat täysin sattumanvaraisia.

Millaisia uhkia koet kuvailussa tilanteessa, ja miten vahvasti niitä tunnet asteikolla ei lainkaan / 1-4 (1=erittäin vähän, 2=vähän, 3=melko paljon 4=paljon)?

Mieti vastatessasi vain esimerkiksi kuvailtua tilannetta ja hetkeä.

Mieti vastatessasi vain esimerkiksi kuvailtua tilannetta ja hetkeä.

osallistuville

Aihe: Uskonnollinen iso tapahtuma

TILANNEKuvaus: Uskonnon harjoittamiseen liittyviä työpojoja, hengellistä neuvontaa ja kahdenkeskistä keskustelua, jumalanpalveluksia yms. Tulkkausta tarvitaan joka paikassa, välillä paritulkkauksena, välillä yksin tehden. Tulkkiin majoitus lähellä olevassa kaupungissa.

PAIKALLA OLLIJAT: 19 kuuroa ja huonokuuloista asiakasta (miehiä, naisia, lapsia), useita satoja samaan uskontokuntaan kuuluvia henkilöitä, tilaisuuden järjestäjiä ja henkilökuntaa, paikalla yhteensä 8 tulkkiä, jotka asiakkaiden tilaamana paikalla. Paikalla myös uskontokuntaan kuuluvia viittovia henkilöitä, joita käytetään tulkkeina tietyissä tapahtuman osissa.

	ei lainkaan	1	2	3	4
Fyysisen väkivallan uhka	☐	☐	☐	☐	☐
Psyykkisen väkivallan uhka	☐	☐	☐	☐	☐
Seksuaalisen väkivallan uhka	☐	☐	☐	☐	☐
Terveystilanne	☐	☐	☐	☐	☐
Työtapahtuma	☐	☐	☐	☐	☐

Perustelusi

Alla on kuvailtuna täysin kuvitteellinen tulkkaustilanne, jossa olet tulkkaamassa. Mahdolliset yhteneväisyydet oikeaan tilanteeseen ovat täysin sattumanvaraisia.

Millaisia uhkia koet kuvailussa tilanteessa, ja miten vahvasti niitä tunnet asteikolla ei lainkaan / 1-4 (1=erittäin vähän, 2=vähän, 3=melko paljon 4=paljon)?

Mieti vastatessasi vain esimerkiksi kuvailtua tilannetta ja hetkeä.

Voit halutessasi perustella vastaustasi. Toivomme että perustelet arviotasi, jos arvioit uhkaa olevan paljon (4).

Voit halutessasi perustella vastaustasi. Toivomme että perustelet arviotasi, jos arvioit uhkaa olevan paljon (4).

24. TILAUS

VIHKONPÄIVÄ: Tiistai

KELLONAIKA: 12:00-14:00

PAIKKA: Kauppakeskus

Aihe: Asioiteja, ei tarkemmin määritelty

TILANNEKuvaus: Tulkilla tiedossa etukäteen, että asiakas on aiemmin käyttänyt tulkkeja kohtaa törkeästi, puhunut rumia, ehdotellut epäasiallisia asioita sekä kosketellut jopa tulkkiä.

PAIKALLA OLLIJAT: Kuuro asiakas

	ei lainkaan	1	2	3	4
Fyysisen väkivallan uhka	☐	☐	☐	☐	☐
Psyykkisen väkivallan uhka	☐	☐	☐	☐	☐
Seksuaalisen väkivallan uhka	☐	☐	☐	☐	☐
Terveystilanne	☐	☐	☐	☐	☐
Työtapahtuma	☐	☐	☐	☐	☐

Perustelusi

Alla on kuvailtuna täysin kuvitteellinen tulkkaustilanne, jossa olet tulkkaamassa. Mahdolliset yhteneväisyydet oikeaan tilanteeseen ovat täysin sattumanvaraisia.

Millaisia uhkia koet kuvailussa tilanteessa, ja miten vahvasti niitä tunnet asteikolla ei lainkaan / 1-4 (1=erittäin vähän, 2=vähän, 3=melko paljon 4=paljon)?

Mieti vastatessasi vain esimerkiksi kuvailtua tilannetta ja hetkeä.

Voit halutessasi perustella vastaustasi. Toivomme että perustelet arviotasi, jos arvioit uhkaa olevan paljon (4).

25. TILAUS

VIHKONPÄIVÄ: Tiistai

KELLONAIKA: 9:00-10:30

PAIKKA: Yliopistollinen sairaala

AIHE: Lääkärikäynti, syöpöpoliklinikalla

TILANNEKUVAUS: Asiakkaalle varattu lääkärikäynti syöpöpoliklinikalle.

Lääkäri kertoo, että asiakkaalta on löytynyt vaikeasti hoidettava ärhäkkä syöpä.

Leikkaus ei ole vaihtoehto vaan sytostaatti ja sädehoito on aloitettava välittömästi. Asiakas menee uutisesta shokkiin ja ottaa uutisen vastaan näennäisen kevyesti. Asiaa käydään pitkään läpi ja asiakas saa tarkat ohjeet, kuinka lähipäivinä tulee toimia.

PAIKALLA OLLIJAT: Kuuro asiakas, lääkäri

	ei lainkaan	1	2	3	4
Fyysisen väkivallan uhka	☐	☐	☐	☐	☐
Psyykkisen väkivallan uhka	☐	☐	☐	☐	☐
Seksuaalisen väkivallan uhka	☐	☐	☐	☐	☐
Terveystilanne	☐	☐	☐	☐	☐
Työtapauma	☐	☐	☐	☐	☐

Perustelusi

Alla on kuvailtuna täysin kuvitteellinen tulkkaustilanne, jossa olet tulkaamassa. Mahdolliset yhteneväisyydet oikeaan tilanteeseen ovat täysin sattumanvaraisia.

Millaisia uhkia koet kuvailussa tilanteessa, ja miten vahvasti niitä tunnet asteikolla ei lainkaan / 1-4 (1=erittäin vähän, 2=vähän, 3=melko paljon 4=paljon)?

Mieti vastatessasi vain esimerkissä kuvailtua tilannetta ja hetkeä.

Voit halutessasi perustella vastaustasi. Toivomme että perustelet arviotasi, jos arvioit uhkaa olevan paljon (4).

27. TILAUS

VIHKONPÄIVÄ: Sunnuntai

KELLONAIKA: 9:00-11:00

PAIKKA: Perhekahvila

AIHE: Perhekahvilassa luento aiheesta unettomuus lapsiperheissä

TILANNEKUVAUS: Asiakas ja tulikki eivät ole entuudestaan tuttuja. Asiakas on kahden pienen ja viikkään lapsensa kanssa perhekahvilassa. Kahvilassa on paljon perheitä ja asiakas on ensimmäistä kertaa kyseisessä kahvilassa lastensa kanssa. Asiakas pyytää tulkkia väiillä katsomaan toista lastaan, kun hän käy itse vessassa tai on vaihtamassa toisen lapsen vaippaa.

PAIKALLA OLLIJAT: Kuuro asiakas ja hänen kaksi pientä lastaan, 8 muuta vanhempaa lapsiensä kanssa, perhekahvilan vetäjä ja luennoitsija

	ei lainkaan	1	2	3	4
Fyysisen väkivallan uhka	☐	☐	☐	☐	☐
Psyykkisen väkivallan uhka	☐	☐	☐	☐	☐
Seksuaalisen väkivallan uhka	☐	☐	☐	☐	☐
Terveystilanne	☐	☐	☐	☐	☐
Työtapauma	☐	☐	☐	☐	☐

Perustelusi

Alla on kuvailtuna täysin kuvitteellinen tulkkaustilanne, jossa olet tulkaamassa. Mahdolliset yhteneväisyydet oikeaan tilanteeseen ovat täysin sattumanvaraisia.

Millaisia uhkia koet kuvailussa tilanteessa, ja miten vahvasti niitä tunnet asteikolla ei lainkaan / 1-4 (1=erittäin vähän, 2=vähän, 3=melko paljon 4=paljon)?

Mieti vastatessasi vain esimerkissä kuvailtua tilannetta ja hetkeä.

Voit halutessasi perustella vastaustasi. Toivomme että perustelet arviotasi, jos arvioit uhkaa olevan paljon (4).

26. TILAUS

VIHKONPÄIVÄ: Torstai

KELLONAIKA: 12:45-16:00

PAIKKA: Uimahalli

AIHE: Vesijumppa

TILANNEKUVAUS: Viikoittainen vesijumppa. Asiakas tarvitsee tulkin

pukuhuoneeseen, suihku- ja saunatiloihin sekä altaaseen.

PAIKALLA OLLIJAT: Kuurosokea asiakas, asiakas tarvitsee opastusta, kuvailua ja taktiilia. Muut vesijumppaan osallistuvat henkilöt ja vesijumppaohjaaja

	ei lainkaan	1	2	3	4
Fyysisen väkivallan uhka	☐	☐	☐	☐	☐
Psyykkisen väkivallan uhka	☐	☐	☐	☐	☐
Seksuaalisen väkivallan uhka	☐	☐	☐	☐	☐
Terveystilanne	☐	☐	☐	☐	☐
Työtapauma	☐	☐	☐	☐	☐

Perustelusi

Alla on kuvailtuna täysin kuvitteellinen tulkkaustilanne, jossa olet tulkaamassa. Mahdolliset yhteneväisyydet oikeaan tilanteeseen ovat täysin sattumanvaraisia.

Millaisia uhkia koet kuvailussa tilanteessa, ja miten vahvasti niitä tunnet asteikolla ei lainkaan / 1-4 (1=erittäin vähän, 2=vähän, 3=melko paljon 4=paljon)?

Mieti vastatessasi vain esimerkissä kuvailtua tilannetta ja hetkeä.

Voit halutessasi perustella vastaustasi. Toivomme että perustelet arviotasi, jos arvioit uhkaa olevan paljon (4).

28. TILAUS

VIHKONPÄIVÄ: Lauantai

KELLONAIKA: 13:00-16:00

PAIKKA: Asiakkaan ystävän koti

AIHE: Ristiäiset

TILANNEKUVAUS: Asiakkaan ystävän lapsella on ristiäisjuhlat ja asiakas toimii sylikummina. Asiakas on ainoa kuuro paikalla ja kaikki vieraat ovat hänelle ainakin jollain tavalla tuttuja. Pappi on ystäväperheelle tuttu monista eri juhlista elämän varrelta. Juhlissa on tarjolla lämmin ruoka ja kakkukahvit.

PAIKALLA OLLIJAT: Kuuro asiakas, 15 kuulevaa joista 12 aikuista ja 3 lasta.

	ei lainkaan	1	2	3	4
Fyysisen väkivallan uhka	☐	☐	☐	☐	☐
Psyykkisen väkivallan uhka	☐	☐	☐	☐	☐
Seksuaalisen väkivallan uhka	☐	☐	☐	☐	☐
Terveystilanne	☐	☐	☐	☐	☐
Työtapauma	☐	☐	☐	☐	☐

Perustelusi

Alla on kuvailtuna täysin kuvitteellinen tulkkaustilanne, jossa olet tulkaamassa. Mahdolliset yhteneväisyydet oikeaan tilanteeseen ovat täysin sattumanvaraisia.

Millaisia uhkia koet kuvailussa tilanteessa, ja miten vahvasti niitä tunnet asteikolla ei lainkaan / 1-4 (1=erittäin vähän, 2=vähän, 3=melko paljon 4=paljon)?

Mieti vastatessasi vain esimerkissä kuvailtua tilannetta ja hetkeä.

Voit halutessasi perustella vastaustasi. Toivomme että perustelet arviotasi, jos arvioit uhkaa olevan paljon (4).

29. TILAUS

VIHKONPÄIVÄ: Keskiiviikko

KELLONAIKA: klo 10:00-11:00

PAIKKA: Terveysseman hammashoitola

AIHE: Hammastarkastus

TILANNEKUVAUS: Tehdään päivystyksenä paikkaus ja varataan aika toisen hampaan paikkaamiselle. Kuuroa asiakasta pelottaa hammaslääkärikäynti ja hän joutuu keskeyttämään tarkastuksen sekä paikkauksen useaan otteeseen.

PAIKALLA OLLIJAT: Kuuro nuori aikuinen, lievästi kehitysvammainen asiakas, hammaslääkäri ja -hoitaja

	ei lainkaan	1	2	3	4
Fyysisen väkivallan uhka	☐	☐	☐	☐	☐
Psyykkisen väkivallan uhka	☐	☐	☐	☐	☐
Seksuaalisen väkivallan uhka	☐	☐	☐	☐	☐
Terveydellinen uhka	☐	☐	☐	☐	☐
Työtapaturma	☐	☐	☐	☐	☐

Perustelusi

Alla on kuvailtuna täysin kuvitteellinen tulkkaustilanne, jossa olet tulkkaamassa. Mahdolliset yhteneväisyydet oikeaan tilanteeseen ovat täysin sattumanvaraisia.

Millaisia uhkia koet kuvailussa tilanteessa, ja miten vahvasti niitä tunnet asteikolla ei lainkaan / 1-4 (1=erittäin vähän, 2=vähän, 3=melko paljon 4=paljon)?

Mieti vastatessasi vain esimerkissä kuvailtua tilannetta ja hetkeä.

Voit halutessasi perustella vastauksiasi. Toivomme että perustelet arviotasi, jos arvioit uhkaa olevan paljon (4).

vastauksesi ja jää odottamaan 5 sekunniksi. Sivun ohjautuu automaattisesti eteenpäin arvontaan.

Jos et halua osallistua arvontaan, voit vastauksen lähettämisen jälkeen sulkea ikkunan.

30. TILAUS

VIHKONPÄIVÄ: Torstai

KELLONAIKA: 18:45-20:30

PAIKKA: Harrastustilat, treenisali

AIHE: Itsepuolustusharrastuksen treenit

TILANNEKUVAUS: Tulkkausta vain treenisalin puolella, harjoitellaan erilaisia kyseiseen lajiin liittyviä liikeitä yksin ja parin kanssa.

PAIKALLA OLLIJAT: Kuuro asiakas, 9 miestä ja naista, 1 ohjaaja

	ei lainkaan	1	2	3	4
Fyysisen väkivallan uhka	☐	☐	☐	☐	☐
Psyykkisen väkivallan uhka	☐	☐	☐	☐	☐
Seksuaalisen väkivallan uhka	☐	☐	☐	☐	☐
Terveydellinen uhka	☐	☐	☐	☐	☐
Työtapaturma	☐	☐	☐	☐	☐

Perustelusi

Emme ehkä osanneet ottaa kyselyssä kaikkea huomioon. Tässä sinulla on mahdollisuus kertoa muista mahdollisista uhkatilanteista joihin saatat törmätä tai olet jo törmännyt työssäsi.

Kiitos vastaamisesta!

Kieliasiantuntijat ry arpoo vastaajien kesken 3 kpl Museokortteja. Jos haluat osallistua arvontaan, lähetä